

INFORMATOR OŚWIATOWY

Biuletyn Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Zawiera m.in.:

- ☞ Przepisy prawne, decyzje, zalecenia i wyjaśnienia...
- ☞ Informacje o placówkach oświatowych
- ☞ Innowacje i poszukiwania w nauczaniu i wychowaniu
- ☞ Propozycje doskonalenia nauczycieli
- ☞ Informacje o konkursach i olimpiadach dla uczniów
- ☞ Recenzje, nowości wydawnicze i informacje prasowe
- ☞ Komunikaty

INFORMATOR OŚWIATOWY

W NUMERZE 5/2001

I. Przepisy, zalecenia, wyjaśnienia

s. 3 i n.

• Polecamy... ustawy, rozporządzenia, zarządzenia, obwieszczenia (s.3-4) • Komunikat MENiS. * Stopnie specjalizacji zawodowej nauczycieli. * Zmiana terminu egzaminu gimnazjalnego. * Czwarta godzina wychowania fizycznego. Zmieniony ustrój szkolnictwa ponadgimnazjalnego. * Wstępne dane o wyborze przez uczniów matury w 2002r. (s.4-5) •

II. Informacje, opinie, propozycje

s. 6 i n.

• Stanisław Kaczor: Humanistyczne aspekty współpracy stowarzyszeń oświatowych z samorządami terytorialnymi (skrót) (s. 6-7) • Janina Ewa Pabich: Studium przypadku. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu oceniania (s. 8-11) • Edyta Prószyńska-Kołodziejczak: Zajęcia w III klasie integracyjnej (s.12-14) • Zofia Skrzypczak: Ćwiczenia korekcyjne przeciw plecom okrągłym z elementami korekcji stóp (s. 14-15) • Marianna Zelmer: Przemoc w szkole (s. 16) • Wiesława Bobińska: Uczniowie niepełnosprawni ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (s. 17- 18) • Olena Gostomczyk-Pyżlak, Barbara Jaromij: Program świetlicy profilaktyczno-wychowawczej (s.19-20) • Dorota Długa, Bożena Trojan, Agnieszka Gutowska: Plan pracy Samorządu Uczniowskiego (s. 21) • Iwona Sazon: Rozwijanie zainteresowań i zdolności muzycznych w nauczaniu zintegrowanym (s. 22-23) • Marzena Gajo: Święta Bożego Narodzenia. Zajęcia zintegrowane w klasie III. (s. 23-25) • Beata Kapalka: Organizm wolny od nikotyny - to mój wybór. (s. 26) • Jolanta Kozłowska: HIV i AIDS wokół nas. (s. 26-27) • Dorota Długa: Zasady zdrowego żywienia. Lekcja biologii w klasie II gimnazjum. (s. 27-28) • Wanda Madeja: Edukacja regionalna w pracy biblioteki szkolnej (s. 29) • Irena Wrona, Irena Sztukiel: Ankieta czytelnicza. (s. 30-31) • Anna Nadstawna: Kółko dziennikarskie (s. 32-34) • Mirosława Mikołajczyk: Projekt warsztatów terenowych na ścieżce przyrodniczej w Gałęźni Małej (część II) (s.34-36) •

III. Doskonalenie nauczycieli

s. 37 i n.

• Ewa Misiewicz: Odbywa się w ODN... (s.37) • s. Janina Sabat: Budzić sumienia (s. 37) • Joanna Melanium: Konferencja opiekunów Uczniowskich Klubów Sportowych (s. 38) • Technologia informacyjna w nauczaniu. Studia podyplomowe (s. 38) • Bożena Żuk, Jerzy Paczkowski, Jan Tyborczyk: Ku ekologii egzaminu. VII Ogólnopolska Konferencja z cyklu Diagnostyka Edukacyjna (Wrocław, 4-6 grudnia 2001). (s.39-40) • Małgorzata Topka: Wystawa malarska w bibliotece II Liceum Ogólnokształcącego w Słupsku (s. 40) •

IV. Olimpiady, konkursy

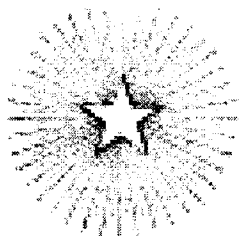
s. 41 i n.

• Terminarz konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 2001/2002 dla uczniów gimnazjów (s.41) • Konkursy i olimpiady w województwie pomorskim w roku szkolnym 2001/2002 (s. 41) • Krystyna Hnatiuk: Żyjemy blisko morza. Konkurs regionalny (s. 42) • Ewa Myszk: Zabawa choinkowa w szkole (s. 43-44) • Danuta Grzeca: Dni Europy w Przechlewie (s.45) • Dorota Długa, Bożena Trojan: Ślubowanie i otręsiny klas pierwszych (s.46) • Festiwal Baśni Andersena (s. 46) • Maria Pietryka, Jolanta Wiśniewska: XVIII Ogólnopolski Konkurs Literackiej Twórczości Dzieci i Młodzieży Gimnazjalnej (s.47) • Konkursy o tematyce religijnej: * III Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej dla Szkół Podstawowych z terenu diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej. * Konkurs "Mały biblista". * Olimpiada Wiedzy Religijnej "Wszystko postawiłem na Maryję". (s.48-49) •

V. Książki i czasopisma

s. 50 i n.

• Danuta Kamińska, Jolanta Janonis: Działalność stowarzyszenia Edukacyjnego "Volumin" (s.50) • Jan Tyborczyk: Wybrane z prasy (s.51-53) • Pożegnanie Andrzeja Leśniaka (s. 53) • Jolanta Janonis, Danuta Kamińska: Edukacja ustawiczna dorosłych -wybór materiałów ze zbioru PBW (s. 54-55) • Anna Maria Rombalska: Praktyka uczniów z Holandii w Lęborku (s.55) • Zachęcamy do prenumeraty (s.56) •

Przy dźwiękach staropolskiej koledy,
 w blasku Betlejemskiej Gwiazdy,
 przy stole wigilijnym
 z sianem pod obrusem -
 niech gości życzliwość i dobroć,
 którą dzielić się będziemy
 przez następny rok jak wigilijnym oplatką.
 Niech nadchodzący Nowy Rok
 da nam to wszystko, na co czekamy
 i czego pragniemy

Serdecznie tego życzą
 Dyrektor i pracownicy
 Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

...Oby się wszystkie
 trudne sprawy
 porozkrecaly jak supelki,
 własne ambicje i urazy
 zaczęły śmieszyć
 jak kukielki...

ks. Jan Twardowski

Przepisy, zalecenia, wyjaśnienia

Polecamy

- Ustawa z dnia 26 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 13, poz. 1208).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. Nr 128, poz. 1402).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. Nr 98, poz. 1071).
- Ustawa z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy – Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego, ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 111, poz. 1194).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 128, poz. 1404).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. Nr 123, poz. 1354);
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 1367) **Załączniki:** nr 1 – Wykaz prekursorów, nr 2 – Wykaz środków odurzających, nr 3 – Wykaz substancji psychotropowych
- Ustawa z dnia 18 września 2001 r. o ułatwieniu zatrudnienia absolwentom szkół (Dz. U. Nr 122, poz. 1325)

Rozporządzenia

- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz. U. Nr 92, poz. 1020). **Załączniki:** nr 1 – Standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej; nr 2 – Standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu w ostatnim roku nauki w gimnazjum; nr 3 – Standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego.
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2001 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych przedszkoli i szkół oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 97, poz. 1054).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów, zasad tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz zasad działania placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. Nr 96, poz. 1048)
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 września 2001 r. w sprawie trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze (Dz. U. Nr 101, poz. 1093).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 września 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków prowadzenia działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej (Dz. U. Nr 101, poz. 1095).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 września 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz szczegółowych zasad odpłatności za ich przeprowadzanie (Dz. U. Nr 118, poz. 1259).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie przyjmowania osób niebędących obywatelami polskimi do publicznych przedszkoli, szkół, zakładów kształcenia nauczycieli i placówek (Dz. U. Nr 131, poz. 1458).
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 października 2001 r. w sprawie typów szkół i placówek, w których nie tworzy się rady pedagogicznej ze względu na specyficzną organizację pracy szkoły lub placówki (Dz. U. Nr 120, poz. 1290). *Nie tworzy się rady pedagogicznej w następujących typach placówek: 1) w szkolnych schroniskach młodzieżowych, 2) w placówkach kształcenia ustawicznego prowadzących działalność w formach pozaszkolnych (Par. 1).*
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 października 2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczyciela, trybu postępowania odwoławczego oraz składu i sposobu powoływania zespołu oceniającego (Dz. U. Nr 131, poz. 1459).
- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowych zasad jej obliczania i wypłacania (Dz. U. 128, poz. 1418).

- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 6 listopada 2001r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 128, poz. 1419).
- Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz.U. Nr 135, poz. 1516) **Załącznik:** Wzór – Karta wycieczki (imprezy).
- Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 września 2001 r. w sprawie wywiadu środowiskowego (rodzinnego) oraz rodzajów dokumentów wymaganych do przyznania renty socjalnej (Dz. U. Nr 114, poz. 1220). **Załączniki:** nr 1 – Wzór legitymacji pracownika socjalnego; nr 2 – Wzór: Kwestionariusz wywiadu środowiskowego (rodzinnego) – Część V. – Dotyczy osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; Część VI - Dotyczy rodziny zastępczej ubiegającej się o przyznanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka; Część VII – Dotyczy oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej; Część VIII - Dotyczy osoby ubiegającej się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie lub pomoc pieniężną na usamodzielnienie nauki; nr 3 – Wzór: Oświadczenie o stanie majątkowym.
- Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 października 2001 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie dla pełnoletnich osób z rodzin zastępczych oraz osób opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych i domów pomocy społecznej, zakłady poprawcze, schroniska dla nieletnich i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze (Dz. U. Nr 120, poz. 1293).
- Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 września 2001 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich z Policją w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa tych placówek (Dz. U. Nr 112, poz. 1205).
- Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 2001 r. w sprawie ośrodków kuratorskich (Dz. U. Nr 120, poz. 1294). **Załączniki:** nr 1 – Wzór Aktu utworzenia ośrodka kuratorskiego; nr 2 – Wzór Aktu zniesienia ośrodka kuratorskiego; nr 3 – Dziennik zajęć (zeszyt z ponumerowanymi stronami); nr 4 – Roczny plan pracy ośrodka z rozbiciem na poszczególne miesiące; nr 5 – Arkusz postrzeżeń o uczestniku.

Zarządzenia

- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001r. zmieniające zarządzenie w sprawie nadania statutów okręgowym komisjom egzaminacyjnym (M. P. Nr 27, poz. 443)

Obwieszczenia

- Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. Nr 124, poz. 1355). **Załącznik:** Ustawa z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy.
- Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 września 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 120, poz. 1298). **Załącznik:** Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych.
- Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2001 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 99, poz. 1079). **Załącznik:** Ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody.

(J.T.)

Komunikaty MENiS

➤ Stopnie specjalizacji zawodowej nauczycieli

W dniu 22 listopada 2001 r. zostało podpisane rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie sposobu i warunków prowadzenia wszczętych i niezakończonych postępowań kwalifikacyjnych na stopnie specjalizacji zawodowej nauczycieli. Rozporządzenie wchodzi w życie w ciągu 7 dni od daty jego ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

Wymieniony akt prawny umożliwia zdobycie stopni specjalizacji zawodowej - nauczycielom, którzy rozpoczęli postępowanie kwalifikacyjne przed dniem 6 kwietnia 2000 r. Zakończenie procedur wymaga ścisłego respektowania określonych w rozporządzeniu terminów. Dotyczy to w szczególności działania ośrodków doskonalenia nauczycieli, przy których w przeszłości powoływane były komisje do spraw stopni specjalizacji zawodowej nauczycieli. Placówki te, zgodnie z § 3 rozporządzenia, mają przekazać właściwym kuratorom oświaty dokumentację niezakończonych postępowań, w terminie do dnia 31 grudnia br.

Nauczyciele, którzy ubiegali się o stopnie specjalizacji - mogą do dnia 31 stycznia 2002 r. złożyć wnioski o dokończenie postępowań kwalifikacyjnych do właściwego kuratora oświaty.

W związku z powyższym kuratorzy oświaty zostali zobowiązani do powołania komisji kwalifikacyjnych do spraw stopni specjalizacji zawodowej:

- do rozpatrzenia wniosków nauczycieli ubiegających się przed 6 kwietnia 2000 r. o trzeci stopień specjalizacji - w kuratorium właściwym ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela,

- do rozpatrzenia wniosków nauczycieli ubiegających się przed 6 kwietnia 2000 r. o pierwszy i drugi stopień specjalizacji - w kuratorium właściwym ze względu na lokalizację oddziałów Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, przy których działały ówczesne wojewódzkie i międzywojewódzkie komisje ds. stopni specjalizacji.

Postępowania kwalifikacyjne procedowane w komisjach powołanych przez kuratorów zostaną przeprowadzone zgodnie z uproszczoną procedurą określoną w rozporządzeniu i na podstawie zgromadzonej przed 6 kwietnia 2000 r. dokumentacji. Procedura ta ma polegać na analizie dokumentacji dorobku zawodowego nauczycieli oraz rozmowie kwalifikacyjnej. W omawianym rozporządzeniu nie zmienia się natomiast wymagań na poszczególne stopnie specjalizacji zawodowej, które zostały określone w poprzednio obowiązujących przepisach prawnych, i którymi kierowali się nauczyciele wszczynając postępowanie kwalifikacyjne przed dniem 6 kwietnia 2000r.

➤ **Zmiana terminu egzaminu gimnazjalnego**

Informuje się, że Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej na podstawie § 29 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 29, poz. 323) zmienił termin egzaminu gimnazjalnego w 2002 roku ustalając, że:

- 1) część humanistyczna odbędzie się w dniu **14 maja o godz. 9⁰⁰**,
- 2) część matematyczno - przyrodnicza odbędzie się w dniu **15 maja o godz. 9⁰⁰**.

Pozostałe terminy egzaminu gimnazjalnego w 2002 roku wymienione w Komunikacie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 2001 r. (Dz. Urz. MEN Nr 1, poz. 4) nie ulegają zmianie.

➤ **Czwarta godzina wychowania fizycznego**

W związku z pojawiającymi się w prasie dezinformującymi artykułami i komentarzami dotyczącymi wprowadzenia do systemu szkolnego od 1 września br. czwartej godziny wychowania fizycznego uprzejmie informujemy, że aktualnie obowiązujące w tym zakresie prawo oświatowe nie zostało zawieszane ani zmienione. Zgodnie z nim szkoły podstawowe, gimnazja oraz klasy I i II szkół ponadpodstawowych mają obowiązek realizacji czwartej godziny wychowania fizycznego. Nie muszą to być jednak typowe zajęcia lekcyjne, ale mogą być również zajęcia realizowane w innych formach wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 lipca 2001 r., takich jak np. pozalekcyjne lub pozaszkolne zajęcia

rekreacyjno-sportowe, imprezy sportowe szkolne lub środowiskowe, rajdy, biwaki, itp.

Dyrektorzy szkół, w których od 1 września 2001 r. nie wprowadzono czwartej obowiązkowej godziny zajęć wychowania fizycznego, łamią prawo oświatowe i ponoszą odpowiedzialność wobec nadzoru pedagogicznego.

Jednocześnie informujemy, że Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach projektów ustaw oświatowych przekazało Ministrowi Finansów projekt zmiany ustawy o kulturze fizycznej skreślający zapis o zwiększeniu wymiaru zajęć wychowania fizycznego o czwartą i piątą godzinę z dniem 1 lutego 2002 r. Nie oznacza to jednak, że automatycznie utraciły ważność obowiązujące w tym zakresie przepisy. Warto wspomnieć, że szczegóły wdrażania czwartej godziny wychowania fizycznego są zawarte w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 lipca 2001 r. (Dz. U. Nr 79, poz. 843).

➤ **Zmieniony ustrój szkolnictwa ponadgimnazjalnego**

11 grudnia b.r. Prezydent Aleksander Kwaśniewski podpisał znowelizowaną ustawę o systemie oświaty, która wprowadza od 1 września 2002 roku nową strukturę szkolnictwa ponadgimnazjalnego.

Absolwenci gimnazjów będą mogli kontynuować naukę w czterech typach szkół:

- trzyletnich liceach ogólnokształcących kończących się maturą,
- trzyletnich liceach profilowanych, także kończących się maturą, i umożliwiających tzw. przygotowanie ogólnozawodowe w co najmniej 14 profilach dostosowanych do potrzeb gospodarki polskiej i europejskiego rynku pracy,
- czteroletnich technikach, które umożliwiają zdobycie matury oraz kwalifikacji zawodowych,
- zasadniczych szkołach zawodowych przygotowujących do zdobycia kwalifikacji zawodowych.

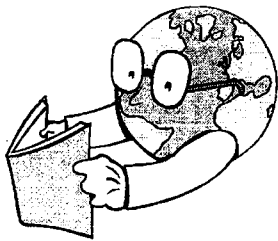
Programy kształcenia ogólnego w trzech pierwszych typach szkół będą przygotowywać uczniów do egzaminu maturalnego.

➤ **Wstępne dane o wyborze przez uczniów matury w 2002r.**

Województwo pomorskie - liczba uczniów uprawnionych do zdawania "nowej matury" 17034; liczba uczniów przystępujących do "nowej matury" 717; procentowo - 4,2%.

Ogółem w kraju "nową maturę" wybrało 2,0% uprawnionych

Ze strony: www.men.waw.pl

Informacje, opinie, propozycje

Prof. dr hab. Stanisław Kaczor

Humanistyczne aspekty współpracy stowarzyszeń oświatowych z samorządami terytorialnymi (skrót)

Hasło *Człowiek w człowieku*, sformułowane jeszcze w starożytności, można rozważać i rozwijać na gruncie teoretycznym, w powiązaniu ze zjawiskami życia codziennego, a także z działaniami na rzecz przekształcania świata w różnych sferach życia ekonomicznego, społecznego, politycznego i kulturalnego. Tego wszystkiego trzeba się ciągle uczyć, gdyż uczenie się jest przede wszystkim dokonywaniem zmian w sobie. Gdy mówimy o dokonywaniu zmian w sobie i otoczeniu, to mamy na myśli zmiany korzystne dla każdego, kto podejmuje ten wysiłek, jak też dla społeczności – rodzinnych, sąsiedzkich, lokalnych; w zasięgu wsi, miasta, gminy, powiatu, województwa. Te bowiem zmiany z istoty swojej mogą być dopiero podstawą dla przeobrażeń w skali kraju i w szerszych jeszcze wymiarach.

Naczelny cel – wychowanie człowieka

Gdy mówimy o wychowaniu, to jednocześnie o samowychowaniu, ponieważ człowiek dorosły korzystając ze wsparcia otoczenia sam w największym stopniu wpływa na zmiany w sobie. Gdy jednak nie odrywamy jednostki od społeczeństwa, w tym od instytucji oświatowych, to rozumiemy, iż społeczeństwo wraz ze swymi instytucjami tworzy korzystniejsze lub mniej dobre warunki dla rozwoju jednostki.

Zagadnienie „Człowieka” w celach wychowania było bardzo nośne, szczególnie w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych dwudziestego wieku podczas badań w ramach tzw. „problemów węzłowych” lub w późniejszym czasie w ramach badań ogólnokrajowych. Zanim jednak do tego doszło, szczególnie w b. Instytucie Kształcenia Zawodowego sformułowano jako cel ważny – wychowanie pracownika w różnych zawodach i szczeblach hierarchii zawodowej. Ze względu na nieodłączność systemu ekonomicznego ze społecznym niezbędne okazało się formułowanie celu wychowania obywatela. Naturalnym też było zastanowienie się nad celami bardziej uniwersalnymi. To zaś prowadziło wprost do uczynienia z wychowania człowieka celu najważniejszego. Dlatego wymieniono ten cel na miejscu pierwszym. Człowiek w tym ujęciu powinien być przygotowany do pracy, do demokracji (obywatelstwa), do uczestnictwa w kulturze oraz do całościowego sterowania własnym losem, m. in. przez uczenie się.

Dojście do takich sformułowań miało jedno ze swoich źródeł w dyskusjach nad raportem opracowanym w 1972 roku, a wydanym w j. polskim w 1975 pt.: *Uczyć się, aby być*. UNESCO sformułowalo w tym raporcie zasady, naczelną ideę kształcenia się przez całe życie. Znamionną jest rzeczą, że problematyka człowieka pracy znalazła odbicie w różnych kierunkach filozoficznych, szczególnie zaś w społecznej nauce Kościoła katolickiego. Cel: wychowanie Człowieka z konieczności wywołuje dalsze dociekania nad zakresami człowieczeństwa. Na III Ogólnopolskim Kongresie Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego zastanawiano się np. nad takimi zagadnieniami jak otwieranie umysłów, jednoczenia ludzi lub sprawczości w działaniach. Jak z tego wynika wiele miejsca poświęca się zadaniom człowieka w praktyce. Wydaje się to racjonalne, ponieważ człowiek ma czynić świat lepszym. Nie obywa się jednak bez trudności.

Człowiek jest istotą społeczną. Jest to oczywiście banał, który jednak warto przypominać. W Polsce obywatelskiej takie terminy jak: polityka, wychowanie polityczne, wychowanie obywatelskie lub wychowanie do demokracji są niejednokrotnie rozumiane niewłaściwie.

Organizacje pozarządowe i ich miejsce w nowoczesnych społeczeństwach

W Europie wydaje się zwyciężać pogląd o trzech siłach sprawczych rozwoju społeczeństw, ich cywilizacji i kultury. Wymienia się: rządy sprawujące władzę na zasadach demokratycznych, życie gospodarcze w jego różnorodnych formach – z zasady oddzielone od partii politycznych – oraz organizacje pozarządowe o różnorodnym charakterze. Wśród tych organizacji liczną grupę stanowią stowarzyszenia oświatowe o zasięgu ogólnokrajowym i regionalnym. Różne są ich tradycje, dorobek merytoryczny, zasoby materialne, kadra, sprawność organizacyjna itd., itp. Z tego m. in. względu łączą się one w różnych formach dla podejmowania zagadnień, którymi się zajmują, aby mówić jednym głosem w kontaktach z władzami państwowymi, a także na arenie międzynarodowej. W Polsce w r. 1997 doszło do porozumienia między kilkunastoma organizacjami oświatowymi zajmującymi się edukacją dorosłych.. Sygnatariuszami Karty porozumienia organizacji oświaty dorosłych są: 1) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego, 2) Ośrodek Kształcenia i Doskonalenia Kadr Instytutu Technologii Eksploatacji, 3) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, 4) Towarzystwa Naukowej Organizacji i Kierownictwa, 5) Towarzystwo Przyjaciół Szkół Staszycowskich, 6) Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych, 7) Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego, 8) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, 9) Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej, 10) Związek Rzemiosła Polskiego, 11) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego. Cele porozumienia: * konsolidacja działań, * wyznaczenie wspólnych celów, określenie kolejności i sposobów ich realizacji; podział zadań między sygnatariuszy; * wspólne występowanie do władz państwowych, samorządowych i innych w sprawach edukacji dorosłych, * podejmowanie inicjatyw badawczych, upowszechniających i wydawniczych w ważnych dziedzinach edukacji dorosłych w kraju i we współpracy z zagranicą; * organizowanie konferencji, sympozjów, seminariów i innych form spotkań o tematyce dotyczącej organizacji dorosłych; * organizowanie w odstępach dwuletnich ogólnopolskich seminariów edukacji dorosłych. Inicjowanie i or-

ganizacyjne wspieranie regionalnych sejmików poświęconych problemom edukacji dorosłych. W Karcie określono zasady okresowych spotkań konsultacyjnych. Każde spotkanie kończyć się powinno sformułowaniem postanowień i przyjęciem zobowiązań organizacyjnych oraz finansowych.

Porozumienie okazało się bardzo przydatne. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć: * zorganizowanie pierwszego i drugiego Sejmiku Oświaty Dorosłych w latach 1997 i 1999, * spotkania z okazji inauguracji nowego roku oświaty dorosłych; * opracowanie projektu Ustawy o pozaszkolnej oświacie dorosłych; * udział niektórych organizacji pozarządowych w Europejskim Sympozjum Organizacji Woluntarystycznych (ESVA).

Zagadnienia oświaty dorosłych

Rozwój samorządu terytorialnego w Polsce po przemianach 1989 roku to ciągły proces rodzenia się, tworzenia i gromadzenia doświadczeń na różnych polach. Jednym z nich jest oświata dorosłych. W Ustawie o rozwoju oświaty problematyka ta została zaledwie nadmieniona. W okresie reformy samorządowej nie uważano zagadnień z tego zakresu za najważniejsze. Jednocześnie wiadomo, że idea samorządności powinna i może rozwijać się w działaniu, gdy znajdują się odpowiedni ludzie, którzy będą tworzyć podstawy materialne i merytoryczne dla działań na wszystkich polach społecznych, w tym w zakresie oświaty dorosłych. Trzeba było określić funkcje samorządu. Zadania tego podjęły się właśnie organizacje pozarządowe na drugim Sejmiku Oświaty Dorosłych, w 1999r. W referacie wygłoszonym przez autora niniejszego opracowania (*p. Miejsce oświaty dorosłych w działalności samorządów lokalnych – Edukacja Ustawiczna Dorosłych nr 3, 99*). Wymieniono następujące funkcje: * samoedukacyjną, * informacyjno – popularyzatorską, * organizatorską, * motywacyjną, * innowacyjną. Każda z tych funkcji ma liczne aspekty humanistyczne i nad tymi zagadnieniami warto się przez chwilę zatrzymać.

Wśród wielu uwarunkowań mających wpływ na skuteczność działań w każdej dziedzinie, na czołowe miejsce wysuwa się samowiedza, samoświadomość osób i zespołów ludzkich o danym zagadnieniu. Okazuje się, że świadomość o stanie, ważności oświaty dorosłych i możliwościach jej wykorzystania dla dokonywania zmian w swoim środowisku jest wielce niedostateczna. Odnosi się to, jak wykazały liczne rozmowy, do większości radnych i członków zarządów. Stąd niezbędność samoedukacji wszystkich, niezależnie od tego czym się interesują i co robią, zgodnie z zasadą, że wszyscy muszą i mogą uczyć się od wszystkich. Pozyteczne mogą okazać się specjalne seminaria dla osób odpowiedzialnych za oświatę w samorządach. Funkcja samoedukacyjna sugeruje również konieczność uczenia się, wywoływania i podtrzymania motywacji, gotowości do tego typu działań. Jest to prawdopodobnie najtrudniejsze, ponieważ dotyczy osób rzeczywiście lub pozornie bardzo zajętych i gotowych tłumaczyć się nieustannym brakiem czasu na własne kształcenie lub doskonalenie. Trzeba z wielkim niepokojem przypominać o stanie czytelnictwa w Polsce, w tym i w sferach samorządowych, o zagrożeniach analfabetyzmem funkcjonalnym. Pozostałe z wymienionych funkcji są pochodną od f. samoedukacyjnej.

Jakie to szczególne konteksty humanistyczne warto mieć na uwadze we wspomnianej współpracy? Nawiążemy do zasady – hasła: Wszyscy uczą się od wszystkich. Jest to płaszczyzna dla wzbudzania zaufania wobec siebie i w stosunku do innych. Uwalnia od strachu, wstydu – że się czegoś nie wie. Hasło to ośmiela do zawierania swoistych umów społecznych polegających na wzajemnym obdarowywaniu się, dawaniu i braniu.

W toku działalności samoedukacyjnej zaistnieją być może szanse na zmniejszenia bezinteresownych zawiści, a nawet przysłowiowego polskiego piekła, przynoszących tyle złego w poszczególnych środowiskach i w skali kraju.

Narzeka się na rozrost biurokracji w administracji rządowej i samorządowej, a jednocześnie nie poprawia się poziom usług. Wręcz tragicznie rozwija się korupcja, a zanika służba. Może zatem hasło wzajemnego służenia będzie dawało do myślenia i na zasadzie wzajemności przyzwyczajają do elementarnych powinności w samorządach. Tam przecież wszyscy się znają i mogą w porę wytykać niedoskonałości i usprawniać działania.

Stowarzyszenie Oświatowców Polskich a samorządy lokalne

Doświadczenia Stowarzyszenia Oświatowców Polskich dotyczą terenu Zamojszczyzny. Wynikiem współpracy jest powołanie Wszechnicy Roztoczańskiej, placówki oświatowej dla wszystkich, z siedzibą w Szczepieszynie, mieście o długich i wspaniałych tradycjach edukacyjnych. Powstało Stowarzyszenie pod tą samą nazwą co Wszechnica, która zapewnia zarówno bazę materialną i kadre wykładowców i instruktorów. Koncepcja programowa złożona z tematów o różnorodnym zakresie, zarówno w skali europejskiej jak też miejscowej (np. historycznej) okazała się trafna. Wyrażenie przez uczestników chęci kontynuacji po pierwszym roku oświatowym dobrze świadczy o treściach, metodach i formach pracy.

Rozmowy jakie przeprowadziłem z ramienia Stowarzyszenia Oświatowców Polskich z władzami powiatu zamojskiego, miasta Zamościa, miasta Szczepieszyna oraz innych gmin, doprowadziły jak się wydaje do przeświadczenia, że idea jest warta wysiłku i można ją zrealizować. Wśród wielu osób, które przyczyniły się do sukcesu warto wskazać na te, które okazały się "lokomotywami procesów" i organizatorami warunków: wymienię tutaj: Irenę Krupa - dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im Zamojskich w Szczepieszynie, Henryka Mateję – Starostę Zamojskiego. Piotra Mateję – burmistrza Miasta Szczepieszyna, Tadeusza Olszewskiego – prezesa Oddziału SOP. Wśród instytucji wspierających znalazł się Niemiecki Związek Uniwersytetów Ludowych Przedstawicielstwo w Polsce. Przykład Zamojszczyzny zachęcił innych. W powiecie Zwoleńskim, szczególnie w Sycynie powstało Regionalne Stowarzyszenie, które podjęło inicjatywę uczynienia z malej szkoły wiejskiej ośrodka oświaty i kultury. W Końskich zaś, dzięki zaangażowaniu władz powiatu, zorganizowano w 1999r. seminarium nt.: Dziedzictwo kulturowe a rozwój społeczności lokalnej, co stało się początkiem dalszej działalności w r. 2000 przez takie wydarzenie jak Kuźnice Koneckie, w ramach których przez dwa dni uczestnicy spotkań poznawali zabytki Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego, uczestniczyli w sesji popularnonaukowej i zapoznali się z wystawami malarstwa, fotografii i rzemiosła ludowego. Jesieni a 2000 r. powstała i tutaj Wszechnica.

Przedstawiona w wielkim skrócie współpraca SOP z samorządami lokalnymi w zakresie oświaty dorosłych ma wiele aspektów humanistycznych, które pozwalają – poprzez wspólne działania – poznawać się po ludzku w spełnianiu powinności prawdopodobnie najważniejszych dla przyszłości, czyniących ludzi lepszymi.

Janina Ewa Pabich
wicedyrektor SP - 8 w Słupsku

Studium przypadku. Ewaluacja wewnątrzszkolnego systemu oceniania

Celem obowiązującej od 1 września 1999 r. reformy edukacji jest, między innymi, zapewnienie postępu dydaktycznego w ocenianiu szkolnym. W związku z powyższym, na rady pedagogiczne nałożono obowiązek opracowania wewnątrzszkolnych systemów oceniania. Stworzenie idealnego systemu to proces niełatwy, zwłaszcza, że niektóre jego mankamenty ujawniają się zazwyczaj dopiero w praktyce. Dlatego tak istotna jest tu rola procesu ewaluacji, który pozwala stwierdzić, jakie założenia sprawdziły się, a jakie należy zmienić lub zmodyfikować.

Głównym celem raportu jest przekazanie aktualnym i potencjalnym grupom odbiorców zainteresowanych obszarami objętymi ewaluacją informacji o jej wynikach. Aby raport był wartościowy powinien spełniać określone warunki. Musi być zgodny z przedmiotem ewaluacji, ukazywać specyfikę badanego obszaru rzeczywistości w jego naturalnym kontekście oraz zawierać tylko dobrze udokumentowane kwestie. To, co zamierzam Państwu zaproponować jest zbiorem metod, narzędzi, możliwych interpretacji zagadnień składających się na proces ewaluacji, ujętych w ramy planowego zgłębiania WSO. Systematykę naczelných problemów wyrażoną w siedmiu głównych punktach uzupełniam wskazaniem szczegółowymi, będącymi w prostej linii rezultatem doświadczeń zebranych podczas pracy nad ewaluacją WSO mojej szkoły. Mają Państwo możliwość zapoznania się z tekstem, który, mam nadzieję, okaże się ogólnie użyteczny i ułatwi podjęcie badań nad systemem wewnątrzszkolnym. Nie należy traktować go jednak zbyt dogmatycznie; raczej jako "przepis kulinarny", w którym nie zapominamy o indywidualnych upodobaniach oraz "smaczkach" tej lub innej szkoły.

I. CELE EWALUACJI

- ocena zgodności wewnątrzszkolnego systemu oceniania z rozporządzeniem MEN w sprawie oceniania z dnia 19.04.1999 r.
- ocena skuteczności wewnątrzszkolnego systemu oceniania
- dostarczenie zainteresowanym podmiotom (tj. nauczycielom, uczniom, rodzicom, dyrekcji szkoły) informacji o skuteczności podjętych działań
- sformułowanie wniosków i rekomendacji, które będą stanowiły podstawę do ewentualnego udoskonalenia w/w systemu przez radę pedagogiczną.

II. PROBLEMATYKA EWALUACJI

Głównym problemem badawczym ewaluacji jest próba ustalenia w jakim stopniu wewnątrzszkolny system oceniania sprawdził się w praktyce. Na tym etapie proponuję sformułowanie i postawienie pytań badawczych, których analizy dokonujemy w punkcie zatytułowanym "Opis wyników i ich interpretacja" Tu przez wzgląd na ograniczoność miejsca, pyta-

nia te się nie pojawią (wszystkie w pkt. V), jednakże sugerując się przejrzystością treści zawartych w raporcie, ich obecność w tym miejscu jest jak najbardziej pożądana.

III. CHARAKTERYSTYKA PRÓBY BADAWCZEJ

W powyższym punkcie zawrzeć należy informacje dotyczące populacji poddanej badaniom (liczba próby, struktura według płci i wieku, wykształcenie itp.)

IV. METODY I NARZĘDZIA EWALUACJI

Jeżeli ewaluacja jest dokonywana w trakcie funkcjonowania WSO, winna mieć charakter *kształtującej (formatywnej)*. Proponuję podejście metodologiczne zwane *studium przypadku*. L. Korporowicz zwraca uwagę na następujące zalety tej strategii:

- umożliwia interpretację danych w ich naturalnym kontekście,
- pozwala na zrozumienie unikatowości i niepowtarzalności badanego przypadku,
- umożliwia szeroką perspektywę spojrzenia na zjawiska i procesy, co pozwala głębiej zrozumieć problemy i zdarzenia,
- pozwala na studiowanie dynamiki badanych zjawisk,
- zapewnia możliwość zgromadzenia dobrze udokumentowanego, różnorodnego materiału empirycznego.

"W podejściu tym uwaga jest skoncentrowana na procesie realizacji programu oraz na tym, jak odbierają go ludzie"¹. Wymaga ona zastosowania metod zarówno ilościowych jak i jakościowych. Wśród nich mogą znaleźć się: **1. Analiza dokumentów** – narzędzie: arkusz diagnostyczny do oceny zgodności systemu z rozporządzeniem i statutem szkoły). **2. Metoda kwestionariuszowa** - narzędzie: ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, **3. Wywiad**, **4. Obserwacja uczestnicząca**.

V. OPIS WYNIKÓW I ICH INTERPRETACJA

1. Zgodność wewnątrzszkolnego systemu oceniania z rozporządzeniem MEN z dnia 19 kwietnia 1999 r.

Zwrócić należy uwagę w jakim stopniu dokument odzwierciedla filozofię rozporządzenia MEN. Przejrzystość wymaga usystematyzowania wniosków płynących z analizy WSO i rozgraniczenia obszarów pozostających w zgodzie z wymaganiami rozporządzenia od obszarów nie spełniających tego warunku.

2. Przepływ informacji o wewnątrzszkolnym systemie oceniania

Rozporządzenie zobowiązało szkoły do wszechstronnego informowania rodziców i uczniów o przyjętych przez nią rozwiązaniach dotyczących oceniania. Aby przekonać się w jakim stopniu powyższy warunek został spełniony, należy znaleźć odpowiedzi na następujące pytania:

a) w sferze zaprojektowania systemu przepływu informacji (analiza dokumentu):

- Czy określono o czym powinni zostać poinformowani uczniowie i rodzice?
- Czy określono czas i terminy informowania?
- Jakie zaprojektowano sposoby przekazu informacji?
- Czy zaplanowano narzędzia pozyskiwania informacji zwrotnej (ewaluacji)?

b) w sferze przekazywania informacji adresatom**(ankiety, wywiad, obserwacja):**

- Czy informacja jest jawna i dostępna dla wszystkich odbiorców?
- Jaka jest komunikatywność informacji, czy język i forma dostosowane były do potrzeb różnego odbiorcy?
- Czy przepływ informacji jest skuteczny?

Nawet najważniejsza i najprecyzyjniej sformułowana informacja nie będzie miała żadnego znaczenia, jeśli nie zostanie przekazana adresatom. Musi być więc spełniona zasada jawności i dostępności, język powinien uwzględniać potrzeby i możliwości odbiorcy. Wówczas możemy liczyć na "skuteczny" przepływ wiadomości. Dbłość o zachowanie powyższej zasady przejawia się, między innymi, w sposobie komunikowania uczniom oceny o poziomie ich wiedzy i umiejętności. Wskaźnikiem skuteczności informacji jest również stopień znajomości wśród uczniów kryteriów oceniania. Rozporządzenie MEN z dnia 19 kwietnia 1999 r. zobowiązuje szkoły do przekazywania rodzicom pełnej informacji, między innymi do zapoznania ich z WSO. Aby pełniej ocenić zjawisko, warto sprawdzić otwartość rodziców na kontakty ze szkołą.

Jeśli WSO nie sugeruje sposobu informowania, to osiągnięcie sukcesu zależy od inwencji poszczególnych nauczycieli. O metody, jakie zostały zastosowane przy przekazie informacji o szczegółowych kryteriach wymagań, zapytałam w ankiecie zarówno nauczycieli, jak i uczniów. Wysłałam również z założenia, iż wskaźnikiem właściwego przekazu informacji (skuteczności) jest znajomość wśród uczniów zasad zawartych w WSO.

Podstawę uzyskania powyższych informacji stanowią odpowiedzi na następujące pytania w ankietach: a) uczniowskich – 8, 3, 4, 1, 10, 11, 12, 16 b) nauczycielskich – 6, 10, 3, 11 c) rodziców – 1, 3, 4, 2, 7, 10, 11.

3. Poziom percepcji informacji przez uczniów, rodziców i nauczycieli

- W jakim stopniu odbiorcy rozumieją i akceptują wymagania szkolnego systemu oceniania?

Wymagania określone w WSO powinny być nie tylko znane uczniom i rodzicom, ale także przez nich akceptowane. Dopóki nauczyciele nie postarają się o spełnienie tego warunku, dopóty będą brali na siebie całą odpowiedzialność za efekty kształcenia. Jakich więc informacji potrzebuje uczeń? Niewątpliwie chciałby wiedzieć, jaki jest poziom jego osiągnięć, jak duże poczynił postępy i w końcu, co musi zrobić, żeby wyrównać istniejące braki. Powinien też rozumieć, co podlega ocenie i jakim wymaganiom musi sprostać, żeby odnieść sukces na miarę swoich możliwości.

Zgodnie z założeniem uczeń, który zna, rozumie i akceptuje wymagania, właściwie informowany o swoich osiągnięciach powinien także posiadać umiejętność akceptacji oceny.

Podstawę uzyskania powyższych informacji stanowią odpowiedzi na następujące pytania w ankietach: a) uczniowskich – 5, 6, 2 b) nauczycielskich – 4 c) rodziców – 5, 8, 6.

4. Wykorzystanie informacji przez uczniów, nauczycieli i rodziców

- Czy zadowalający był stopień posiłkowania się informacją w procesie planowania rozwoju ucznia?
- Jak informacja spełniła swoje funkcje motywujące?
- Jaki wpływ miało wprowadzenie szkolnego systemu oceniania na doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej nauczycieli?

Niewykorzystana informacja jest bezużyteczna. Dla każdego z adresatów wiedza o systemie oceniania, mimo punktów zbieżnych, pełni także nieco inną rolę.

O praktycznych skutkach można przekonać się analizując odpowiedzi na pytania zawarte w ankietach skierowanych do: uczniów (pyt. 7), nauczycieli (pyt. 5, 6, 7, 1), rodziców (pyt. 9)

5. Analiza WSO pod kątem spełnienia oczekiwań odbiorców

Dobry system szkolny powinien uwzględniać interesy wszystkich bezpośrednio zainteresowanych podmiotów. Biorąc pod uwagę funkcje, jakie powinna pełnić szkoła oraz rozporządzenie o klasyfikacji i ocenianiu, ustaliłam zestaw cech, według których przeprowadziłam analizę systemu.

Dobry system wewnątrzszkolny, moim zdaniem to taki, który:

- 1) jasno precyzuje oczekiwania w stosunku do uczniów, między innymi obszary podlegające ocenie oraz kryteria oceniania;
- 2) wykazuje troskę o higienę umysłową ucznia oraz zapewnia mu poczucie bezpieczeństwa np. posiada zapis regulujący częstotliwość prac klasowych i sprawdzianów 15 – minutowych oraz terminy zapowiadania tychże;
- 3) spełnia funkcję motywacyjną, wzmacnia uczniów w poczuciu odpowiedzialności za efekty własnej pracy np. uszczegółowia kryteria oceny różnych rodzajów prac, ustala ich wagę na wszystkich zajęciach w szkole, czy też precyzuje zagadnienia związane z pomocą uczniowi w przypadku niepowodzeń;
- 4) pozwala na przekazywanie uczniom wszechstronnej informacji o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach oraz obszarach wymagających dalszej pracy a także umożliwia pewność wnioskowania (formy i metody gromadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę wyrażania opinii i sądów o uczniu);
- 5) pozwala nauczycielom na doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktycznej – wych;
- 6) pomaga rodzicom stwierdzić rozwój dziecka lub brak postępu oraz uwzględnić sposoby pomocy ze strony szkoły;
- 7) jest respektowany;
- 8) zakłada ewaluację systemu oceniania.

6. Analiza przedmiotowych systemów oceniania

- W jakim stopniu systemy przedmiotowe spełniły swoją główną rolę jaką jest wspieranie rozwoju ucznia – analiza według następujących kryteriów:
 - spójność z systemem szkolnym
 - zgodność z podstawą programową
 - określenie obszarów aktywności podlegających ocenie
 - określenie standardów wymagań i kryteriów na poszczególne stopnie
 - sposoby poprawy uzyskiwanych wyników

- dodatkowe zadania podlegające ocenie
- warunki nadrobienia braków wynikłych z przyczyn losowych
- prawa przysługujące uczniowi w procesie oceniania
- narzędzia badania osiągnięć uczniów (metody sprawdzania i oceniania), także samokontroli i samooceny ucznia
- sposoby samoewaluacji pracy nauczyciela
- sposoby powiadamiania ucznia i rodziców o wynikach.
- uwzględnianie specyfiki przedmiotu (§ 6 ust. 2 rozporządzenia, pyt. 9 ankiety uczniowskiej).

VII. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Są ostatnim etapem ewaluacji i podstawą do dokonania ewentualnych zmian w badanym procesie. Dlatego też niezmiernie ważnym jest opanowanie warsztatu metodologicznego oraz przygotowanie dobrych narzędzi gwarantujących pewność wnioskowania. Szczególnie cennym jest pozyskanie opinii o tej samej sprawie od wszystkich zaangażowanych w nią podmiotów. Wszelch stronność spojrzenia daje nam szansę na zachowanie obiektywizmu. Trzeba jednak pamiętać, że warunkiem niezbędnym do uzyskania szczerzej, wartościowej informacji zwrotnej jest pozyskanie sojuszników, czyli przekonanie do ewaluacji uczniów, nauczycieli i rodziców.

¹ House E.R. (1980): *Ewaluacja i jej uprawomocnienie. Główne pojęcia*, w: B.Niemierko (red) *Pedagogika. Ewaluacja, Technologia informacyjna oraz terminologia angielska*, skrypt dla uczestników II Podyplomowego Studium Ewaluacji Dydaktycznej na Uniwersytecie Gdańskim. Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne UG.

ARKUSZ DIAGNOSTYCZNY

zgodności wewnątrzszkolnego systemu oceniania z Rozporządzeniem MEN z dnia 19 kwietnia 1999 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.

1. Jakże procedury zastosowano przy opracowywaniu wewnątrzszkolnego systemu oceniania?
2. Czy WSO jest zawarty w statucie szkoły?
3. Czy zostały sformułowane wymagania edukacyjne, czy wynikają one z realizowanego programu nauczania oraz uwzględniają specyfikę przedmiotów?
4. Czy WSO uwzględnia sposoby informowania o wymaganiach edukacyjnych oraz zachowaniu uczniów i ich rodziców (prawnych opiekunów)?
5. Czy ustalono sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów?
6. Czy ustalono procedury formułowania wymagań edukacyjnych dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (wybitnie zdolnych, z dysfunkcjami)?
7. Jaki przyjęto system oceniania bieżących osiągnięć uczniów? (stopnie 1 - 6; skala punktowa; skala literowa; skala opisowa; piktograficzna (znaczniki itp.); procentowa; mieszana; inna)
Klasy I - III
Klasy IV - VI
8. Czy zawiera ogólne zasady i formy oceniania?
9. Czy określono procedury udostępniania uczniom i ich rodzicom ocenionych prac kontrolnych?
10. Czy ustalono liczbę i terminy klasyfikacji śródrocznej (liczbę okresów)?
11. Czy ustalono formy i terminy informowania uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o przewidywanych ocenach klasyfikacyjnych?
12. Czy określone zostały zasady pomocy uczniowi, który podczas klasyfikacji śródrocznej uzyskał wyniki świadczące o tym, że poziom osiągnięć uniemożliwi mu lub utrudni kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej?

13. Czy określone zostały warunki i kryteria poprawiania ocen klasyfikacyjnych?
14. Czy opracowano tryb i terminy egzaminów klasyfikacyjnych?
15. Czy opracowano procedury postępowania (m. in. kontaktowania się z poradnią psychologiczno - pedagogiczną) w przypadku zagrożenia drugorocznością ucznia klas I - III?
16. Czy opracowano procedury dotyczące egzaminów poprawkowych?
17. Jaką ustalono skalę śródroczną oceny zachowania? (zgodna z rozporządzeniem, punktowa, inna)
18. Czy opracowano kryteria ustalania oceny zachowania?

ANONIMOWA ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Szanowni Państwo!

W ubiegłym roku szkolnym wprowadziliśmy wewnątrzszkolny system oceniania. Ponieważ moim zamiarem jest dokonanie ewaluacji systemu, serdecznie proszę o wypełnienie załączonego kwestionariusza. Jesteście Państwo współtwórcami i realizatorami systemu, dlatego też bardzo mi zależy na uzyskaniu szczerzej opinii. Jestem przekonana, że uzyskane od Państwa informacje pozwolą mi dokonać rzetelnej analizy oraz opracować raport, którego wnioski pozwolą (jeśli zaistnieje taka potrzeba) zmodyfikować system, aby coraz lepiej spełniał swoją rolę. Na większość pytań należy udzielić jednej odpowiedzi w kratce obok. Możliwość wyboru więcej niż jednej odpowiedzi wyraźnie zaznaczono w pytaniu. Zebrane dane wykorzystane zostaną jedynie w zbiorczych zestawieniach statystycznych.

Dziękuję za szczerze i wyczerpujące odpowiedzi

PLEĆ: kobieta mężczyzna

DATA:

1. *Jakże Pani(a) zdaniem, są główne cele wewnątrzszkolnego systemu oceniania?*
A.
B.
C.
D.
E.
2. *Czy zapoznał(a) Pan(i) uczniów ze szczegółowymi wymaganiami na poszczególne stopnie?*
A. tak B. nie
3. *Jaki sposób wybrał(a) Pan(ij) aby zapoznać uczniów z ww. wymaganiami? (można wybrać więcej niż jedną możliwość)*
A. przeczytałam na jednej z pierwszych lekcji
B. przeczytałam i wytłumaczyłam, jeśli dzieci czegoś nie rozumiały
C. każdemu dziecku dałam kartkę z zapisanymi wymaganiami
D. inny sposób (jaki?)
4. *Co Pan(i) brat(a) szczególnie pod uwagę przy ocenie pracy ucznia w ostatnim roku szkolnym? (można wybrać więcej niż jedną możliwość)*
A. wiedzę B. umiejętności
C. postęp D. aktywność
E. samodzielność F. wszystkie wymienione
5. *Jaki wpływ, Pani(a) zdaniem, na motywację ucznia do dalszej pracy miała znajomość wymagań i kryteriów oceniania? (można wybrać więcej niż jedną możliwość)*

- A. nie zauważyłam żadnego wpływu
- B. wiedzieli, czego na pewno muszą się nauczyć, żeby dostać trójkę
- C. wiedzieli, czego trzeba się nauczyć. żeby otrzymywać same dobre oceny
- D. kontrolowali, czego jeszcze się nie nauczyli
- E. nie znali ani wymagań, ani kryteriów oceniania

6. *Który ze sposobów notowania postępów ucznia stosuje Pan(i) zazwyczaj: (można wybrać więcej niż jedną możliwość)*

- A. wpisuję ocenę do dziennika
- B. informuję ucznia o ocenie, po czym wpisuję ją do dziennika
- C. ocenę wpisuję do dziennika i dzienniczka ucznia
- D. informuję ucznia o przysługującej mu ocenie oraz odnotowuję ją w dzienniku i dzienniczku ucznia lub jego zeszytcie
- E. wyjaśniam uczniowi, dlaczego zasługuje na właśnie taką ocenę, po czym wpisuję ją do dziennika
- F. wyjaśniam uczniowi, dlaczego zasługuje na właśnie taką ocenę, następnie odnotowuję ją w dzienniku i dzienniczku ucznia lub jego zeszytcie
- G. odnotowuję postępy w arkuszu osiągnięć ucznia

7. *Czy Pani(a) zdaniem, wprowadzenie wewnątrzszkolnego systemu oceniania wpłynęło na doskonalenie organizacji i metod Pani(a) pracy dydaktyczno – wychowawczej?*

- A. tak B. nie

8. *W jaki sposób wprowadzenie wewnątrzszkolnego systemu oceniania wpłynęło na doskonalenie organizacji i metod Pani(a) pracy dydaktyczno - wychowawczej? Proszę o podanie przykładów.*

- A.
- B.
- C.
- D.

9. *Kto odpowiada za obniżenie wymagań w stosunku do ucznia z deficytami rozwojowymi:*

- A. poradnia psychologiczno – pedagogiczna
- B. pedagog szkoły po uzyskaniu opinii poradni psychologiczno -pedagogicznej
- C. dyrektor szkoły po uzyskaniu opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej
- D. nauczyciel przedmiotu po uzyskaniu opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej

10. *Czy zapoznał(a) Pan(i) rodziców z wewnątrzszkolnym systemem oceniania?*

- A. tak B. nie

11. *Jaką formę wybrał(a) Pan(i) aby zapoznać rodziców z w/w systemem? (można wybrać więcej niż jedną możliwość)*

- A. przeczytałam na zebraniu z rodzicami
- B. dokładnie wytłumaczyłam zasady na zebraniu z rodzicami
- C. rozdałam rodzicom kartki z w/w regulaminem
- D. inna forma (jaka?)

ANALIZA PRZEDMIOTOWYCH SYSTEMÓW OCENIANIA

kryterium	nauczanie zintegrowane	j. polski	historia	matematyka	biologia	geografia	przyroda	informatyka	fizyka	j. angielski	wych. fizyczne	sztuka
spójność z systemem szkolnym												
uwzględnianie specyfiki przedmiotu												
zgodność z podstawą programową												
określenie obszarów aktywności podlegających ocenie												
określenie standardów wymagań i kryteriów na poszczególne stopnie												
sposoby poprawy uzyskiwanych wyników												
dotatkowe zadania podlegające ocenie												
warunki nadrobienia braków wynikłych z przyczyn losowych												
prawa przysługujące uczniowi w procesie oceniania												
narzędzia badania osiągnięć uczniów (metody sprawdzania i oceniania), także samo-kontroli i samooceny ucznia												
sposoby samoevaluacji pracy nauczyciela												

Dziękuję!

Edyta Prószyńska-Kołodziejczak

Szkoła Podstawowa Nr 79 w Gdańsku

Zajęcia w III klasie integracyjnej

Trzecia klasa integracyjna w Szkole Podstawowej nr 79 w Gdańsku liczy 16 uczniów (9 dziewczynek i 7 chłopców), w tym 3 o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Adam jest chłopcem z cechami autyzmu. Rozpoznano u niego encefalopatię okołoporodową z opóźnieniem rozwojowym w stopniu umiarkowanym. Uczeń jest sprawny w zakresie samoobsługi, wymaga pomocy tylko przy zawiązywaniu sznurowadeł. Chłopiec rzadko nawiązuje kontakty z dziećmi, woli towarzystwo osób dorosłych. Jest starszy od swoich kolegów o 3 lata, ale pod względem fizycznym nie wyróżnia się na tle klasy. Wypowiada się prostymi zdaniem. Jego mowa jest niewyraźna i niegramatyczna – uczęszcza na terapię logopedyczną. Spontanicznie wypowiada się na temat własnych przeżyć i spostrzeżeń. Chłopiec jest bystrym obserwatorem, interesuje się przyrodą. Zna wiele gatunków zwierząt i potrafi o nich opowiadać. Adam poznał większość liter i umie przeczytać proste dwusylabowe wyrazy. Odwzorowuje pismo drukowane i pisane. Wykonuje dodawanie i odejmowanie w zakresie 10 w oparciu o konkrety. Rozpoznaje i nazywa proste figury geometryczne. Adam wykazuje uzdolnienia plastyczne. Uczęszcza na zajęcia kółka plastycznego. Lubi rysować komiksy, których bohaterami są najczęściej postacie z gier komputerowych. Chętnie lepi też z plasteliny i masy solnej. Bardzo dba o szczegóły i estetyczne wykonanie pracy (zdołał II miejsce w międzyszkolnym konkursie plastycznym). Jego prace plastyczne wzbudzają zachwyt u kolegów. Adam cieszy się z ich uznania, jest też zadowolony z pochwał nauczycieli. Chłopiec ma poczucie humoru i potrafi żartować. Jest wyjątkową osobą w naszej klasie. Dzieci doceniają jego wrażliwość i szanują godność niepełnosprawnego kolegi.

Krysia przejawia nadpobudliwość psychoruchową. Swoim zachowaniem sprawia trudności wychowawcze zarówno w szkole, jak i w domu (jest pod opieką poradni nerwic). Badanie psychologiczne wykazało u dziewczynki lateralizację skrzyżowaną, niski poziom analizy i syntezy wzrokowej oraz słuchowej. Krysia słabo koncentruje uwagę, potrafi się skupić dłużej jedynie na tym, co sama wymyśli i rysuje. Pracuje niesystematycznie, po dniach wzorowej aktywności i pracowitości, popada w skrajne zniechęcenie. Dziewczynka potrafi ładnie się wypowiadać, ma duży zasób wiadomości. Czyta poprawnie ze zrozumieniem. Umie ładnie pisać i samodzielnie zredagować opis. Największe trudności ma w opanowaniu programu z matematyki. Nie potrafi wykonać działań w oderwaniu od konkretnego.

Krysia chętnie uczestniczy w zajęciach artystycznych. Prace plastyczne wykonuje z dużym zapałem, troszczy się o ich estetyczny wygląd. Chętnie wypowiada się na temat wykonanego dzieła. Systematycznie uczęszcza na zajęcia szkolnego koła plastycznego. Z zaangażowaniem uczestniczy w zajęciach muzycznych. Lubi słuchać muzyki i potrafi zaśpiewać poznane piosenki.

Dziewczynka jest sprawna fizycznie i bardzo samodzielna. Dobrze czuje się w grupie klasowej. Brak jej jednak umiejętności współpracy w zespole. Nie zawsze potrafi opanować gniew i kłótniowość, co często prowadzi do konfliktów z rówieśnikami. Potrafi też być koleżeńska i uprzejma. Mobilizująco do nauki i poprawnego zachowania wpływają na Krysie pozytywne informacje ze strony rówieśników.

Paweł jest chłopcem upośledzonym umysłowo w stopniu lekkim z nadpobudliwością psychoruchową. Badania psychologiczne wykazały u niego obniżone funkcje pamięci, myślenie przyczynowo-skutkowe, słabą koordynację wzrokowo-ruchową, słabą analizę i syntezę wzrokową. Chłopiec ma zaburzoną koncentrację uwagi. Zachowuje się głośno na zajęciach, często wychodzi z ławki i przeszkadza pozostałym uczniom w pracy. Samodzielnie nie wykona żadnego zadania – pracuje tylko pod kierunkiem nauczyciela. Trudno skłonić go do doprowadzenia do końca podjętych zadań. Paweł chętnie zgłasza się do odpowiedzi, chociaż nie zawsze zna odpowiedź na zadane pytanie. Pomimo obniżonych funkcji pamięci potrafi recytować krótkie wiersze i śpiewać piosenki. Czyta poprawnie krótkie teksty. W pisaniu popełnia liczne błędy. Program z matematyki realizuje na poziomie szkoły specjalnej. Jest bardzo sprawny fizycznie – koledzy cieszą się, gdy jest zawodnikiem w ich drużynie. Chłopiec jest pogodny i wesoły, dobrze czuje się w grupie klasowej.

Organizacja pracy w klasie opiera się na współdziałaniu dwóch nauczycieli, jednego z przygotowaniem w zakresie nauczania początkowego, a drugiego z kwalifikacjami pedagoga specjalnego. W sali wydzielono kącik do pracy indywidualnej i miejsce z dywanem, gdzie dzieci mogą się zrelaksować lub posłuchać utworu muzycznego czy tekstu czytanego przez nauczyciela. Każdy dzień nauki rozpoczyna się dziesięcio-, piętnastominutowymi zajęciami na "dywanie", które mają na celu zintegrowanie grupy i rozwijanie aktywności dzieci. Są to różnego rodzaju gry i zabawy. W czasie tych zajęć uczniowie mogą też swobodnie wypowiadać się na temat własnych przeżyć. Dzieci uczą się słuchać innych, lepiej poznają rówieśników.

Większość lekcji przeprowadza nauczyciel nauczania początkowego, a pedagog specjalny dostosowuje zakres treści do możliwości dzieci niepełnosprawnych. Nie jest to jednak podział stały. Nauczycielki mogą zamieniać się rolami, co pozwala im lepiej poznać możliwości wszystkich uczniów. W klasie stosuje się aktywne metody nauczania oraz metody wspomagające rozwój dziecka, takie jak ruch bazujący na pracy W. Sherborne i kinezylogię edukacyjną według P. Dennisona.

Konspekt zajęć zintegrowanych w III klasie integracyjnej (jednostka trzygodzinna)

Temat dnia: Jak spędzamy długie jesienne wieczory ?

Cele dydaktyczne:

uczeń:

- potrafi wymienić charakterystyczne cechy jesieni;
- zna sposoby spędzania wolnego czasu;
- potrafi wchodzić w rolę;

- potrafi wyjaśnić termin "wyobraźnia"
- zna kolejność wykonywania działań przy obliczaniu wartości wyrażeń w zakresie 100 (Adam – dodaje i odejmuje w zakresie 10, Krysia – mnoży w zakresie 30, Paweł - dodaje i odejmuje w zakresie 100 bez przekraczania progu i mnoży w zakresie 25).
- potrafi ulepić stworka z masy solnej.

Cele terapeutyczne:

- rozwijanie wyobraźni;
- wydłużanie czasu koncentracji uwagi;
- doprowadzenie do końca podjętej pracy;
- podnoszenie samooceny;
- wzrost śmiałości w mowy;
- usprawnianie manualne.

Cele wychowawcze:

- integrowanie grupy klasowej we wspólnej zabawie i pracy;
- aktywny udział w zajęciach wszystkich uczniów;
- kształtowanie potrzeby ciekawego spędzania wolnego czasu;
- kształtowanie umiejętności prezentowania własnej twórczości;
- umiejętność współdziałania w zespole;
- uczenie tolerancji i pomocy w stosunku do słabszych kolegów.

Środki dydaktyczne:

- karteczki z zadaniami do zabawy "Lawina szmerów" (opis zabawy w książce J. Halbiga i R. Webnerta "Bawimy się wszyscy");
- kukielka "Pani Jesień",
- balon,
- ilustracje zwierząt (konik morski, kałamarnica, małża i rekin) i naturalny okaz meduzy;
- podręcznik z ćwiczeniami do kształcenia zintegrowanego "Moja szkoła" kl. III – listopad;
- etykiety z wyrazami do zawieszenia na tablicy;
- karty pracy do obliczeń matematycznych o różnym stopniu trudności;
- tekst o jesiennej pogodzie (Przewodnik metodyczny do podręcznika z ćwiczeniami)
- ukryty rysunek ("Supelkowe łamigłówki" nr 5/2000, s. 13).

Metody: zabawa, rozmowa, drama, pokaz

Formy pracy: indywidualna, w parach, zbiorowa

Przebieg zajęć

1. Jak spędziłeś wczorajsze popołudnie? – swobodne wypowiedzi dzieci.
Dzieci siedzą w kręgu na dywanie i kolejno wypowiadają się na zadane przez nauczyciela pytanie.
2. Zabawa "Lawina szmerów" – ćwiczenia głosowe.
Dzieci pozostają na dywanie. Nauczycielka daje w każdej rundzie zapisane karteczki z następującymi wskazówkami: przeczytać tekst zapisany na kartce, kartkę przekazać dalej, otrzymane zadanie realizować aż do otrzymania następnego. Zadania: mówienie "cześć", śmianie się, płkanie, milczenie, mówienie "kap", ziewanie, mówienie "szu", gwizdanie, mówienie "plum". Pusta kartka oznacza zakończenie i wprowadza ciszę. Adam otrzymuje pierwszą kartkę, nauczyciel odczytuje mu zadanie do wykonania.
Krysia i Paweł samodzielnie odczytują karteczki.

3. Powtarzanie dźwięków z "Lawiny szmerów" kojarzących się z odgłosami jesieni.

4. Rozmowy w rolach na temat jesieni.

Dzieci kolejno przyjmują rolę "Pani Jesieni". Trzymając w rękę kukielkę wypowiadają się własnymi słowami o jesieni. Wypowiedzi Pawła i Adama są wspomagane przez nauczyciela.

5. Zabawa w "Deszcz".

Nauczycielka proponuje zabawę, która ma zapobiec opadom deszczu i umożliwi dzieciom spędzenie popołudnia na świeżym powietrzu. Dzieci stoją w kręgu i naśladują odgłosy deszczu pokazywane przez nauczyciela, aby chmury, które nadciągają, pomyślały, że już pada i powędrowały dalej. Odgłosy: 1. stukanie wszystkimi palcami w piersi 2. uderzanie dłońmi o posładki 3. klaskanie 4. tupanie nogami 5. prztykanie palcami 6. cmokanie językiem 7. pocieranie dłońmi 8. przykładanie do ust palca wskazującego – psst.

6. Powtórzenie tabliczki mnożenia w zakresie 100.

Dzieci stoją w kręgu na dywanie. Nauczyciel rozpoczyna zabawę – staje w środku kręgu i odbijając do góry balon podaje przykład na mnożenie dla pierwszego ucznia. Uczeń podchodzi do nauczyciela, przejmuje balon, podaje wynik i zadaje przykład dla kolejnej osoby z kręgu. Zabawa trwa tak długo, aż wszystkie dzieci otrzymają przykłady. Adam otrzymuje przykład na dodawanie w zakresie 10, Krysia na mnożenie w zakresie 30 a Paweł na mnożenie w zakresie 25. W trakcie powtarzania tabliczki mnożenia drugi nauczyciel kładzie na ławkach karty pracy do obliczeń matematycznych.

7. Rozwiązywanie przykładów matematycznych – praca indywidualna.

Dzieci zdrowe otrzymują zadania na kolejność wykonywania działań przy obliczaniu wartości wyrażeń w zakresie 100. Każdemu wynikowi przyporządkowana jest sylaba. Wyniki uporządkowane malejąco tworzą hasło (Długie jesienne wieczory) – załącznik nr 1.

Uczniowie niepełnosprawni otrzymują zadania dostosowane do ich możliwości: Krysia – załącznik nr 2, Paweł – załącznik nr 3 i Adam – załącznik nr 4.

Odczytanie hasła. Zapisanie tematu zajęć na tablicy.

8. Ćwiczenia ruchowe i dźwiękowe – drama.

Nauczyciel czyta tekst o jesiennej pogodzie, a dzieci naśladują odgłosy i zachowania występujące w tekście.

9. Rozmowa

- Jak wpływa jesienna pogoda na samopoczucie?
- Co można robić w długie jesienne wieczory?

10. Rozmowy w parach – drama.

Dzieci dobierają się w pary i spierają się w jaki sposób można spędzić jesienny wieczór (przekonują partnera do swojej propozycji).

11. Poznanie sposobu spędzenia jesiennego wieczoru na przykładzie tekstu B. Lewandowskiej "Z konikiem szachowym" odczytanym przez nauczyciela.

12. Pokaz ilustracji przedstawiających zwierzęta występujące w tekście (konik morski, kałamarnica, małża i rekin) i naturalnego okazu meduzy.
13. Analiza treści tekstu poprzez zadawanie pytań przez nauczyciela.
14. Wyjaśnienie terminu "wyobraźnia".
15. Praca z tekstem – w co Sławek zamienił przedmioty znajdujące się w pokoju ?
Dzieci łączą w pary na tablicy etykiety przygotowane przez nauczyciela (np. konik szachowy – konik morski), potem przepisują do zeszytu.
Krysia i Paweł wykonują ćwiczenie z resztą klasy. **Adam** koloruje pola z kropką i uzyskuje rysunek konika szachowego – załącznik nr 5.
16. Podawanie przez uczniów przykładów, w co można zamienić przedmioty znajdujące się w klasie.
17. Lepienie stworka z masy solnej.
18. Prezentacja i omówienie wykonanych prac przez dzieci.
19. Podsumowanie zajęć. Dzieci siedzą na dywanie.
 - Jak można spędzić jesienny wieczór ?
 - Co to jest wyobraźnia ?
 - Jak oceniacie dzisiejsze zajęcia ?
 - Co się wam najbardziej podobało, a co najmniej ?
20. Ocena pracy uczniów przez nauczyciela.

Zofia Skrzypczak

Szkoła Podstawowa nr 6 w Słupsku

Ćwiczenia korekcyjne przeciw plecom okrągłym z elementami korekcji stóp

Miejsce: sala gimnastyczna

Liczba ćwiczących: 10 osób

Czas trwania: 45 minut

Klasa III

Metoda: ścisła i zabawowo-naśladowcza

Forma: stacyjna

Przyrządy: drabinki gimnastyczne, ławeczki, piłka rehabilitacyjna

Przybory: kocyk, laski gimnastyczne, piłki do kosza, woreczki gimnastyczne, jajka od jajek niespodzianek, kredki, kolorowe miseczki, piłeczki ping pongowe, obręcz hula hop

Zadanie główne: utrwalenie odruchu poprawnej postawy

TOK LEKCYJNY - OPIS ĆWICZEŃ - UWAGI

I CZĘŚĆ WSTĘPNA

Ćwiczenia porządkowo - dyscyplinujące, forma zabawowa

1. Zbiórka: przywitanie, sprawdzenie obecności, przegląd strojów
2. Podanie tematu i celu lekcji, ocena poprawnej postawy
Uwagi do ćw. 1 i 2 : Zbiórka w siadzie skrzyżnym, ręce w skrzydełkach. Dzieci ćwiczą boso.

Ćwiczenia odciążające kręgosłup od ucisku osiowego

3. Zabawa ożywiająca „Koty pod płotem”: P.w. - na czworakach w luźnej gromadce po jednej stronie sali. Na środku sali w poprzek ustawione są ławeczki. Ruch - na sygnał - koty idą na czworakach na drugą stronę sali przechodząc pod ławeczką - płotem, kładąc się na brzuchu i czołgając pod listwą ławeczki. Przy przechodzeniu pod ławeczką trzeba skrócić głowę w bok. Po pokonaniu „płotu” „koty” idą na czworakach na drugą stronę sali.
Uwagi: * W razie trudności zmienić zabawę w „Ogonki” . *
Przyrządy: ławki gimnastyczne
4. Marsz (z kółkiem do ringo lub woreczkiem na głowie) z ruchami ramion i pogłębionymi oddechami.
Uwagi: * Na wdech wspięcie na palce. * Przybory: ringo lub woreczki
5. Rozdanie koczków przez dyżurnych i zajęcie swoich miejsc po obu stronach sali.

Ćwiczenia rozciągające mm piersiowe; wzmocnienia mm ściągających łopatki.

6. P.w. - klęk podparty z dłońmi skierowanymi palcami do środka. Ruch - na hasło kurki trzepocą skrzydełkami - dzieci odrywają ręce od podłogi, siadają na piętach w siadzie klęcznym, układają ręce w „skrzydełka” i wykonują nimi rytmiczne odrzuty w tył naśladowując trzepocące skrzydła kury. Na hasło kurki odpowyczwają - dzieci wracają do p.w.
Uwagi: * Błędami są: wykonywanie odrzutów tylko łokciami z pozostawieniem dłoni w przodzie oraz nietrzymanie

Wydawnictwo ODN poleca:

☞ Regionalizm w pracy biblioteki szkolnej. Zeszyt 6. Wybór materiałów: Maria Pietryka i Elżbieta Pliszka. ODN Słupsk 2001, ss. 46

☞ W świecie bibliotek dziecięcych. Zeszyt 7. Wybór materiałów: Maria Pietryka i Elżbieta Pliszka. ODN Słupsk 2001, ss. 74

☞ Elżbieta Pliszka, Jak Prowadzić dokumentację w bibliotece szkolnej. ODN Słupsk 2001, ss. 26

pozycji skorygowanej w siadzie klęcznym. * Przybory: kocyki

Forma ścisła. Ćwiczenie mm. głowy oraz odcinka szyjnego kręgosłupa

7. P.w. - siad rozkroczny na ławeczce; współwiczający dotyka dłońmi głowy ćwiczącego. Ruch - cofanie głowy (w przedłużeniu tułowia) przeciw oporowi współwiczającego.

Uwagi: * Ćwiczenie ze współwiczającym. * Przyrządy: ławki

Ćwiczenie mm grzbietu na całej długości

8. P.w. - postawaw stojąca, ręce ułożone w skrzydełka, głowa w przedłużeniu tułowia, laska na łopatkach. Ruch - opad tułowia w przód

Uwagi: * Przybory: laski

Ćwiczenie mm pośladkowych i nóg (skracanie zginaczy, wydłużenie mm. pośladkowych)

9. P.w. - l.t., kocyk pod szczytem kifozy, drugi pod potylicą, jedna noga zgięta w kolanie, druga leży prosto. Ruch - przyciąganie kolana do klatki piersiowej

Uwagi: * Przybory: kocyki

Ćwiczenie oddechowe

10. P.w. - l.t., ręce trzymają laskę (lub piłkę do kosza) na brzuchu. ruch - przeniesienie laski (piłki) za głowę i wykonanie głębokiego wdechu; po opuszczeniu laski - długi wydech

Uwagi: * Przybory: laski gimnastyczne lub piłki do kosza

Ćwiczenie przeciw płaskostopiu

11. P.w. - stanie, ręce w „skrzydełkach”. Ruch - chód gąsienic

Ćwiczenie mm brzucha

12. P.w. - l.t., ręce w „skrzydełkach”. Ruch - podnoszenie sztywnych nóg do góry

13. Zabawa „Kto ładniej usiądzie” jako przejście do pracy w obwodzie stojącym. Dzieci biegają we wszystkich kierunkach sali. Na sygnał - muszą przyjąć pozycję *siad skrzyżny*; *rece w „skrzydełkach”*. Nauczyciel objaśnia poszczególne stacje do ćwiczeń.

II CZĘŚĆ GŁÓWNA

Ćwiczenie bierne górnego odcinka kręgosłupa

1. Stacja I: P.w. - l.t. na skośnej ławce, stopy oparte o szczeble. Ruch - krążenie ramion na zewnątrz ławeczki.

Uwagi: * Przyrządy: ławka, drabinka. * Współwiczający asekuje.

Ćwiczenie mm grzbietu

2. Stacja II: P.w. - l.p. na piłce rehabilitacyjnej, nogi ustalone na drabinkach tułów od pasa zwiisa poza piłką, ręce wzdłuż tułowia. ruch - Uniesienie tułowia nieco poniżej poziomu; wytrzymanie

Uwagi: * Przybory i przyrządy: piłka rehabilitacyjna, drabinki. * Współwiczający asekuje.

Ćwiczenie rozciągające mm klatki piersiowej

3. Stacja III: P.w. - siad skrzyżny, laska trzymana na kolanach; z tyłu za plecami stoi współwiczający. Ruch - wznos ramion w górę i pogłębienie skłonu w tył z pomocą współwiczającego, który pociąga za laskę, uciskając kolaniem na szczyt kifozy piersiowej

Uwagi: * Przybory: kocyk, laski. * Ćwiczenie ze współwiczającym.

Ćwiczenie przeciw płaskostopiu - wzmocnienie mm wysklepiających stopy

4. Stacja IV: P.w. - siad ugięty, ręce z tyłu. Ruch - podnoszenie palcami stóp woreczków, jajeczek z jajek niespodzianek i kredek oraz segregowanie ich do odpowiednich miseczek

Uwagi: * Przybory: woreczki, jajeczka, kredki, miseczki, kocyki

Ćwiczenie rozciągające mm brzucha

5. Stacja V: P.w. - siad prosty, stopy pod szczeblem drabinki, ręce w „skrzydełkach”. Ruch - opad tułowia w tył

Uwaga: * Przyrządy: drabinki

Ćwiczenie oddechowe

6. Stacja VI: P.w. - siad klęczny podparty (pozycja niska kłapa). Ruch - wdmuchiwanie piłeczek ping pongowych do obręczy

Uwagi: * Przybory: piłeczki ping pongowe, obręcz

III CZĘŚĆ KOŃCOWA

Ćwiczenie odciążające kręgosłupa od ucisku osiowego, rozciąganie mm piersiowych, wzmocnianie mm ściągających łopatk

1. Zabawa uspokajająca „pływanie na plecach”. P.w. - l.t. kończyny dolne wyprostowane wzdłuż tułowia. Ruch - na hasło płyniemy na plecach - dzieci podnoszą jednocześnie obie wyprostowane ręce do pionu i opuszczają je na podłogę przy głowie, a następnie przesuwają po podłodze w kierunku tułowia, imitując pływanie żabką na plecach

Uwagi: * Przybory: kocyki. * Błędami są: asymetryczna praca rąk, brak położenia rąk na podłodze przy głowie i przesuwanie rąk w stronę bioder nad podłogą

Ćwiczenie elongacyjne

2. P.w. - l.p., ramiona w górę, nogi wyprostowane. Ruch - sięgnięcie palcami rąk jak najdalej w przód i palcami stóp jak najdalej w tył

Uwagi: * Przybory: kocyki.

Ćwiczenie wzmocniające mm stóp

3. P.w. - l.p., nogi ugięte, ramiona w bok. Ruch - zgięcie grzbietowe i podeszwy stóp z równoczesnym zaciskaniem i rozluźnianiem pięści

Uwagi: * Przybory: kocyki.

Ćwiczenie uspokajające

4. P.w. - l.t., nogi wyprostowane, ręce w „skrzydełkach”. Ruch - wypuklenie klatki piersiowej - wdech, opad klatki piersiowej - wydech

Uwagi: * Przybory: kocyki.

5. Omówienie lekcji

Marianna Zemler

pedagog szkolny w Zespole Szkół w Czarnem

Przemoc w szkole

Główną ideą wychowania powinien być demokratyczny system wartości, zawarty w prawach człowieka. Pszonowanie wolności jednostki, nienaruszalność życia, poczucie własnej wartości, szacunek do własnego środowiska i wszystkich żyjących istot – to idee, które nie powinny być obce naszym dzieciom.

Szkoła jest drugą, po rodzinie, wspólnotą, z którą dziecko styka się przez długi okres czasu. Przejście z domu do życia w dużym zespole jest wielkim przeżyciem. Zdarza się, że w nowej sytuacji szkolnej ujawniają się niekorzystne właściwości dziecka. Jeżeli w odpowiedni sposób uczeń nie otrzyma pomocy ze strony szkoły, staje się ona terenem, gdzie te właściwości nie tylko, że się ujawniają, ale także pogłębiają, a do zaburzeń już istniejących, dochodzą nowe. Jedną z przyczyn tych zaburzeń są niepowodzenia w szkole. Nikogo chyba nie trzeba przekonywać, że oceny niedostateczne wpływają na obniżenie samooceny, na rezygnację z dalszych postępów w nauce. Bywa również tak, że nauczyciele okazują niechęć takiemu uczniowi – używają w stosunku do niego krytycznych uwag lub wyśmiewają jego wypowiedzi czy nie reagują, kiedy robi to klasa. Nic więc dziwnego, że w dziecku rodzi się postawa agresywna i buntownicza. Wielu uczniów nie lubi szkoły, boi się surowych nauczycieli i ocen niedostatecznych. Zarówno to, jak i postawy uczniów były przedmiotem badań, jakie przeprowadzono w naszej szkole w r. szk. 2000/2001.

Badaniami ankietowymi objęto 6 klas – dwie klasy VI, dwie klasy II gimnazjum i dwie III gimnazjum. Wybór klas był przypadkowy. Ogółem w badaniach udział wzięło 123 uczniów (64 chłopców oraz 59 dziewcząt). Na pytanie: *Czy lubisz szkołę?* 70,7% badanych odpowiedziało, że *trochę lubię*, 13% - *nie lubię* a tylko 14,6% - *bardzo lubi*. Natomiast bezpiecznie czuje się w szkole tylko 40% uczniów, 34% - *czasami*, a 24% - *zagrożone*. Najczęściej podawaną przyczyną strachu przed szkołą jest lęk przed nauczycielami (23,6%) i ocenami niedostatecznymi (22%). Pozostali z badanych boją się innych uczniów (29,9%), bo są przez nich popychani, ośmieszani, bici lub też jako przyczynę braku poczucia bezpieczeństwa wymieniają: *tłok na korytarzach i hałas* (13,8%).

Szkoła jest zbiorowiskiem dzieci o różnym poczuciu moralnym. Są w niej jednostki kulturalne, koleżeńskie, ale i zdemoralizowane, agresywne, które tyranizują rówieśników. Nauczyciel w wielu przypadkach nie zdaje sobie sprawy z tego, któryś z jego uczniów jest ofiarą przemocy, a solidarność koleżeńska nie pozwala donosić i skarżyć, jak również może to wywołać zemstę kolegów.

Okazuje się, że 61,8% badanych była w szkole dręczona, natomiast na pytanie: *Czy sami uczestniczyli w dręczeniu kolegów* – 29,8% odpowiedziało twierdząco, z tego 4,06% uczniów robi to systematycznie. Świadkami dręczenia kolegów było 64,8% ankietowanych, ale na pytanie: *Co zrobili, aby temu zapobiec* – 62,6% odpowiedziało, że nic. Względę jakimi kierowali się były różne:

- Najczęściej strach przed tym, że sami mogliby być dręczeni.
- Nie należy o tym nikomu mówić, bo to byłoby "donoszenie".
- Inni powiedzieli o tym kolegom, licząc, że to oni "donoszą".

- Wielu mówiło o tym rodzicom, którzy nie zawsze reagowali na zło, doradzając im nie wtrącać się w te sprawy.
- Nauczycielom zgłaszano jedynie w sporadycznych przypadkach.

Ofiarami przemocy w grupie rówieśniczej najczęściej są osoby w jakiś sposób wyróżniający się, "inni" – słabsi fizycznie, źle uczący się, źle ubrani lub za dobrze ubrani, nieśmiali, mający jakieś defekty. Rzadko zdarza się, aby inny uczeń stanął w jego obronie. Większość boi się, że mogą stać się również ofiarami ataku swoich kolegów. I chociaż potępiają tych, którzy prześladują innych, sami nie zrobią nic w tej sprawie. Zależy im bowiem na przynależności do danej grupy i zgadzają się na przyjmowanie zwyczajów w niej panujących. Wiadomo, że szkoła nigdy nie była i nie będzie "oazą spokoju", ale na ile to się da, należy zapobiegać za wszelką cenę takim postawom wśród młodych ludzi. Temu celowi służyć mają m. in. zajęcia wychowawcze w gimnazjum na temat przemocy w szkole.

PROPOZYCJA ZAJĘĆ WYCHOWAWCZYCH

TEMAT: PRZEMOC W SZKOLE

CEL: * Przeciwdziałanie przemocy, agresji. * Profilaktyka.

METODY: Pogadanka, metaplan.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Pogadanka – wprowadzenie pojęć związanych z agresją w szkole i w klasie. (sprawca, ofiara, co rozumiemy pod pojęciem przemocy – wyjaśnienie pojęć m.in. szykanowanie, zaszczuwanie, mobbing, dręczenie) Omówienie przemocy jako zjawiska – rodzaje agresji: fizyczna, psychiczna.

2. Krzyżówka – młodzież wpisuje słowa jakie kojarzą się im ze słowem agresja. Po zakończeniu wpisywania słów następuje rozmowa na temat zapisywanych słów – dlaczego akurat taki wyraz, z czym to się im kojarzy, czy spotkali się z takim przejawem agresji lub czy to w jakiś sposób kogoś dotyczy – mówi tylko ten kto chce podzielić się swoimi przeżyciami w tej kwestii

			A	T	A	K
			G			
			R			
			E			
			S			
			J			
			A			

3. Omówienie źródeł agresji u młodzieży.

- Brak ciepła, miłości i zaangażowania dorosłych.
- Przemoc rodzi przemoc.
- Obojętność rodziców lub rówieśników.
- Brak odpowiedzialności za to co się robi – niekonsekwencja dorosłych. Nieradzenie sobie z problemami, złością.
- Dziedziczna skłonność do zachowań agresywnych.

4. Metaplan – uczniowie pracują w 4 grupach, na dużych arkuszach wypisują, to co myślą na temat przemocy w szkole

I grupa – *Jak jest w szkole?*

II grupa – *Jak być powinno.*

III grupa – *Dlaczego tak jest?*

IV grupa – *Co można zmienić, żeby było lepiej.*

Po zakończeniu, przedstawiciele grupy, omawiają swoją pracę, a klasa aprobuję to lub nie.

5. Podsumowanie lekcji – wnioski.

- Nigdy nie lekceważ zła
- Nie podejmuj decyzji pod wpływem gniewu
- Kiedy zdasz sobie sprawę, że popełniłeś błąd, podejmij natychmiastowe kroki, żeby go naprawić.
- Miej odwagę stanąć w obronie słabszego.

*Wiesława Bobińska
pedagog szkolny w Szkole Podstawowej nr 84 w Gdańsku*

Uczniowie niepełnosprawni ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Najczęstszymi rodzajami upośledzenia wśród dzieci i młodzieży są: upośledzenia umysłowe, zaburzenia emocjonalne, brak przystosowania społecznego, dysfunkcje w obrębie narządów ruchu, zaburzenia pracy serca, głuchota, niedosłyszanie, ślepotą czy niedowidzenie. Przeważnie w każdej szkole wśród uczniów są także ci "pokrzywdzeni przez los." Choć jest ich niewiele, to trzeba szczególnie o nich pamiętać, zgodnie z zasadą "tym co mają mniej należy się więcej".

Jeżeli powstaje w rodzinie problem dziecka upośledzonego – dla rodziców jest to bardzo trudna sprawa, gdyż muszą się oni przystosować do nowej sytuacji. Rodzice dzieci upośledzonych bardzo cierpią. Ich uczucia są burzliwe, pełne konfliktów, trudne do zrozumienia dla nich samych. Niektórzy zaniedbują obowiązki małżeńskie, inni pozostawiają dzieci, wiele czuje uraz do rodziny, przyjaciół, sąsiadów za brak zainteresowania i zrozumienia okazywanego ich dziecku. Niektórych ogarnia rozpacz spowodowana utratą nadziei na to, że dziecko będzie prawidłowo rozwijało się psychicznie i fizycznie. Rodzice tacy często czują się osamotnieni, odizolowani. Być może snuli oni wielkie plany dotyczące dziecka. Gdy choroba przekreśliła takie plany, mogą oni być bardziej zranieni w swojej dumie niż same dzieci. Zadają sobie dociekliwe pytania: dlaczego tak się stało, dlaczego to właśnie ich spotkało, dlaczego został im zadany taki ból, czy ich cierpienie ma sens, za co zostali ukarani.

Rodzice dziecka z widocznym upośledzeniem będą w pewnym stopniu uczuleni na jego wygląd. Dla niektórych wstyd z powodu widocznych defektów jest męczarnią, zatrująca każdą przyjemność w życiu. Często czują się winni, choć na ogół nie ma logicznych powodów, aby tak twierdzić. Poczucie winy popycha często rodziców do przesady w trosce o dziecko. Uważają, że powinni w jakiś sposób wynagradzać jego rozczarowanie, albo że względu na własny ukrywany uraz czy rozczarowanie, albo za to, że nie mogą go kochać całym sercem.

Rodzicom dzieci pokrzywdzonych przez los bardzo jest potrzebna rozmowa o własnych uczuciach i odczuciach, trzeba zawsze wysłuchać ich, zrozumieć i starać się na miarę naszych możliwości pomóc w cierpieniu. Należy pamiętać o tym, że pierwszą podstawową potrzebą każdego dziecka jest poczucie bezpieczeństwa i zaufania. Dziecko upośledzone, które odkrywa, że jest inne, że czasem nie spełnia nadziei, jakie rodzice w nim pokładają, ma więcej powodów do zastanowienia się nad tym, czy jest kochane przez rodziców, czy jest akceptowane przez nauczyciela, rówieśników.

Skoro podstawowe potrzeby dziecka upośledzonego nie różnią się od potrzeb innych, to oznacza, że musi ono być otoczone uczuciem, opieką, nadzorem, jakie daliśmy zdrowemu dziecku, a ponad to potrzebują pomocy w problemach wynikających z kalectwa. Nie ma środka zastępczego na troskliwość i miłość rodziców.

Dziecko pragnie bawić się, uczyć się i mieć uznanie za dobre spełnianie swoich obowiązków. Stosunek rodziców do dziecka jest ważny z tego powodu, że kształtowanie się u dziecka kalekiego wyobrażenia o samym sobie (tak jak u dzieci zdrowych) ma swe źródła w ich postawie wobec niego. Jeżeli stosunek ten jest serdeczny i dziecko czuje, że jest akceptowane, uwierzy, że jest kochane dla samego siebie, zaś jego wygląd i sprawność będzie stanowił zagadnienia drugorzędne.

Niektórzy rodzice starają się podświadomie rozwiązywać problemy dziecka, tak jakby upośledzenie w ogóle nie istniało. Przynaglają do wykonywania zadań przekraczających jego możliwości robiąc mu wymówki, że jest leniwe, gdy tymczasem o lenistwie nie ma mowy. Gdy zadania są trudne dziecko narażone jest na przeżywanie frustracji. Obniżenie wymagań przez danie mu zadania które będzie w stanie wykonać, na pewno załatwi sprawę. Z kolei zbytńia opieka może zmniejszyć dziecko. Niezależnie od rodzaju upośledzenia dziecko powinno być odpowiedzialne za wykonywanie pewnych obowiązków. Wtedy będzie się czuło pożytecznym i wartościowym członkiem rodziny, klasy. W miarę rozwoju powinno podejmować określone decyzje dotyczące coraz ważniejszych zagadnień.

Rozważając szczególne trudności na jakie narażone jest dziecko niepełnosprawne, nie należy się dziwić, gdy ma ono skłonności do okazywania złego humoru, irytacji. Często dziecko czuje się osamotnienie, niepotrzebne. Obawa, że nikt nie zechce nigdy podzielić z nim życia, może pogłębiać uczucie przygnębienia. Ale zdrowe dzieci reagują w ten sam sposób, gdy są niezauważane, wyizolowane z grupy, gdy czują się gorsze.

Aby zapobiec narastaniu kompleksów i niezgodnych z rzeczywistością zaniżonych mniemań o własnej wartości, trzeba dziecko przekonać, że jest zdolne do robienia postępów i nauczyć je cieszyć się z własnych, najmniejszych osiągnięć. Trzeba czynić wszystko, aby pomóc dzieciom tym żyć prawdziwym życiem, osiągnąć niezależność w działaniu, kształceniu, zdobyć pracę, rozwinąć zainteresowania, brać czynny udział w życiu społecznym.

Dużą rolę do spełnienia ma nauczyciel, który poznając środowisko dziecka powinien rozsądnie oddziaływać na nie, a przede wszystkim pomóc rodzinie zaakceptować swoją pociechę. W stosunku do ucznia specjalnej troski, potrzeba dużo więcej cierpliwości, życzliwości, konsekwencji w postępowaniu, opanowania nad sobą, w porównaniu z dziećmi pełnosprawnymi. Praca z nimi powinna przebiegać w serdecznej i przychylniej atmosferze. Dzieci specjalnej troski często mogą być wrogo nastawione do społeczeństwa. Konsekwencją takich nastawień negatywnych są agresywne zachowania w różnych sytuacjach wychowawczych. Dla ich łagodzenia i likwidacji potrzebna jest umiejętność obdarowywania się nawzajem zaufaniem. Jeżeli dziecko odczuje, że nauczyciel darzy je zaufaniem, to wtedy łatwiej mu wierzyć we własne siły.

Trzeba liczyć się z tym, że efekty naszej pracy z tymi uczniami nie zawsze są adekwatne do wysiłków jakie wkładamy w tę pracę. Musimy być świadomi tego, że niepełnosprawnym nie można oceniać przez pryzmat osiąganych przez nich rezultatów. Wyniki pracy z tymi dziećmi, nie zależą też tylko od aktywności.

W życiu codziennym zdarza się, że nauczyciel może mieć swoje dobre i złe nastroje, które nie pozostają bez wpływu na kształtowanie się jego nastawienia do dziecka.

Nauczyciel w swej pracy dydaktyczno-wychowawczej z "pokrzywdzonym przez los", musi być przede wszystkim człowiekiem akceptującym i rozumiejącym dziecko. Niezbędnym warunkiem w pracy z tym dzieckiem jest obserwacja wzajemnych stosunków i zachowań między dziećmi pełnosprawnymi i niepełnosprawnymi. W ocenie tych stosunków uwzględniać należy to, że dzieci często motywowane wymogami grzecznego zachowania, umiejętnie maskują swoją niechęć do swoich rówieśników, unikając bliskiego kontaktu. Są także takie dzieci, które jawnie nie akceptują danego dziecka niepełnosprawnego np. nie chcą podać ręki, odsuwają się.

Wyjaśniamy w przystępnej formie dzieciom pełnosprawnym przyczyny obniżonej sprawności dzieci niepełnosprawnych. Informujemy o trudnościach tych dzieci i potrzebnej im pomocy oraz w jakich sytuacjach i w jaki sposób możemy im tej pomocy udzielać. Najlepiej robić to w realnych sytuacjach, w których dziecko potrzebuje pomocy. Inicjując rozmowy z dziećmi na ten temat możemy niekiedy włączać dziecko niepełnosprawne prosząc je, by powiedziało swoim rówieśnikom z czym zupełnie dobrze sobie radzi, a w których sytuacjach i czynnościach ma trudności i potrzebuje pomocy ze strony innych osób, kiedy może mieć złe samopoczucie i jak się ono przejawia. Traktujemy trudności i zaburzenia samopoczucia dziecka jako zjawisko naturalne, które towarzyszy chorobie i niepełnosprawności.

Informujemy dzieci pełnosprawne o wszystkich czynnikach i sytuacjach, przed którymi powinno być chronione dziecko niepełnosprawne. Uwrażliwiamy dzieci pełnosprawne na potrzeby i przeżycia związane z niepełnosprawnością ich rówieśników. Uczymy je wyrozumiałości (ale nie litości) dla nich. Traktujemy dzieci niepełnosprawne na równi z pozostałymi dziećmi we wszystkich sytuacjach i czynnościach, które nie są dla nich zdrowotnie przeciwwskazane, w których mogą one samodzielnie sobie radzić. Uczulajmy dzieci pełnosprawne by udzielały pomocy niepełnosprawnym rówieśnikom tylko wtedy, gdy pomoc ta jest im niezbędna. Kształtujemy u dzieci przekonanie, że ich pomoc jest naturalnym świadczeniem a nie uciążliwym obowiązkiem czy jałmużną. Niepełnosprawność dziecka przedstawiamy jako przyczynę pewnych trudności i swoistych potrzeb. Równocześnie starajmy się eksponować te dyspozycje dziecka, które mogą zwiększać jego atrakcyjność w grupie.

Zachęcamy dzieci niepełnosprawne do aktywnego uczestnictwa w różnych czynnościach w toku lekcji. Dajmy im możliwość "wykazania się" w wykonywaniu różnych zadań. Dyskretnie udzielajmy im wsparcia w chwilach zniechęcenia lub napotkanych trudności. Stale wzmacniamy poczucie wartości dzieci niepełnosprawnych i ich motywację do nawiązywania i utrzymywania kontaktów z dziećmi pełnosprawnymi. Eksponujemy przed grupą klasową (pokazujemy, chwalimy, nagradzamy) osiągnięcia i wytwory dzieci niepełnosprawnych nawet wtedy, gdy w porównaniu z osiągnięciami innych dzieci są one mniejsze.

Wyjaśniamy, że dzieci te pokonując swoją niepełnosprawność osiągnęły dużo. Starajmy się, by dzieci zrozumiały, że naturalną rzeczą jest, iż ich niepełnosprawni rówieśnicy

niekiedy za mniejsze osiągnięcia otrzymają wyższą ocenę.

Dzieci niepełnosprawne umieszczajmy w czasie lekcji i innych zajęć obok dzieci pełnosprawnych, a nie w oddzielnych ławkach czy rzędach, w oddaleniu. Taktownie zachęcajmy dzieci pełnosprawne do włączania dzieci niepełnosprawnych w ich koleżeńskie grupy, łączenia się z nimi w pary, trzymania w zabawie za ręce, siadania obok nich, przyznawania im ról i znaczącego miejsca w zabawie czy zajęciu. Unikajmy dzielenia grupy klasowej na dzieci pełnosprawne i niepełnosprawne, i używania wyżej wymienionych terminów. Zwracajmy się do wszystkich dzieci po imieniu. Starajmy się poprzez różne czynności organizacyjne i wychowawcze kształtować u dzieci przekonanie, że wszystkie one, niezależnie od stopnia sprawności, wyników w nauce i innych właściwości, mają jednakowe prawa w grupie klasowej i w społeczności szkolnej. Pedagodzy powinni prowadzić rozmowy z rodzicami uczniów klasy, w której uczą się dzieci specjalnej troski, wyjaśniając im potrzebę rozwijania poprawnych kontaktów i więzi koleżeńskich między dziećmi pełnosprawnymi i niepełnosprawnymi, wskazując wartość tego rodzaju więzi dla jednych jak i drugich dzieci.

W czasie spotkań z całą grupą rodziców unikajmy eksponowania trudności sprawianych przez dzieci niepełnosprawne, a raczej pokazujemy ich postępy.

Bibliografia: 1. Irena Zgrychowa, Michał Bukowski: " Chore dziecko chce się bawić." 2. Benjamin Spock, Marian O. Lergio: " Wychowanie upośledzonego dziecka w warunkach domowych." 3. Halina Borzyska Słupsk 1993r.: "Z praktyki pedagogicznej szkół i zakładów specjalnych dla upośledzonych umysłowo." 4. Małgorzata Kościeliska: " Oblicza upośledzenia " 5. Aleksandra Maciarz, Jolanta Lipińska: " Z teorii i badań społecznej integracji dzieci niepełnosprawnych "

Polecamy:

Dawne i nowe formy egzaminowania.

Materiały z V (VII) Ogólnopolskiej Konferencji z cyklu "Diagnostyka Edukacyjan" pod redakcją Bolesława Niemierki i Wojciecha Mateckiego.

Wydawnictwo Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji Wrocław 2001, ss. 355

Olena Gostomczyk – Pyżlak, Barbara Jaromij
Szkoła Podstawowa w Barcinie

Program świetlicy profilaktyczno – wychowawczej

Osoby odpowiedzialne za wdrażanie: Barbara Jaromij, Olena Gostomczyk – Pyżlak

I. Cele programu

- Kształtowanie świadomych postaw wobec uzależnień poprzez:**
 - Informowanie o rodzajach zagrożeń i ich wpływie na zdrowie,
 - Zdobycie podstawowych informacji o istocie nałogów i związkach między nałogami a stanem zdrowia,
 - Trening asertywności w zakresie obrony przed namowami do używania środków uzależniających,
 - Tworzenie własnego systemu wartości,
 - Wyjaśnienie mechanizmów uzależnień.
- Promowanie zdrowia poprzez:**
 - Ukazywanie związków między własną aktywnością człowieka a stanem zdrowia,
 - Wyrobienie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie,
 - Przedstawienie modelu zdrowego stylu życia,
 - Właściwe organizowanie czasu wolnego,
 - Poznanie zasad organizacji pracy umysłowej,
 - Poznanie zagrożeń dla zdrowia psychicznego oraz możliwości zapobiegania im i minimalizowania ich,
 - Poznanie zależności między zdrowiem psychicznym człowieka a warunkami otaczającego go środowiska,
 - Poznanie zasad komunikacji międzyludzkiej,
 - Poznanie zasad współżycia społecznego.
- Wychowanie przez sztukę:**
 - Stymulowanie różnych form aktywności twórczej uczniów,
 - Rozwijanie wyobraźni ruchowo – przestrzennej,
 - Budzenie i rozwijanie ciekawości poznawczej,
 - Odkrywanie własnych możliwości twórczych,
 - Przezwycięzanie barier poznawczo – emocjonalnych i motywacyjnych utrudniających aktywność twórczą,
 - Kształtowanie empatycznego współdziałania w grupie,
 - Pobudzenie do zaradności, podejmowania działań w sytuacjach otwartych i niepewnych,
 - Rozwijanie umiejętności pełnego realizowania własnych pomysłów.

II. Czas trwania programu: • Rok szkolny

III. Obszar objęty programem:

- Szkoła Podstawowa w Barcinie
- Gimnazjum w Kępicach – filia w Barcinie

V Miejsce wykonywania:

- Świetlica profilaktyczno – wychowawcza

V. Odbiorcy programu:

- Uczniowie klas I – VI szkoły podstawowej
- Uczniowie klas I- III gimnazjum

VI. Ogólny opis programu: Program adresowany jest do dzieci i młodzieży wywodzącej się ze środowisk zagrożonych patologią społeczną. Podstawowe zagadnienia programu to

profilaktyka uzależnień, wychowanie prozdrowotne i wychowanie przez sztukę. Stanowią one zasadniczy punkt odniesienia wszystkich zajęć z uczniami. Spotkania odbywać się będą 4 razy w tygodniu, w cyklach 2,5 godzinnych, podczas których należy przewidzieć także czas na naukę własną uczniów i rozwiązywanie bieżących problemów. Zakłada się modyfikowanie programu zgodnie z aktualnymi potrzebami uczniów.

VII. Spodziewane rezultaty

- Wyrobienie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- Przezwycięzanie barier w procesie twórczym,
- Odkrywanie własnych zdolności, akceptacja siebie – poprawienie samooceny,
- Wykształcenie umiejętności asertywnego wyrażania własnego zdania,
- Promowanie zdrowego stylu życia,
- Zwiększenie zaradności i umiejętności działania w sytuacjach ryzyka i niepewności,
- Wykształcenie umiejętności życia w grupie,
- Zdobycie wiedzy o szkodliwości stosowania używek.

VIII. Metody oceny realizacji zadań

- Prace plastyczne uczniów,
- Ankieta dla rodziców,
- Ankieta ewaluacyjna dla uczniów.

IX. Dokumentacja merytoryczna

- Szczegółowy program świetlicy wychowawczo – profilaktycznej,
- Zapisy w dziennikach zajęć,
- Wystawy prac plastycznych w świetlicy.

X. Realizatorzy: • Do uzgodnienia

PRZYKŁADOWA TEMATYKA ZAJĘĆ

M-SC	HASŁO PRZEWODNIE	PROPONOWANE ZAJĘCIA
1	2	3
WRZESIEŃ	Poznajemy się	- budowanie zaufania. - ćw. wprowadzające dydaktyczno – psychol., - prace porządkowe i dekoracja świetlicy, - zajęcia plastyczne.
	Jesteśmy grupą	- integracja grupy, - dyskusja nad normami i zasadami oraz prawami uczestników, - budowanie kontraktu grupowego.
	Organizowanie nauki własnej	- higiena pracy umysłowej, - właściwe przygotowanie miejsca pracy, - jak uczyć się z książki, - pozaszkolne źródła wiedzy, - korzystanie z biblioteki.
	Wykorzystanie czasu wolnego	- znaczenie sportu, - znaczenie kontaktu z przyrodą, - różne formy wypoczynku, - korzystanie z oferty mediów.
PAŹDZIERNIK	Paźdz. m-sc opieki nad zwierzętami	- prace plastyczne, - baśnie, - pielęgnacja zwierząt domowych, - zwierzę – przyjacielem człowieka
	Idzie jesień	- prace plastyczne z wykorzystaniem materiałów naturalnych, - dary jesieni, - jak uchronić się przed grypą, - owoce i warzywa jako źródło witamin, - zajęcia kulinarne.
	Nałogom - nie	- co to jest nałóg, - jak odbywa się wkraczanie w nałóg, - skutki stosowania używek, - związki między nałogiem a stanem zdrowia.

1	2	3
październik c.d.	Akceptuję siebie	<ul style="list-style-type: none"> - autoportret, - moje potrzeby są ważne, - wyrażam siebie poprzez tworzenie, - poprawiam swój wizerunek
LISTOPAD	Pielęgnowujemy tradycje	<ul style="list-style-type: none"> - moja rodzina - drzewo genealogiczne - pamiętamy o tych, którzy odeszli - prace plastyczne związane ze Św. Zmarłych - tradycje narodowe - jestem Polakiem - symbole narodowe - gazetka okolicznościowa
	Zyjemy higienicznie	<ul style="list-style-type: none"> - dobór odzieży stosownie do pory roku - zasady higieny osobistej - co to znaczy higieniczny tryb życia - higiena przygotowywania i spożywania posiłków
	Moje hobby	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie indywidualnych zainteresowań - prezentacja kolekcji - moja pasja – dlaczego
GRUDZIEŃ	AIDS – dzuma XX wieku	<ul style="list-style-type: none"> - choroba, której można uniknąć - prace plastyczne – plakat - filmy popularno – naukowe - dyskusja na temat dyskryminacji chorych
	Narkotyki	<ul style="list-style-type: none"> - co to są narkotyki - moda czy głupota - dlaczego młodzież sięga po narkotyki - czy potrafię skutecznie odmówić
	Świętowanie w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - tradycje rodzinne związane ze Świętami Bożego Narodzenia - stroiki świąteczne - radość obdarowywania - zwyczaje świąteczne różnych narodów
STYCZEŃ	Jak żyć zdrowo	<ul style="list-style-type: none"> - co to znaczy zdrowo się odżywiać - zajęcia kulinarne - wpływ odżywiania na zdrowie i urodę - eliminujemy błędy żywieniowe
	Konflikty	<ul style="list-style-type: none"> - co to jest konflikt - jak dochodzi do konfliktu - jak uniknąć konfliktu - sposoby rozwiązywania konfliktów - konflikt pokoleń
	Stres	<ul style="list-style-type: none"> - pojęcie stresu - sposoby rozładowania stresu - stres pozytywny i negatywny - jak uniknąć sytuacji stresowych
	Wkrótce ferie	<ul style="list-style-type: none"> - zabawy zimowe, - znaczenie sportu - bezpieczeństwo zabaw - pierwsza pomoc przedmedyczna
LUTY	Przyjaźń i koleżeństwo	<ul style="list-style-type: none"> - kontakty międzyludzkie - komunikacja werbalna i niewerbalna - koleżeństwo a przyjaźń - co to znaczy być przyjacielem - karty walentynkowe
	Nikotynizm	<ul style="list-style-type: none"> - dlaczego młodzież sięga po papierosy - jak skutecznie odmawiać - skutki zdrowotne palenia papierosów - prace plastyczne
MARZEC	Dzień Kobiet	<ul style="list-style-type: none"> - dziewczynka to też kobieta, - rola kobiet w rodzinie - moje obowiązki domowe - przygotowanie prezentu dla pań
	Przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - jak radzić sobie w trudnych sytuacjach - przemoc między rodzeństwem - sytuacje wywołujące agresję - przeciwdziałanie przemocy - Konwencja Praw Dziecka

1	2	3
MARZEC c.d.	Bezpieczna szkoła	<ul style="list-style-type: none"> - czy moje zachowanie nie stwarza zagrożenia dla innych - jak uczynić szkołę bezpieczną - rozwiąz. konfliktów w grupie rówieśniczej - jak reagować na przemoc
	Wielkanoc	<ul style="list-style-type: none"> - tradycje wielkanocne różnych narodów - Wielkanoc w moim domu - jak mogę pomóc rodzicom - prace plastyczne – pisanki, pałmy, kartki świąteczne
KWIECIEŃ	Nasze środowisko naturalne	<ul style="list-style-type: none"> - dlaczego chronimy przyrodę - skutki skażenia środowiska dla zdrowia - plakat o okazji Dnia Ziemi - pielęgnacja roślin wokół szkoły
	Alkoholizm	<ul style="list-style-type: none"> - piwo to też alkohol - społeczne skutki alkoholizmu - czy ulegam kolegom - jak powiedzieć – nie - dlaczego ludzie sięgają po alkohol
	Tolerancja	<ul style="list-style-type: none"> - wyrabianie postawy szacunku i tolerancji dla innych ludzi - umacnianie więzi społecznej w grupie poprzez wspólne działanie - gry psychologiczno – dydaktyczne - autoportret – czy jestem tolerancyjny
	Moje dłonie potrafią wszystko	<ul style="list-style-type: none"> - szydełkowanie - wyszywanie - modelowanie - różne formy aktywności twórczej
MAJ	Praca konieczność czy przywilej	<ul style="list-style-type: none"> - praca zawodowa rodziców - moje plany życiowe - czy praca może być przyjemnością - zawody z przyszłością - ginące zawody
	Tradycje narodowe	<ul style="list-style-type: none"> - jestem obywatelem Polski – prawa obywatelskie - znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja - przestrzegam prawa i praworządności - prace plastyczne związane ze Świętem 3 Maja
	Nacjonalizm i fanatyzm	<ul style="list-style-type: none"> - co to jest nienawiść, przyczyny nienawiści - nacjonalizm a tolerancja dla innych kultur i zwyczajów - dlaczego wybuchają wojny - fanatyzm religijny i światowy terroryzm - zagrożenia dla pokoju na świecie
CZERWIEC	Moja mama	<ul style="list-style-type: none"> - kim dla mnie jest matka - jaka powinna być idealna matka - macierzyństwo – radość i odpowiedzialność - twórczość plastyczna – portret matki, prezenty z okazji Dnia Matki
	Ja - dziecko	<ul style="list-style-type: none"> - jestem dzieckiem – małym człowiekiem - moje oczekiwania a powinność wobec innych - jak żyją dzieci w różnych krajach - czym zajmują się organizacje UNICEF i UNESCO
	Odpowiedzialność za siebie i innych	<ul style="list-style-type: none"> - co to znaczy być odpowiedzialnym - zachowania odważne i brawurowe - ryzyko – co to znaczy - dla kogo / czego warto ryzykować
	Wkrótce wakacje	<ul style="list-style-type: none"> - jak czynnie odpoczywać - jak wyobrażam sobie wakacje moich marzeń - bezpieczeństwo zabaw - zajęcia na świeżym powietrzu

Dorota Długa, Bożena Trojan

Publiczne Gimnazjum w Cewicach

Agnieszka Gutowska

Szkoła Podstawowa w Siemirowicach

Plan pracy Samorządu Uczniowskiego

WRZESIEŃ

1. Przeprowadzenie wyborów do Rady Samorządu Uczniowskiego: *przewodniczący *zastępca *protokolant
2. Powołanie sekcji i liderów sekcji:
 - a) Artystycznej (odpowiedzialna za gazetki, dyplomy, dekoracje...)
 - b) Biznesmenów (odpowiedzialna za sklepik podczas dyskotek, aukcje, fanty....)
 - c) Opiekuńczej (odpowiedzialna za dyżury na korytarzu, porządkowanie np. pobliskich grobów nieznanego żołnierza, Biuro Rzeczy Znalezionych....)
 - d) Naukowej (odpowiedzialna za pomoc w nauce osobom słabszym, nieobecny w szkole....).
3. Rozpoczęcie debaty na temat utworzenia Regulaminu Samorządu Uczniowskiego. Wykonanie gazetki i wystrój gabinetów.
4. Wykonanie gazetki w związku z przeprowadzonymi wyborami oraz Dniem Chłopca i Dziewczyny.
5. Wykonanie kalendarza uczniowskiego na rok szkolny 2001/2002.
6. Pełnienie przez uczniów dyżurów informacyjnych w czasie zebrań z rodzicami przez cały rok.
7. Organizacja Dnia Chłopca i Dziewczyny- dyskoteka szkolna, sklepik szkolny, dzień bez jedynek.

PAŹDZIERNIK

8. Obchody Dnia Edukacji Narodowej-pomoc w przygotowaniu apelu i dekoracji, przygotowanie jesiennych stroików do klas, gazetka okolicznościowa.
9. Powołanie Biura Rzeczy Znalezionych (odp. Magdalena Drywa kl. III c)- każdy kto zgubi lub znajdzie jakąś rzecz może zgłosić się do Biura.
10. Ostateczne poprawki, ułożenie i zatwierdzenie regulaminu Samorządu Uczniowskiego.

LISTOPAD

11. Uczczenie Święta Zmarłych-porządkowanie okolicznych grobów, złożenie kwiatów, zapalenie zniczy na obelisku ks. Edmunda Roszczyńskiego, gazetka okolicznościowa.
12. Organizacja konkursu o tematyce jesiennej.
13. Ogłoszenie konkursu na "Najciekawszy wiersz wigilijny".
14. Chrzt pierwszoklasistów. Uroczyste przyjęcie w poczet uczniów Publicznego Gimnazjum w Cewicach
 - dzień kolorowy w szkole(klasy pierwsze ubierają się na kolor zielony, drugie -na niebiesko, trzecie -na czerwono, nauczyciele-żółto)
 - oficjalne przejście przez próg gimnazjum
 - złożenie ślubowania
 - pocałunek złożony królowi wód - Neptunowi
 - spożycie napoju bogów dającego energię do trzyletniej pracy
 - założenie "uszu mądrości"(ośle uszy) przez pierwszoklasistów
 - przemarsz uczniów przez wieś.

15. Dyskoteka i sklepik Andrzejkowy.
16. Wykonanie gazetek z okazji:
 - Święta Odzyskania Niepodległości
 - Andrzejek.

GRUDZIEŃ

17. Wykonanie kartek i stroików świątecznych jako wkład w Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy.
18. Wizyta św. Mikołaja (Mikołaj obdarowuje uczniów i pracowników szkoły cukierkami).
19. Wspólne ubieranie choinki.
20. Wykonanie gazetki okolicznościowej.
21. Przygotowanie do Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

STYCZEŃ

22. Przygotowanie i przeprowadzenie gminnej Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
 - wykonanie afiszy i zaproszeń
 - współpraca ze szkołami podstawowymi naszej gminy
 - współpraca z Gminnym Centrum Kultury.
 - współpraca z organami samorządowymi (straż pożarna, policja, urząd gminy...)
 - występy artystyczne dzieci
 - występ zespołu KASZUBSKIEGO "Maręski"
 - zabawy przy orkiestrze
 - zbiórka pieniędzy na konto Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
 - sprzedaż na aukcji prac wykonanych przez dzieci.
23. Zabawa noworoczna - przygotowania poczęstunków w klasach.
24. Wykonanie gazetki "Zimowe szaleństwo".

LUTY

25. Poczta walentynkowa- członkowie samorządu w roli listonosza.
26. Dyskoteka walentynkowa.
27. Amor i Amorki - wykonanie gazetki.

MARZEC

28. Pomoc w organizacji Pierwszego Dnia Wiosny.
29. Wykonanie gazetki wielkanocnej.
30. Wspólne pisankowanie- wystawa pisanek.

KWIECIEŃ

31. Przygotowanie uroczystych Obchodów Dnia Ziemi
 - wystrój szkoły (gazetka)
 - konkurs na najciekawszy plakat
 - apel
 - happening przez wieś
 - konkurs plastyczny "I z odpadów może powstać arcydzieło"- wystawa
 - prace porządkowe na terenie szkoły i miejscowości.

MAJ

32. Przygotowanie i pomoc w organizacji egzaminu gimnazjalnego.
33. Gazetka okolicznościowa - Dzień Matki i Ojca.
34. Wystawa pt. "Miejsca, które warto zwiedzić podczas wakacji".

Iwona Sazon

nauczyciel SP 8 w Słupsku

Rozwijanie zainteresowań i zdolności muzycznych w nauczaniu zintegrowanym

Proces tworzenia i pełnego uczestnictwa w życiu muzycznym powinien rozpoczynać się od najmłodszych lat. Podstawowe zdolności, umiejętności i zainteresowania muzyczne, a także wrażliwość emocjonalno-muzyczna, nabyte w klasach początkowych, stanowią podstawę w dalszej edukacji dziecka. Poprzez umiejętną realizację celów programowych, która powinna dokonywać się przez bezpośrednią muzyczną działalność, można osiągnąć zamierzone efekty w pracy z dzieckiem. Innowacja obejmuje poszerzony program edukacji muzycznej w nauczaniu zintegrowanym. Zajęcia przeznaczone są na rozwijanie głosu, śpiewanie motywów melodycznych na różnych zestawach głosek, odczytywanie i wygrywanie na dzwonekch chromatycznych podanych wzorów melodycznych z użyciem solmizacyjnych nazw nut oraz na elementach ruchowo-tanecznych. Prezentowana przeze mnie innowacja jest propozycją zintegrowania treści kształcenia w realizacji programu nauczania, uatrakcyjniając je o ciekawe i aktywizujące uczniów formy pracy dydaktycznej jak np. śpiewanie, grę na instrumentach perkusyjnych (melodycznych i niemelodycznych), ruch przy muzyce, percepcję muzyki, tworzenie muzyki, improwizację ruchową do muzyki, ćwiczenia rytmiczno-taneczne.

Celem innowacji jest kształcenie wrażliwości słuchowo-ruchowej, a tym samym rozwój zainteresowań i zdolności muzycznych dzieci tak bardzo podatnych na kształtowanie osobowości oraz swoich uzdolnień (w tym przypadku muzycznych). Poprzez różnorodne zabawy rytmiczne i umuzykalniające można zrealizować powyższy cel. Mogą to być ćwiczenia: oddechowe, wyrabiające sprawność ruchową (w tym rozluźniające poszczególne części ciała), zmiana tempa i przerwa w muzyce, realizacja mieszanych wartości rytmicznych, zabawy inhibicyjno- incytacyjne, rozpoznawanie rejestru basowego i wiolinowego, odróżnianie tonacji dur i moll, rozpoznawanie barwy dźwięków instrumentów perkusyjnych, zmiany dynamiczne w muzyce oraz ćwiczenia usprawniające grę na dzwonekch chromatycznych i śpiewanie piosenek jednogłosowych, a później dwugłosowych. Biorąc pod uwagę wielkie zaangażowanie i chęć uczniów do uczestnictwa w zajęciach w nauczaniu zintegrowanym uważam, że powyższe cele w prezentowanej innowacji można w pełni osiągnąć.

PRZYKŁADOWY PRZEBIEG ZAJĘĆ W KLASIE I

BLOK TEMATYCZNY: Pomysł na nudę.

TEMAT DNIA: Rysujemy i śpiewamy.

TEMAT ZAJĘĆ: Muzyka do marszu i biegu. Ćwierćnuty i ósemki. Nauka piosenki pt. "Kolorowe kredki".

MIESIĄC REALIZACJI: Listopad.

CELE: Uczeń:

- zna wartość ćwierćnuty i ósemki;
- rozróżnia te wartości, umie je zapisać, wyklaskać;
- umie określić charakter wysłuchanych utworów i swobodnie zaimprovizować je ruchowo;
- umie zaśpiewać piosenkę pt. "Kolorowe kredki";
- zna "sposoby" na nudę.

METODY: Problemowo – odtwórcza.

FORMY: Śpiew, słuchanie muzyki, ruch, gra na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych.

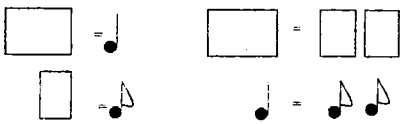
ŚRODKI: Plansze ćwierćnut i ósemek, pianino, płyta z utworami: "Marsz" - Prokofiewa i "Galop" - D. Kabalewskiego, instrumenty perkusyjne niemelodyczne (1 bębenek, 1 tamburyn, 2 marakasy), podręcznik J. Białoobrzskiej "Ja, Ty – My" kl. I, s.41, piosenka pt. "Kolorowe kredki" (nuty i słowa można znaleźć w "50 lat piosenki radiowej dla dzieci" Wydawnictwa Radia i Telewizji, s.4, słowa: W. Badalska, muzyka: M. Sawa.

PLAN ZAJĘĆ:

1. Rytmiczne przywitanie:
 - Nauczyciel śpiewa na dowolną melodię:
 - Wi – tam Wasdzie – ci .
 - Dzieci odpowiadają śpiewając na tę samą melodię:
 - Wi – ta – my Pa – nią.
2. Ćwiczenia słuchowe: rozpoznawanie odgłosów z otoczenia (stuk, szuranie, zgrzytanie, itp.).
3. Ćwiczenia ruchowe: "Chód na palcach i piętach". Dzieci chodzą w rytmie muzyki po całej sali. W rejestrze wiolinowym dzieci idą na palcach, wyciągając całe ciało z jednoczesnym wyciąganiem rąk w górę. W rejestrze basowym dzieci chodzą na piętach, unosząc palce stóp jak najwyżej. Ręce opuszczone w dół lub nieco cofnięte w tył.
4. Słuchanie muzyki: "Marsz" S. Prokofiewa, "Galop" D. Kabalewskiego. Określanie charakteru utworów i swobodna interpretacja ruchowa z w trakcie ich odtwarzania.
5. Pogadanka na temat: *Co to jest nuda? Czy warto się nudzić? O kim mówimy, że jest znudzony?* Przypomnienie tekstu z podręcznika (Ja, Ty – My, s.41). Rozmowa na temat różnych sposobów walki z nudą: gry i zabawy na podwórku lub w domu, czytanie, umiarkowane oglądanie telewizji, śpiewanie, tańczenie, wycinanie, malowanie, rysowanie...
6. Wysłuchanie piosenki pt. "Kolorowe kredki". Omówienie: O czym ona jest? Wolna czy szybka? Jaka jest różnica tej melodii z piosenką ostatnio poznaną ("Jabłko" muz. A. Bloch, sł. W. Korzeniowski – "Muzyka w szkole dla klasy I i II" materiały metodyczne P. W. "M.A.C" S.A., KIELCE 1991 s. 19)? Stwierdzenie, że melodia piosenki "Jabłko" jest spokojniejsza, wolniejsza, a piosenka "Kolorowe kredki" jest szybsza, weselsza.
7. Nauka fragmentami piosenki "Kolorowe kredki".
8. Przypomnienie wartości nutowej – ćwierćnuty. Zbiorowe wyklaskiwanie, a potem indywidualne wystukiwanie na bębnie ćwierćnut.
9. Wprowadzenie ósemki i sylaby rytmicznej "ti". Pokaz planszy i porównanie z planszą ćwierćnuty.

10. Uświadomienie, że ćwierćnuta zawiera w sobie 2 ósemki. Ćwiczenia w klaskaniu, chodzeniu i bieganiu przy melodii na zmianę wolnej i szybkiej. Wybór 2 uczniów. Jedno z nich wystukuje na tamburynie rytm ćwierćnuty, a drugie w tym czasie na marakasach wystukuje ósemki. Dzieci zmieniają się w klasie kilka razy. Nauczyciel w razie potrzeby pomaga.

11. Próba zapisu ósemek oraz odpowiadających im prostokątów, przypomnienie zapisu ćwierćnuty.

12. Podsumowanie:

- Zaśpiewanie piosenki pt. "Kolorowe kredki".
- Marsz i bieg z akompaniamentem pianina.

13. Omówienie i ocena pracy uczniów (rozdanie naklejek).

mach; wykorzystuje komputer do zabawy, rekreacji, nauki; doskonali umiejętności obsługi komputera; zna tabliczkę mnożenia przez 2, 3, 4, 5; potrafi wymienić liczby podzielne przez 6; stosuje zasady estetyczne związane z przygotowaniem choinki; bezpiecznie posługuje się nożyczkami; potrafi ususzyć liść paproci. • wychowawcze: zachęcenie dzieci do kultywowania polskich tradycji i obrzędów świątecznych; budzenie przywiązania, szacunku, zrozumienia dla tradycji obrzędów świątecznych panujących we własnych rodzinach; zachęcanie dzieci do okazywania uczuć miłości wobec rodziców, dziadków, rodzeństwa; wdrażanie do właściwego zachowania podczas uroczystości i świąt rodzinnych; wzajemne składanie sobie życzeń podczas dzielenia się opłatkiem; kształtowanie uczuć estetycznych w czasie ozdabiania choinki

Metody pracy: słowna, praktycznego działania uczniów, praca z tekstem, zabawa dydaktyczna, praca przy komputerze

Formy pracy: zbiorowa, w parach, indywidualna

Środki dydaktyczne: załącznik nr 1 „matematyczna choinka”; kaset magnetofonowa lub płyta cd z nagraniem popularnych kolęd, biały obrus, stroik świąteczny, świece; podręcznik do j. polskiego kl. III „Catoroczna podróż” H. Małkowska-Zegadio; kartki z nazwami potraw; kartki z informacją o potrawach wigilijnych podawanych w Anglii, Francji, Danii; kaset magnetofonowa do podręcznika M. Tomaszewskiej „Muzyka w klasie II” bajka o „Dziadku Mrozie” M. Tokarzkautzowa, komputery PC; plik santa_claus.avi, plik choinka.exe; testo-luk ortograficzny; rozsypanka wyrazowa o zwyczajach i tradycjach świątecznych; opłatek: drobne upominki (gazetki okolicznościowe z pracami plastycznymi dzieci, wiersze świąteczne, rebusy, zagadki o tematyce świątecznej); ususzone liście paproci, wycinanki, blok, klej, nożyczki; „Górska legenda o choince” T. Fiutowska; „choinka matematyczna – łamigłówka”.

Oczekiwane efekty pracy: uczeń zna zwyczaje związane ze Świątami Bożego Narodzenia w Polsce i w innych krajach; zna obowiązki domowników wynikające ze świątecznych przygotowań; rozpoznaje potrawy wigilijne; potrafi wypowiadać się wielozdaniowo i poprawnie budować zdania; potrafi czytać ze zrozumieniem; potrafi ułożyć rozsypankę zdaniową; zna i stosuje zasady pisowni wyrazów z „z”, „rz”; śpiewa kolędy i inne tematyczne piosenki; potrafi wyjaśnić znaczenie słów: wigilia, upominki, kolęda; zna podstawy obsługi komputera; uruchamia pliki multimedialne; bezpiecznie korzysta z podstawowych urządzeń technologii informacyjnej (klawiatury, myszki); chętnie sięga do informacji wyrażonej w różnych formach; wykorzystuje komputer do zabawy, rekreacji, nauki i pracy; doskonali umiejętności obsługi komputera; zna tabliczkę mnożenia przez 2, 3, 4, 5; potrafi wymienić liczby podzielne przez 6; stosuje zasady estetyczne związane z przygotowaniem choinki; bezpiecznie posługuje się nożyczkami; potrafi ususzyć liść paproci. Zachęcenie dzieci do kultywowania polskich tradycji i obrzędów świątecznych; budzenie przywiązania, szacunku, zrozumienia dla tradycji obrzędów świątecznych panujących we własnych rodzinach; zachęcanie dzieci do okazywania uczuć miłości wobec rodziców, dziadków, rodzeństwa; wdrażanie do właściwego zachowania podczas uroczystości i świąt rodzinnych; wzajemne składanie sobie życzeń podczas dzielenia się opłatkiem; kształtowanie uczuć estetycznych w czasie ozdabiania choinki

Marzena Gajo

Szkoła Podstawowa w Przechlewie

Święta Bożego Narodzenia

Zajęcia zintegrowane w klasie III

Ośrodek tematyczny: - Tradycje ludowe związane ze Świątami Bożego Narodzenia

Dzienne ośrodki:

Poniedziałek: Witamy „zielonego gościa” w naszej klasie-stroimy choinkę.

Wtorek: Nasze zachowanie w stosunku do ludzi starszych, samotnych w oparciu o czytankę „Talerz dla gościa”.

Środa: Wykonujemy i wysyłamy kartki świąteczne.

Czwartek: Poznajemy tradycje Świąt Bożego Narodzenia.

Piątek: Przygotowujemy upominki pod choinkę dla najbliższych.

Plan dnia: Wspólne rozwiązanie „Matematycznej choinki” – jako wprowadzenia do tematu zajęć. Tradycje i zwyczaje Świąt Bożego Narodzenia na podstawie wiersza „Kolęda domowa” oraz przeżyć uczniów. Potrawy wigilijne w Polsce oraz innych krajach. Wysłuchanie „Bajki o Dziadku Mrozie”. Praca przy komputerach- multimedia (film „Santa Claus”, choinka.exe). Testo – luk ortograficzny – utrwalenie pisowni wyrazów z „z”, „rz”. Dzielenie się opłatkiem, wspólny śpiew kolęd. Ozdabianie choinki z ususzonego liścia paproci.

Cele zajęć: • uczeń zna zwyczaje związane ze Świątami Bożego Narodzenia w Polsce i w innych krajach; zna obowiązki domowników wynikające ze świątecznych przygotowań; rozpoznaje potrawy wigilijne; potrafi wypowiadać się wielozdaniowo i poprawnie budować zdania; potrafi czytać ze zrozumieniem; potrafi ułożyć rozsypankę zdaniową; zna i stosuje zasady pisowni wyrazów z „z”, „rz”; śpiewa kolędy i inne tematyczne piosenki; potrafi wyjaśnić znaczenie słów: wigilia, upominki, kolęda; zna podstawy obsługi komputera; uruchamia pliki multimedialne; bezpiecznie korzysta z podstawowych urządzeń technologii informacyjnej (klawiatury, myszki); chętnie sięga do informacji wyrażonej w różnych for-

Przebieg zajęć	Kierunek edukacji	Środki dydaktyczne
<p>1. Powitanie uczniów. 2. Zapoznanie z tematem zajęć: -wspólne rozwiązywanie „matematycznej choinki”</p> <p>Odczytanie hasła: „Czas na rodzinny oplatek” Temat zajęć: Zwyczaje i tradycje Świąt Bożego Narodzenia</p> <p>3. Wysłuchanie popularnej kolędy z taśmy magnetofonowej lub płyty cd (podczas słuchania nauczycielka zapala świecę na stroiku świątecznym postawionym na stole, przykrytym białym obrusem) Następnie nauczycielka opowiada o tradycji polskiej wigilii: (W dawnej Polsce Boże Narodzenie nazywano Godami. Dopiero w VII wieku zaczęto obchodzić wigilię Bożego Narodzenia. Nazwa wigilia pochodzi od łacińskiego słowa vigiliare co oznacza czuwać, straż nocna, warta. Ten wieczór trzeba było od wieków przeżyć w spokoju i radości, aby cały następny rok był szczęśliwy. Ludzie ozdabiali swoje domy inaczej niż dzisiaj. Dekorowali je gałązkami, ozdobami z kolorowych oplatków. Stawiali też snopy zbóż, a na stołach rozkładali siano. Zwyczaj dzielenia się oplatkiem występuje tylko w Polsce. Ludzie wierzyli, że w wigilie odwiedzają ich dusze zmarłych i zawsze dmuchali na krzesła. Myśleli, że na nich siedzą dusze bliskich osób. Zostawiali wolne miejsca dla nich przy stole. Wróżono też sobie na przyszły rok. Z łusek karpia, kawałków słomy starano sobie przepowiedzieć jaki będzie następny rok.)</p> <p>4. Ciche czytanie przez uczniów wiersza „Kolęda domowa” z poleceniem wyszukiwania fragmentów opisujących zwyczaje świąteczne.</p> <p>5. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat zwyczajów świątecznych opisanych w wierszu oraz zaobserwowanych w domach rodzinnych: Pytanie 1 (uczniowie wypowiadają się wyszukiują i odczytują podkreślone przez siebie fragmenty wiersza) Od czego zaczynamy wigilijną kolację? - swobodne wypowiedzi uczniów- Pytanie 2 Jakie potrawy spożywamy najczęściej? Na stole leżą kartki z nazwami różnych potraw, każdy uczeń podchodzi i wybiera kartkę z potrawą, która może znaleźć się na wigilijnym stole, głośno odczytuje ją. Dla utrudnienia nauczycielka umieszcza wśród nazw potraw postnych – potrawy mięsne. Np.:</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around; text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">karp w ziołach</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">kaczka pieczona</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">grzyby smażone</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">śledź w śmietanie</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">pstrąg na ciepło</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">sebab ze śliwkami</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">indyk z nadzieniem</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">harszcz z uszkami</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">kompot ze śliwek</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">pierogi z kapustą i grzybami</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">kurozrak w potrawce</div> </div> <p>Troje uczniów wybranych poprzedniego dnia opowiada o potrawach wigilijnych podawanych w czasie wigilii w innych krajach: (uczniowie dostali od n-lki kartki z potrzebnymi informacjami i przygotowali się w domu do referowania zagadnienia) * w Anglii (Na Wigilię w Anglii podaje się pieczonego indyka z migdałami, a na deser Christmas Pudding, czyli rodzaj zapiekane go budyniu z dodatkami suszonych śliwek. W czasie świąt Anglicy częstują gości tylko herbatą z suchymi ciasteczkami lub koktailem) * we Francji (We Francji w Wigilię, po południu odprawia się pasterkę- a nie jak u nas o północy-, a potem zasiada się do kolacji. Podaje się wtedy indyka obłożonego pieczonymi kasztanami, a na deser roladę oblaną czekoladą i uformowaną tak, by przypominała drzewko z sękami i chropowatą korą) * w Danii (W Dani na pierwsze danie wigilijne podaje się ryż na słodko z cynamonem. Do salaterki gospodarze wkładają dwa obrane z łupinek migdały. Kto na nie natrafi, zostaje obdarowany świątecznymi upominkami. Nie przysługują one wszystkim dzieciom, tak jak w Polsce.)</p> <p>Pytanie 3: Czego wypatrujemy pod choinką?- swobodne wypowiedzi uczniów Nauczycielka opowiada uczniom jak ten najbardziej oczekiwany przez dzieci moment wygląda w innych krajach. (W Holandii i w Austrii dzieci również odwiedza Święty Mikołaj. Aby otrzymać prezent, dzieci napełniają buty sianem i marchewkami dla konia Świętego Mikołaja, potem stawiają je przy kominku. Rano nie ma już w butach siana i marchewki, są natomiast prezenty. W Anglii i w USA do dzieci przychodzi Santa Claus. Aby dostać prezent, trzeba wieczorem przy łóżku powiesić pończochę. Rano znajdzie się tam upominek. We Francji upominki przynosi Pere Noël (Ojciec Boże Narodzenie), robi to jednak dopiero w Nowy Rok. Ciekawy jest zwyczaj w Hiszpanii. Tam dzieci przygotowują jedzenie dla wielbłądów Trzech Króli, wkładają je do butów, a buty ustawiają na oknie. Rano w butach znajdują prezenty.)</p> <p style="text-align: center;">PRZERWA ŚRÓDLEKCYJNA</p> <p>Uczniowie recytują wierszyk z jednoczesną demonstracją: Kółka małe, kółka duże; ręce w bok i ręce w górze tak szumią drzewa a tak nasza klasa śpiewa: Wspólne zaśpiewanie-piosenki pt. „Tato czy Święty Mikołaj”</p> <p>6. Czytanie przez nauczycielkę „Bajki o Dziadku Mrozie”: (Gdzieś daleko, za górami, wśród śniegu, pod świerkami stoi w lesie domek biały, zbudowany z lodu cały. Z lodu okna, z lodu ściany, z lodu brama i parkany. Z lodu progi, z lodu dach, tyle lodu, że aż strach. Czyj to domek? Zgadłeś już? Tak tu mieszka</p>	<p>p o l o n i s t y c z n a</p> <p>m u z</p>	<p>załącznik nr 1 "matematyczna choinka"</p> <p>kaseta magnetofonowa lub płyta cd z nagraniem popularnych kolęd, biały obrus, stroik świąteczny, świece</p> <p>podręcznik do j. polskiego kl.III „Całoroczna podróż” H. Małkowska-Zegadło</p> <p>kartki z nazwami potraw</p> <p>kartki z informacją o potrawach wigilijnych podawanych w Anglii, Francji, Danii</p> <p>kaseta magnetofonowa do podręcznika M. Tomaszewskiej „Muzyka w klasie II”</p> <p>bajka o „Dziadku</p>

Przebieg zajęć	kierunek edukacji	Środki dydaktyczne																					
<p>Dziadek Mróz. Dobry, stary, Dziad Mróz siwy. A w tym domku same dziwy. Stoją skrzynie, szafy, szafki. A w nich różne są zabawki. Tutaj misie, tutaj słonie, tu rowery, a tam konie. Tutaj lalki i pajace, a tu znów w osobnej paczce na choinkę świecidełka: łańcuszki, świeczki w pudełkach. Tu orzechów całe wory, z jabłuszkami skrzynie spore, tu cukierków duże kosze, a tam spojrzeć tylko proszę. Pokój, a w nim stos pierników, keksów oraz herbatników. Dziś u Dziadka już od rana krzątania niesłychana. Dziś wieczorem Dziadek stary rozda dzieciom swoje dary. Pani Zima, Mróz i Śnieżki robią małe pakuneczki. Mówi Dziadek: moje złote na czas skońcicie mi robotę, bo powiedzą dzieciaki, cóż to Dziadek Mróz spóźnialski taki. Księgę z szafy wziął Mróz stary, na nos włożył okulary i podarki podpisuje: kredki- Stasi, Farby- Basi, łyżwy dla Janka, narty- dla Franka, Zosi- laleczkę, Mani- piłeczkę. Podarunki po kolei sprawiedliwie Dziadek dzieli. Zabawki już spakowane wynosi do sanek. Jadą sanie, dzwonki dzwonią, jedzie Dziadek Mróz do dzieci.)</p>	p o l o n i s t y c z n a	bajka o „Dziadku Mrozie” M. Tokarz-Kautzowa																					
<p>Swobodne wypowiedzi uczniów na temat bajki (gdzie mieszka Dziadek Mróz?, co znajduje się w jego domku?, kto pomaga mu w pakowaniu prezentów?, komu i co podarował Dziadek Mróz?) Nauczycielka zachęca dzieci, że jeśli chcą zobaczyć jak wygląda zaprzęg Dziadka Mroza muszą podejść do komputerów i otworzyć plik santa_claus.avi umieszczony na pulpicie.</p>																							
<p>7. Praca uczniów przy komputerach. Uczniowie oglądają film pt. „Santa Claus”, swobodne wypowiedzi na temat obejrzanego filmu przedstawiającego wyruszającego w drogę dziadka Mroza, jego zaprzęg reniferów itd.</p>	te- ch- ni- czna	komputery PC																					
<p>8. Uzupełnianie przez uczniów testo-luku ortograficznego. (praca indywidualna, następnie wklejenie testo-luku do zeszytu) Aby dowiedzieć się co Gwiazdor przywiózł uczniom klasy III uzupełnijcie w tekście wyrazy literkami „r” lub „z” i według tego zakreślcie odpowiednie sylaby w tabelce</p>	p o l n i s t y c z n a	plik santa_claus.avi																					
<p>Pędzi Gwiazdor w swych wielkich saniach: du.....¹o prezentów ma do rozdania. Ly.....²wy dla Krysi, wrotki dla Piotrka, o Piotrek zawsze ma.....³yl o wrotkach; dla G.....⁴esia narty, dla Ewy sanki, dla Zosi ksią.....⁵kę i p.....⁶ytulanki, dla Joli gra jest i układanka....</p> <table border="1" data-bbox="559 814 934 948"> <tr> <td>Numer kratek</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> <td>6</td> </tr> <tr> <td>rz</td> <td>za</td> <td>sek</td> <td>ła</td> <td>mi</td> <td>sie</td> <td>wki</td> </tr> <tr> <td>z</td> <td>no</td> <td>we</td> <td>mi</td> <td>pró</td> <td>gło</td> <td>sta</td> </tr> </table> <p>A co dla Ciebie? To niespodzianka!</p>	Numer kratek	1	2	3	4	5	6	rz	za	sek	ła	mi	sie	wki	z	no	we	mi	pró	gło	sta	p o l n i s t y c z n a	testo-luk ortograficzny
Numer kratek	1	2	3	4	5	6																	
rz	za	sek	ła	mi	sie	wki																	
z	no	we	mi	pró	gło	sta																	
<p>9. Układanie zdań z rozsypanki wyrazowej na temat zwyczajów świątecznych (praca parami)</p> <p>Do wieczery wigilijnej zasiadamy, gdy zabłyśnie pierwsza gwiazdka. Składamy sobie życzenia dzieląc się opłatkiem. Spożywamy wigilijne potrawy np. </p> <p>Po kolacji rozpakowujemy świąteczne prezenty. Później wspólnie śpiewamy kolędy.</p>																							
<p>Analiza ortograficzna zdań, przepisanie zdań do zeszytu.</p>	mu- zycz na	rozsypanka wyrazowa																					
<p>10. Wspólny śpiew znanych kolęd</p>		kasetka magnetofonowa lub płyta cd																					
<p>11. Dzielenie się z dziećmi opłatkiem. Nauczycielka bierze talerzyk z opłatkami i zwraca się do wszystkich słowami: Jest w naszym kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny przy pojawieniu się pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie, ludzie gniazda wspólnego łąmia chleb biblijny, najkłiwsze przekazując uczucia w tym chlebie.....Włączenie taśmy z kolędami i wspólne dzielenie się opłatkiem z dziećmi, wzajemnie składanie sobie życzeń. Nauczycielka wręcza dzieciom drobne upominki (gazetki okolicznościowe, w których są prace plastyczne dzieci, wiersze świąteczne, rebusy, zagadki o tematyce świątecznej)</p>	t e c h n i c z n a	opłatek drobne upominki																					
<p>WYJŚCIE UCZNIÓW NA PRZERWĘ</p>																							
<p>12. Ozdabianie choinki z liścia paproci. * Opowiadanie nauczycielki o zwyczaju dekorowania choinki na podstawie góralskiej legendy (Zwyczaj ten przywędrował do nas z Niemiec. Przedtem w Polsce znana była „podłaźniczka” czyli stroik, który wieszano pod sufitem. Według góralskiej legendy, choinkę zawdzięczamy niedźwiedziowi. Gdy dowiedział się on o narodzeniu Pana Jezusa, pobiegł do Betlejem. Martwił się tylko, że nie ma dla Dzieciątka prezentu. Postanowił przynieść to, co znajdzie w lesie. Zerwał więc choinkę, a ponieważ była ona dość duża, nie mógł jej unieść, tylko ciągnął po śniegu. Przechodził przez potoczki, więc drzewko się zmoczyło, a potem zmarzło i porobiły się na nim piękne igielki, które w słońcu błyszczały. Jak ptaszki to śliczne drzewko zobaczyły, zaczęły na nim siadać. I tak oto piękną choinkę zaniósł miś do szopki. Stąd się wzięła tradycja strojenia drzewka.) * Uczniowie jesienią podczas wycieczki do lasu ususzyli liście paproci naklejają je na kartkę, wycinają z wycinanek bombki i inne ozdoby.</p>	o - p l a s t y c z n a	uszone liście paproci, wycinanki, blok, klej nożyczki, „Góralska legenda o choince” T. Fiu-towska																					
<p>13. W czasie pracy każdy uczeń podchodzi do komputera i ogląda plik graficzny choinka.exe, umieszczony na pulpicie. Nauczycielka zachęca uczniów do zapalenia wszystkich gwiazdek (poprzez klikanie na nie) w wyniku czego tworzy się piękna choinka z prezentami, stojąca przy rozpalonym kominku.</p>		komputer PC																					
<p>14. Umieszczenie gotowych prac (choinek z liści paproci) na wystawce, wspólna ocena.</p>		plik choinka.exe																					
<p>15. Praca domowa. Rozdanie uczniom „Choinki - matematycznej łamigłówki”. Wyjaśnienie pracy domowej. Jeśli chcecie dowiedzieć się co jest w pudle pod choinką, zakreślcie bombki z liczbami podzielonymi przez 6 i wpiszcie je do kratek od najmniejszej do największej. Litery odpowiadające liczbom dadzą odpowiedź.</p>		„choinka matematyczna – łamigłówka”																					
<p>16. Zakończenie zajęć, podziękowanie uczniom za aktywny udział w zajęciu.</p>																							

Beata Kapałka

pedagog w Gimnazjum nr1 w Słupsku

Organizm wolny od nikotyny - to mój wybór

Cel ogólny: wdrażanie do dokonywania słusznego wyboru

Cele szczegółowe: uczeń wie, jaki wpływ mają substancje smołiste zawarte w papierosach na organizm ludzki, uczeń potrafi wymienić fizjologiczne skutki palenia tytoniu, uczeń zna zagrożenia wynikające z palenia tytoniu.

Pojęcia: nikotyna, paląca maszyna.

Metody: pokaz - demonstracja, praca w małych grupach, drama, metoda niedokończonych zdań.

Pomoce dydaktyczne: paląca maszyna (butelka z zakrętką, rurka, wata, plastelina, papieros, zapałki), papier, pisaki, plakat z postacią ludzką, arkusz szarego papieru, białe i czarne kulki, kapelusz.

Źródło: skrypt Fundacji im. Stefana Batorego - PALENIE.

Przebieg zajęć

- Wyjaśnienie pojęcia: nikotyna.** Nikotyna to płynna substancja występująca w stanie naturalnym w roślinie zwanej tytoniem. Kiedy człowiek pali, wdycha nikotynę zawartą w dymie. Dym papierosowy zawiera 4.000 substancji chemicznych. Wiele z nich to substancje trujące. Ponad 40 z nich wywołuje raka płuc. Dym papierosowy jest szkodliwy dla wszystkich również dla tych, którzy nie palą, ale przebywają w jednym pomieszczeniu z palącymi.
- Prezentacja plakatu przedstawiającego postać ludzką - omówienie fizjologicznych skutków palenia.**
- Praca w małych grupach.** Zadania:
 - ułożcie wiersz lub rymowankę związaną z paleniem papierosów
 - narysujcie plakat na temat szkodliwości palenia papierosów
 - sztuka odmawiania: przygotujcie scenkę dotyczącą namawiania kolegów i koleżanek do zapalenia papierosa (wykorzystaj asertywną odmowę - nie, dziękuję, mam inne zdanie na ten temat albo podaj powód).
 - dokończcie zdanie: Nikotyna to:.....
Prowadzący wykonuje palącą maszynę, przy użyciu butelki i innych pomocy dyd. W otworze butelki osadzamy rurkę i uszczelniamy ją plasteliną, zwitek waty wkładamy do środka, papierosa umieszczamy w rurce tak aby wystawał na zewnątrz.
- Demonstracja wykonanej palącej maszyny.** Zapalony papieros będzie się palił, gdy naciśniemy butelkę, a substancje smołowe osadzą się na wacie (tj. na płucach).
- Rozmowa na temat dymu papierosowego i jego wpływu na organizm ludzki.**
- Prezentacja prac wykonanych w grupach.**
- Podanie informacji dodatkowych:** W dymie papierosowym znajduje się wiele substancji, z których żadna nie jest zdrowa. Substancje smołiste można zobaczyć w filtrze papierosowym, na palcach osoby palącej a także na jej zębach, reszta osiada w płucach, oskrzelach i krtani. Dawniej rozpuszczano nikotynę w wodzie i używano jej jako truciznę na insekty.
- Podsumowanie:** Zabawa - głosowanie. Uczniowie wrzucają do kapelusza białą kulkę - znak, że nie chcą i nie będą palić lub czarną - chcą i zamierzają zatruwać swój organizm nikotyną. Wspólne liczenie głosów. Wnioski.

Jolanta Kozłowska

Zespół Szkół Budowlanych w Lęborku

HIV i AIDS wokół nas

Hasło programowe: Środowisko a zdrowie człowieka.

Zakres treści: 1. Zdefiniowanie pojęć HIV, AIDS. 2. Historia rozwoju AIDS na świecie i w Polsce. 3. HIV - charakterystyka wirusa. 4. Drogi zakażenia wirusem. 5. Sytuacje, w których niemożliwe jest zakażenie. 6. Sposoby ograniczenia ryzyka zakażeniem. 7. Wykrywanie zakażenia HIV. 8. Wybrane placówki świadczące pomoc osobom żyjącym z HIV i AIDS. 9. Tolerancja wobec nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS.

Cele operacyjne: • **wiedomości:** wyjaśnienie skrótów HIV, Aids, poprawne zdefiniowanie pojęć, ogólna charakterystyka wirusa, dróg zakażenia HIV oraz sytuacji, w których niemożliwe jest zakażenie, znajomość sposobów ograniczających ryzyko zakażenia. • **umiejętności:** wskazanie różnic między HIV i AIDS, poprawne ułożenie rozsypanki wyrazowej dotyczącej sytuacji, w których dochodzi i nie dochodzi do zakażenia wirusem HIV • **postawy:** poszerzenie wiedzy o HIV i AIDS, poznanie sposobów profilaktyki w walce z AIDS.

Metoda: słowna (praca z drukowanym materiałem źródłowym), pogadanka, gry dydaktyczne, wykład.

Środki dydaktyczne: materiał źródłowy, komputer, program multimedialny "HIV i AIDS to także twój problem", foliogramy, rozsypanka wyrazowa.

Literatura: "Działania wśród młodzieży" - poradnik szkoleniowy nt. profilaktyki AIDS, P. Rosik SAC "Wybór należy do ciebie" - poradnik dla młodzieży, P. Rosik SAC "Kościół a AIDS", "Mity o bezpiecznym seksie a AIDS" - poradnik z serii bez niedomówień, ulotki dotyczące tematyki HIV i AIDS.

Tekst źródłowy: • *AIDS to zespół chorób wywoływanych przez wirus HIV, który niszczy układ odpornościowy, co powoduje ciężkie zakażenia prowadzące często do śmierci lub powoduje rozwój niektórych nowotworów złośliwych.* • *A - I - D - S (nazwa pochodzi od angielskich słów: Acquiret Immunodeficiency Syndrom) - zespół nabytego upośledzenia odporności.* • *H - I - V (Human Immunodeficiency Virus) - ludzki wirus upośledzenia odporności, który namnaża się w organizmie człowieka i powoduje niszczenie ludzkiego układu odpornościowego.* • *Nie ma obecnie żadnej szczepionki zwalczającej wirus HIV ani skutecznego lekarstwa na AIDS. Jest to jednak choroba, której można zapobiec. Edukacja społeczeństwa o sposobach unikania zakażenia może być pomocna w zapobieganiu rozprzestrzeniania się tej choroby.* • *Nazwę HIV ustalono w 1986r. Istnieją dwa wirusy odpowiedzialne za AIDS: HIV-1 i HIV-2.* • *HIV charakteryzuje się dużą zmiennością, co stwarza wiele trudności w pracach nad szczepionką. Od momentu zakażenia wirusem do powstania pełnoobjawowego AIDS mija co najmniej kilkanaście miesięcy a najczęściej kilka lat. Jednakże osoby zakażone HIV mogą zarazić inne osoby. Zaledwie niewielki odsetek osób zakażonych (2-5%) być może nigdy nie zachoruje na AIDS.* • *Poza organizmem ludzkim wirus ulega szybkiemu zniszczeniu. Wirus wrażliwy jest na podwyższoną temperaturę (przy 56°C ginie w ciągu 30 minut), w temperaturze pokojowej może przetrwać w warunkach laboratoryjnych kilkanaście godzin lub kilka dni. Wirus ginie w kontakcie z środkami dezynfekującymi (związki chloru i alkoholu).* • *W organizmie człowieka występowanie wirusa HIV stwierdza się we krwi, spermie, wydzielinie z narządów płciowych kobiety, mleku kobiecym*

, ślinie, łzach. Aby doszło do zakażenia stężenie obecnych wirusów musi być odpowiednio duże. • HIV nie przenoszą komary, pchły lub inne owady, nie przenosi się on także w powietrzu drogą kropelkową, nie można się nim zarazić dotykając nie zranioną dłońią chorego na AIDS człowieka lub przedmiotów, których on używał (z wyjątkiem wspólnie używanych przedmiotów toaletowych, na których mogła pozostać krew). Trudno zetknąć się z wirusem HIV w normalnych warunkach np. w domu, na ulicy, w szkole, przedszkolu, w urzędzie itp. • Zakażenie może nastąpić natomiast poprzez stosunek płciowy z zakażoną osobą, używanie wspólnych niesterylizowanych igieł (dożylnie przyjmowanie narkotyków), przetaczanie zakażonej krwi lub stosowanie preparatów krwiopochodnych skażonych HIV (od 1987r. wszyscy dawcy krwi i narządów w Polsce są badani w kierunku nosicielstwa) ponadto zakażone matki mogą przekazywać HIV swoim dzieciom w trakcie ciąży, podczas porodu lub karmienia piersią.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

1. Sprawdzenie obecności uczniów na lekcji.
2. Przypomnienie wiadomości z poprzedniej lekcji "Choroby XX wieku" - zdefiniuj pojęcia choroby cywilizacyjne, społeczne, zawodowe - podaj przykłady tych chorób,

Faza wykonawcza:

3. Zapisanie tematu lekcji.
4. Uczniowie otrzymują materiał źródłowy z instrukcją do lekcji. Instrukcja: 1. Objaśnij skróty AIDS i HIV. 2. Zdefiniuj pojęcia HIV, AIDS. 3. Przerysuj do zeszytu tabelę (wzór tabeli podano w fazie podsumowującej lekcję).
5. Nauczyciel omawia historię rozwoju HIV (wykorzystanie foliogramów - zakażenia HIV i zachorowania na AIDS na świecie i w Polsce).
6. Uczniowie w ciągu 10 minut, w oparciu o tekst źródłowy, przygotowują odpowiedzi na pytania postawione w instrukcji. Zapisują w zeszycie odp. na pytanie 1, 2 i 3.

Faza podsumowująca:

7. Nauczyciel uzupełnia wiadomości, które nie pojawiły się wcześniej w wykładzie i materiale źródłowym wykorzystując w tym celu program multimedialny (pkt.: * 2.6 - dlaczego AIDS jest chorobą nieuleczalną, * 5.3 - gdzie szukać pomocy, * 6.2 - bądź tolerancyjny, twój przyjaciel może być zakażony, * 6.3 - leczenie HIV i AIDS). Czas prezentacji programu - około 10 minut.
8. Rekapitulacja lekcji w postaci rozsypanki wyrazowej, którą należy umieścić w poniższej tabeli.

Rozsypanka wyrazowa: seks z osobą zarażoną HIV; łyż; ślinę; zabawa dzieci w przedszkolu z rówieśnikiem zarażonym HIV; korzystanie z tej samej toalety; wspólne używanie przyborów toaletowych na których mogła pozostać krew; kontakt z zainfekowaną HIV krwią i preparatami krwiopochodnymi; podanie ręki; używanie wspólnych niesterylizowanych igieł; ukąszenia komarów, pcheł, pluskiew; przekazanie wirusa z zakażonej matki na dziecko; w powietrzu drogą kropelkową.

Sytuacje w których:

stwierdzono zakażenie HIV	nie stwierdzono zakażenia HIV
-	-
-	-

9. Nauczyciel ocenia uczniów za aktywność w czasie lekcji.

Dorota Długa

Publiczne Gimnazjum w Cewicach

Zasady zdrowego żywienia

Lekcja biologii w klasie II gimnazjum

Temat: Podstawowe zasady zdrowego żywienia. Przechowywanie produktów spożywczych. 2 godz.

Hasło programowe: Funkcjonowanie człowieka i zwierząt.

Zakres treści: podstawowe zasady zdrowego żywienia, sposoby obróbki i przechowywania produktów spożywczych.

Cel ogólny: poznanie zasad zdrowego żywienia i prawidłowej obróbki oraz przechowywania produktów spożywczych.

Cele szczegółowe:

Wiadomości: • zapoznanie z podstawowymi zasadami zdrowego żywienia, • wskazanie właściwych proporcji między składnikami pokarmu człowieka, • wyjaśnienie szkodliwości nadmiaru soli, cukrów, tłuszczów w pokarmie, • wyjaśnienie dlaczego pokarm powinien być świeży, czysty i wolny od pleśni i bakterii.

Umiejętności: • uzasadnienie, że różnorodność produktów spożywczych jest warunkiem właściwego odżywiania się, • wykazanie zależności między odżywianiem się we wczesnych stadiach rozwoju człowieka a przyszłym stanem zdrowia, • wykazanie głównych przyczyn otyłości i jej skutków, • wykazanie w jaki sposób możemy uniknąć zatruc pokarmowych • dobieranie najlepszego sposobu obróbki wybranych produktów pokarmowych, • doskonalenie umiejętności korzystania z dodatkowej literatury: broszury, czasopisma, książki, • doskonalenie umiejętności wykorzystywania tabeli kalorycznej i jej praktyczne zastosowanie w życiu codziennym, • doskonalenie umiejętności pracy w grupie, • doskonalenie umiejętności wykonywania samodzielnej i prawidłowej notatki, • doskonalenie umiejętności odczytywania danych z tabeli i diagramów.

Postawy: • wykorzystywanie znajomości zasad zdrowego żywienia w życiu codziennym, • rozwijanie zainteresowań biologicznych, • zdawanie sobie sprawy ze szkodliwości spożywania alkoholu.

Metoda: pogadanka, laboratoryjna - praca z instrukcją, elementy wykładu.

Formy organizacyjne: indywidualna, grupowa

Środki dydaktyczne: instrukcje do pracy w grupach, plan-sza - piramida zdrowia, tabele kaloryczne, broszury Polskiego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej dotyczące zdrowego żywienia i prawidłowego przechowywania produktów spożywczych, czasopismo "Super linia", książki o zdrowym żywieniu, podręcznik.

Literatura: podręcznik, broszura: "Jak kupować i przechowywać produkty mleczne."

Bibliografia: Jerzmanowski A (red. Praca zbiorowa)-Biologia XXI. Warszawa 2000, WSiP S.A.

Ogniwa lekcji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Uwagi
1. Sprawy organizacyjno – porządkowe	Sprawdzenie obecności, podział klasy na grupy.		
2. Kontrola i ocena pracy domowej.	Sprawdzenie i omówienie pracy domowej.	Uczeń wyjaśnia jakie jest znaczenie poszczególnych składników pokarmu.	
3. Nawiązanie do nowego tematu.	Przypomnienie w jaki sposób można sprawdzić skład produktów spożywczych, ich termin ważności, wartość energetyczną.	Uczniowie przypominają jak na poprzedniej lekcji odczytywali wszystkie informacje z opakowań po produktach spożywczych, które przynieśli do szkoły.	Wykorzystanie opakowania po produkcie spożywczym.
4. Opracowanie nowego tematu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedstawienie uczniom 4 kategorii żywności: owoce i warzywa, mięso i ryby, produkty zbożowe, produkty mleczne. 2. Przedstawienie i omówienie piramidy zdrowego żywienia. 3. Objaśnienia wpływ zależności między odżywianiem się we wczesnym okresie rozwoju a przyszłym stanem zdrowia. 4. Zwraca uwagę na znaczenie błonnika w diecie. 5. Objaśnienia szkodliwość nadmiaru soli, cukrów, tłuszczów w diecie. 6. Podaje jak obliczyć Współczynnik Masy Ciała(BMI). 7. Zwraca uwagę na szkodliwość picia alkoholu. 8. Dzieli klasę na 5 zespołów, które będą pracowały wg instrukcji. Każdy zespół otrzymuje do wykonania 2 zadania. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie wymieniają przykłady produktów należących do każdej z kategorii. 2. Interpretuje piramidę. 3. Wymienia przyczyny i skutki otyłości, odpowiada na pytanie: Kiedy człowiek jest otyły? 4. Oblicza swój BMI i interpretują wynik w tabeli lub na diagramie. 5. Pracuje wg instrukcji: <ul style="list-style-type: none"> -układają jadłospisy zachowując zasady zdrowego żywienia, -wyjaśniają sposoby obróbki i przechowywania pokarmów 	<p>Plansza , broszury</p> <p>Podręcznik str. 22, diagram</p> <p>Podręcznik str.24</p> <p>Instrukcje są załącznikiem do konspektu.</p>
5. Rekapitulacja wiedzy i ocena uczniów za pracę na lekcji.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Proszę wymienić podstawowe zasady zdrowego żywienia. 2. Podaj różnicę pomiędzy sterylizacją a pasteryzacją. 3. Podaj sposoby przechowywania produktów spożywczych. 	Zapisuje odpowiedź na tablicy.	
6. Notatka		<ol style="list-style-type: none"> 1. Temat lekcji. 2. Podstawowe zasady zdrowego żywienia. 3. Jadłospis 4. Odpowiedź na pytanie: Jak kupować i przechowywać produkty spożywcze? 	
7. Zadanie pracy domowej.	Wyjaśnij szkodliwość spożywania alkoholu.		

Załącznik: Instrukcje do pracy w grupach**Zadanie 1:**

Ułóż jadłospis na jutrzejszy dzień zachowując zasady zdrowego żywienia. (4-5 posiłków): 1. Pamiętaj o swoim zapotrzebowaniu energetycznym (licz kalorie!). 2. W jadłospisie obok produktów zapisuj ile posiada on kalorii. 3. Podaj łączną wartość kaloryczną produktów w twoim jadłospisie. Literatura: tabela kaloryczna, podręcznik, broszura "Moje zdrowe i piękne zęby", czasopismo "Super linia" i inne.

Zadanie 2:

Podaj sposoby prawidłowej obróbki i przechowywania produktów spożywczych.

• Korzystając z podręcznika: 1. Podaj jaka jest różnica między sterylizacją, a pasteryzacją. 2. Wymień sposoby przechowywania produktów spożywczych.

• Korzystając z broszury: "Jak kupować i przechowywać produkty mleczne": 1. Podaj w jakich warunkach produkty mleczne zachowują swoje wartości. 2. Wymień praktyczne rady przy zakupie produktów mlecznych np. sprawdzać termin ważności.....

Wanda Madeja
Gimnazjum w Dębnicy Kaszubskiej

Edukacja regionalna w pracy biblioteki szkolnej

Istnieje wiele możliwości realizowania edukacji regionalnej w szkole. Pełną realizację można osiągnąć poprzez "nasylenie" treściami regionalnymi programów poszczególnych przedmiotów. Dotyczy to także nauczycieli bibliotekarzy, którzy stosując różne formy pracy biblioteki czynnie włączają się do realizacji treści zawartych w edukacji regionalnej.

Nauczyciel bibliotekarz odpowiedzialny jest także za realizację ścieżki edukacja czytelnicza i medialna. Celem tej edukacji jest przygotowanie uczniów do samodzielnego zdobywania i poszukiwania informacji, do korzystania ze źródeł i warsztatu informacyjnego biblioteki. Zadanie to nauczyciel bibliotekarz realizuje na zajęciach bibliotecznych. Treści lekcji bibliotecznych można "wypełnić" treściami regionalnymi.

W klasie I gimnazjum przewidziany jest do realizacji temat "Biblioteka szkolna". W ramach ćwiczeń w korzystaniu z katalogów i kartotek bibliotecznych uczniowie wyszukują materiały na określony temat. Wybrany przez nauczyciela temat może zawierać polecenia znalezienia informacji dotyczących własnego regionu. Podobnie postąpić można przy realizacji tematu "Zestawienie bibliograficzne publikacji na dany temat" (klasa II gimnazjum), i tutaj także, jak w przypadku tematu "Biblioteka szkolna", wybór tematyki ćwiczeń zależy od nauczyciela. Można polecić uczniom, aby przy pomocy katalogów i kartotek sporządzili bibliografię załącznikową na temat związany z regionem. Przy realizacji obu lekcji bibliotecznych tematy ćwiczeń zależą wyłącznie od pomysłowości nauczyciela i jego znajomości szkolnych zbiorów bibliotecznych. Odpowiednio przygotowane ćwiczenia będą łączyć w sobie realizację edukacji czytelniczej i medialnej z edukacją regionalną. Tematem przy realizacji którego łączyć można także obie ścieżki jest temat "Zasady korzystania z wybranych bibliotek pozaszkolnych w najbliższym regionie". W czasie tej lekcji szczególny nacisk położyć można na zapoznanie uczniów z regionaliami zgromadzonymi w danej bibliotece.

Wśród wielu atrakcyjnych i sprawdzonych form pracy biblioteki ważną rolę odgrywają wystawy. Organizowanie wystaw tematycznych prezentujących historię, kulturę i środowisko przyrodniczo-geograficzne regionu na pewno sprzyjać będzie upowszechnianiu wiedzy o Małej Ojczyźnie. Gmina Dębica Kaszubska leży na terenie Parku Krajobrazowego "Dolina Słup". Dzięki współpracy z Dyrektorem Parku Biblioteka Gimnazjum dysponuje wszystkimi wydawnictwami opracowanymi przez Park. Zgromadzone materiały pozwalają przygotować każdą wystawę dotyczącą przyrody, geografii i walorów turystycznych gminy. Dzięki materiałom otrzymanym z Ośrodka Informacji Turystycznej w Słupsku możliwe jest przygotowanie wystaw poświęconych zabytkom Słupska oraz wszystkim innym ciekawym miejscom w powiecie słupskim. Pomocą przy realizacji wystaw bibliotecznych są także materiały, które biblioteka otrzymała ze Słowińskiego Parku Narodowego.

Eksponowane na wystawie materiały zawsze powinny być zaopatrzone w teksty informacyjne. Wykorzystać je można do przejścia od wystawy do afiszowego konkursu czytelniczego. Wystarczy opracować regulamin konkursu i przygotować pytania. Odpowiedzi na nie uczniowie znajdą nie tylko w prezentowanych na wystawie materiałach, ale będą także zmuszeni do korzystania z warsztatu informacyjnego oraz zbiorów biblioteki. W określonym w regulaminie czasie uczniowie przyniosą do biblioteki podpisane kartki z odpowiedziami po sprawdzeniu których nauczyciel ogłasza listę zwycięzców. Ta forma upowszechniania wiedzy o regionie cieszyć się będzie na pewno powodzeniem, gdyż konkursy należą do form pracy biblioteki szczególnie lubianych przez uczniów.

Realizując edukację regionalną nauczyciel bibliotekarz współpracuje z nauczycielami innych przedmiotów. Przede wszystkim gromadzi regionalia i udostępnia je. W ten sposób pomaga innym nauczycielom realizować zaplanowane przez nich działania związane z regionalizmem. Dobrze opracowana kartoteka regionalna służyć więc będzie zarówno nauczycielom jak i uczniom.

Współpraca z nauczycielami innych przedmiotów przybrać może bardziej ścisłą formę. Na języku polskim w klasie V uczniowie poznają baśnie i legendy różnych narodów. Następstwem tych lekcji może być przeprowadzenie przez bibliotekę i polonistów wspólnego konkursu "Baśnie i legendy o mojej miejscowości". Konkurs taki przeprowadzony został w Szkole Podstawowej w Dębicy Kaszubskiej. W jego ramach uczniowie mieli napisać prace przedstawiające ich własne wizje związane z powstaniem wsi i nazwy Dębica Kaszubska. Efektem konkursu było "wydanie" przez bibliotekę szkolną broszury zawierającej najciekawsze opowiadania uczniów. Prace przepisane zostały na komputerze i odbite na kserokopiarce.

W ten sposób powstała książka zawierająca baśnie i legendy o powstaniu wsi i jej nazwy, których autorami byli sami uczniowie. "Książka" sprawiła wielką radość autorom a biblioteka szkolna może pochwalić się własną "publikacją".

Gimnazjum Słupskie
Szkoła Podstawowa w Dębicy Kaszubskiej

Baśnie i legendy

o Dębicy Kaszubskiej

Dębica Kaszubska 1997

Bibliografia: * Andrzejewska Jadwiga: Program edukacji czytelniczej i medialnej- moduł biblioteczny, realizowany przez nauczyciela bibliotekarza na zajęciach grupowych w bibliotece (pracowni bibliotecznej w gimnazjum), "Biblioteka w szkole" 2000 nr 2. s. 6-7 * Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego. Dz U 1999r. nr 14, poz. 129. *Dziedzictwo kulturowe w regionie- założenia programowe W: Edukacja regionalna- dziedzictwo kulturowe w zreformowanej szkole: praca zbiorowa pod red. Stefana Bednarka, Wrocław: Wydaw. DTSK SILESIA, 1999. s. 11-22.

Irena Wrona i Irena Sztukiel
Gimnazjum Nr 2 i Szkoła Podstawowa Nr 5 w Szczecinku

Ankieta czytelnicza

Biblioteka szkolna w zreformowanym systemie oświaty stanęła wobec nowych zadań i nowej kategorii czytelników - uczniów gimnazjum. W przypadku naszej placówki stanęłyśmy wobec konieczności obsługi uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w oparciu o księgozbiór wyniesiony ze szkoły podstawowej (ok. 11 tysięcy tomów). Zaobserwowałyśmy, iż maleje zainteresowanie książką wśród naszych czytelników i postanowiłyśmy dotrzeć do przyczyn tego zjawiska, a następnie określić jak zmienić ten stan rzeczy. Ankieta objęłyśmy zarówno uczniów klas VI szkoły podstawowej, jak i uczniów klas I gimnazjum, by porównać postawy i preferencje czytelnicze obu tych grup.

Badania przeprowadziłyśmy wśród 22,3% populacji, a ich wyniki stanowią miarodajne źródło informacji. W ankiecie wzięło udział 75 uczniów klas VI szkoły podstawowej oraz 76 uczniów klasy I gimnazjum. Spośród uczniów szkoły podstawowej 53,3% ankietowanych to dziewczęta, 46,7% - chłopcy, a spośród uczniów gimnazjum 40,7% - dziewczęta, a 59% - chłopcy.

Aby zorientować się, gdzie nasi czytelnicy wypożyczają potrzebną im literaturę, dałyśmy do wyboru 4 odpowiedzi. W bibliotece szkolnej wypożyczają książki 88% uczniów szkoły podstawowej oraz 98% uczniów gimnazjum. Z bibliotek publicznych korzysta 53% uczniów szkoły podstawowej oraz 63,1% uczniów gimnazjum. Od koleżanek i kolegów książki pożyczają 2,6% uczniów szkoły podst. i 14% uczniów gimnazjum. Swoją księgozbiór domowy wykorzystuje 32,5% uczniów szkoły podst. i 35,5% uczniów gimnazjum. Uczniowie gimnazjum są grupą bardziej aktywnych czytelników. Biblioteka szkolna dla 98,6% tych czytelników stanowi podstawową bazę, ale większość z nich (63,1%) dociera do placówek bibliotecznymi w mieście. Czytelnicy ci mają również wypracowany system pomocy koleżeńskiej (14,4%). Natomiast w różnym stopniu (30%) obie grupy ankietowanych korzystają z księgozbiorów domowych.

Kolejne pytanie dotyczyło częstotliwości odwiedzin w bibliotece. Największa grupa uczniów szkoły podst. wypożycza książki 1x w miesiącu (41,4%), natomiast 35,5% gimnazjalistów wypożycza książki 1x na dwa tygodnie.

Interesowało nas także po jaką literaturę najczęściej sięgają nasi czytelnicy. Dziewczęta najczęściej wypożyczają lektury (uczniowie szkoły podst. - 67,5%; gimnazjaliści - 64,5%), literaturę młodzieżową (67,5% - uczniowie szkoły podst., 54,8% gimnazjaliści). Często sięgają także po wydawnictwa encyklopedyczne (25% - uczniowie szkoły podst.; 58% - uczniowie gimnazjum). Chętnie czytana jest także literatura przygodowa i podróżnicza (szkoła podst. - 27,5%; gimnazjum - 35,5%) oraz poezja (szkoła podst. 15%; gimnazjaliści - 32%). W przypadku chłopców proporcje układają się podobnie, jedyna różnica dotyczy zainteresowania poezją, której znikomy procent chłopców (szkoła podst. - 1,3%; gimnazjum - 2,2%) poświęca nieco uwagi.

Ważną dla nas informacją była odpowiedź na pytanie „Czy zawsze znajdujesz w bibliotece szkolnej potrzebne ci książki?”. Zdecydowana większość ankietowanych (szkoła podst. - 53,3%; gimnazjum - 57,8%) udzieliła odpowiedzi „zazwyczaj tak”. Niewielki procent uczniów (szkoła podst. - 6%; gimnazjum - 10%) odpowiedziało twierdząco „tak”, natomiast nieusatsfakcjonowanych z zasobów księgozbioru biblioteki szkolnej w szkole podstawowej jest 38,6% i 31,5% uczniów gimnazjum. Niezadowolenie to wynika z niewystarczającej ilości lektur (85,4% uczniowie szkoły podst. i 54% uczniów gimnazjum). Jako brakujące tytuły uczniowie szkoły podstawowej podają: *Opowieści o pilocie Pirkie* (53,3%), *Balladyna* (37,3%), *Mitologię Parandowskiego* (21,3%), a uczniowie gimnazjum: *Krzyżaków* (31,5%), *Opowieść Wigiliijną* (19,7%). W różny sposób natomiast oceniają czytelnicy zasobność biblioteki w encyklopedie i słowniki. W opinii uczniów szkoły podstawowej w bibliotece jest wystarczająca ilość tych wydawnictw (88%), braki dotyczą jedynie słowników obcojęzycznych (polsko - niemieckie, niemiecko - polskie) - 4% ankietowanych. Uczniowie gimnazjum (50%) zgłaszają braki, dotyczące następujących tytułów: * słowniki języka polskiego - 26,3% * słowniki ortograficzne - 17% * słowniki wyrazów obcych - 11,8% * słowniki frazeologiczne - 7,8% * słowniki dwujęzyczne (niem.-pol., pol.-niem) - 6,5%

Czytelnicy chętnie rozszerzyliby także zbiory biblioteki. Dziewczęta proponują, by zakupić nowe książki o tematyce młodzieżowej (uczniowie szkoły podst. - 35%; uczniowie gimnazjum - 45,1%), przyrodniczej (szkoła podst. - 22,5%; gimnazjaliści - 19,37%), przygodowej (szkoła podst. - 35%; gimnazjum 16,1% oraz poezje (uczniowie szkoły podst. - 20%; gimnazjum - 16,1%). Inaczej kształtują się zainteresowania chłopców. Oni w pierwszej kolejności zakupiliby książki o tematyce sportowej (uczniowie szkoły podst. - 40%; gimnazjaliści - 6,6%), przygodowe (szkoła podst. - 31,4%; gimnazjum - 17,7%) i popularnonaukowe (uczniowie szkoły podst. - 22,8%; gimnazjaliści - 17,7%), o tematyce komputerowej (uczniowie szkoły podst. - 14,2%; gimnazjaliści - 15,5%).

Interesowało nas także, jakie czasopisma młodzież chciałyby znaleźć w bibliotece szkolnej. Dziewczęta zdecydowanie opowiedziały się za czasopismami o treści młodzieżowej (uczniowie szkoły podst. - 95%; uczniowie gimnazjum - 96,8%). Najbardziej popularne tytuły to: *Bravo* (uczniowie szkoły podst. - 87,5%; uczniowie gimnazjum - 64,5%), *Dziewczyna* (uczniowie szkoły podst. - 55%; gimnazjaliści - 41,9%), *Popcorn* (szkoła podst. - 67,9%; gimnazjum - 29%). Chłopcy wybraliby czasopisma o tematyce sportowej: *Piłka Nożna* (uczniowie szkoły podst. - 22,8%; gimnazjaliści - 17,7%), *Mega Sport* (uczniowie szkoły podst. - 25,7%; uczniowie gimnazjum - 13,3%), *Brawo Sport* (uczniowie szkoły podst. - 31,4%; gimnazjaliści - 11,1%) oraz czasopisma o tematyce komputerowej (szkoła podst. - 39,8%; gimnazjum - 31%).

W kręgu naszych badań znalazło się także miejsce biblioteki domowej w procesie samokształceniowym ucznia. Większość uczniów (szkoła podst. - 73,3%; gimnazjum - 84,2%) posiada biblioteczkę domową. Ich zasobność kształtuje się najczęściej na poziomie powyżej 50 książek w domach uczniów szkoły podstawowej (58,2%) oraz w granicach 20÷50 książek w przypadku uczniów gimnazjum (45,4%). Zasoby te tworzą przede wszystkim encyklopedie, słowniki, atlasy na poziomie

elementarnym: Encyklopedia PWN (uczniowie szkoły podst. 98%; uczniowie gimnazjum – 67%), słowniki ortograficzne (szkoła podst. - 61,8%; gimnazjum 34,2%), słowniki języka polskiego (szkoła podst. - 41,8%-gimnazjum - 22,3%), słowniki wyrazów obcych (szkoła podst. - 25%; gimnazjum - 26,3%), słowniki dwujęzyczne (szkoła podst. - 61,7%; gimnazjum - 44,7%), atlasy geograficzne (szkoła podst. 81,3%; gimnazjum - 44,7% oraz pozycje z klasyki literatury polskiej: * Pan Tadeusz (szkoła podst. - 18,1%; gimnazjum - 15,7%), * Krzyżacy (szkoła podst. - 16,3%; gimnazjum - 21%) * Trylogia H. Sienkiewicza (uczniowie szkoły podst. - 19,8%; gimnazjum - 11,7%).

W odpowiedzi na pytanie „Czy kupujesz dla siebie książki?” - twierdząco odpowiedziało 46,6% uczniów szkoły podstawowej oraz 48,5% uczniów gimnazjum. Przy zakupie kierują się oni przede wszystkim swoimi zainteresowaniami (szkoła podst. - 70%; gimnazjaliści - 73,6%) oraz ceną książki (uczniowie szkoły podst. - 27,5%; gimnazjaliści - 35,5%).

Podsumowanie

Uczniowie gimnazjum są bardziej aktywnymi i dojrzałymi czytelnikami aniżeli ich koledzy ze szkoły podstawowej. Częściej wypożyczają książki (1x na 2 tygodnie), częściej docierają do innych bibliotek, chętnie wypożyczają książki od koleżanek i kolegów. Większe są także ich oczekiwania i wymagania wobec biblioteki szkolnej: potrzebny jest im obszerny, fachowy i aktualny księgozbiór podręczny, uzupełniany na bieżąco nowościami. Podobne są natomiast zainteresowania literaturą piękną obu grup czytelników. Wskazują oni na konieczność zakupu książek o tej samej tematyce i na potrzebę zaprenumerowania tych samych czasopism. Ilość lektur, którymi dysponuje biblioteka, oceniają jako niezadawalającą.

By sprostać potrzebom nowej grupy czytelników, jaką stanowią gimnazjaliści, konieczna jest zmiana struktury zbiorów bibliotecznych: rozszerzenie działu lektur szkolnych do ilości zgodnych z normami, uzupełnianie na bieżąco księgozbioru nowościami wydawniczymi; przebudowa księgozbioru podręcznego pod kątem potrzeb gimnazjalisty. Nakłada to wiele obowiązków na nauczycieli - bibliotekarzy, ale także wymaga dużych nakładów finansowych. Konieczne jest także współdziałanie ze strony rodziców: rozbudowa bibliotek domowych, uzupełnienie ich o podstawowe wydawnictwa informacyjne.

Wnioski

- uzupełnienie księgozbioru pozycjami, które interesują uczniów przyciągnie wielu z nich do biblioteki;
- księgozbiór literatury popularnonaukowej wymaga uaktualnienia o nowe pozycje wydawnicze; konieczne jest rozszerzenie prenumeraty czasopism o czasopisma o tematyce sportowej, młodzieżowej oraz komputerowej;
- niewielu uczniów posiada rozbudowane biblioteki domowe, wobec czego zasoby biblioteki szkolnej stanowią podstawę rozszerzania ich wiedzy. Nieodzownym jest stałe zaopatrywanie biblioteki w nowe pozycje wydawnicze.

ANKIETA

1. Podkreśl właściwe - jesteś uczniem:

a) szkoły podstawowej	b) gimnazjum
-----------------------	--------------
2. Jesteś (podkreśl właściwe)

a) dziewczyną	b) chłopakiem
---------------	---------------
3. Gdzie wypożyczasz książki?

a) w bibliotece szkolnej	c) od koleżanek, kolegów
b) w bibliotece publicznej	d) mam bibliotekę domową
4. Jak często wypożyczasz książki?

a) raz na tydzień	c) raz w miesiącu
b) raz na 2 tygodnie	d) rzadziej
5. Najczęściej korzystasz z:

a) encyklopedii, słowników	c) lektur
b) książek popularnonaukowych	f) poezji
c) książek o tematyce młodzieżowej podróznich	
d) książek przygodowych.	
6. Czy zawsze znajdujesz w bibliotece szkolnej potrzebne Ci książki? (zaznacz właściwe odpowiedzi)

a) tak	b) zazwyczaj tak	c) nie
--------	------------------	--------
7. Czy w bibliotece szkolnej jest wystarczająca ilość lektur?

a) tak	b) nie
--------	--------

 Jeżeli odpowiedź brzmiała „nie” - wypisz tytuły brakujących książek....
8. Czy w bibliotece jest wystarczająca ilość słowników i encyklopedii?

a) wystarczająca	b) za mało
------------------	------------

 Jakich brak? - wypisz kilka tytułów.....
9. Jakie książki zakupiłbyś (zakupiłabyś) do biblioteki szkolnej?.....
10. Jakie czasopisma chciałbyś (chciałabyś) znaleźć w szkolnej bibliotece?

a) dzienniki	c) sportowe
b) o tematyce technicznej, komputerowej	d) młodzieżowe
11. Jakie czasopisma zaprenumerowałbyś (zaprenumerowałabyś) do biblioteki szkolnej? Podaj kilka tytułów....
12. Czy masz w domu bibliotekę?

a) tak	b) nie
--------	--------
13. Jeżeli na pytanie 12 odpowiedziałeś „tak” - ile książek znajduje się w Twojej bibliotece:

a) 10 - 20	b) 20-50	c) 50 i więcej
------------	----------	----------------
14. Czy masz w domu?

a) encyklopedie (jakie?).....	d) lektury (jakie?).....
b) słowniki (jakie?).....	e) inne książki.....
c) atlasy (jakie?).....	
15. Czy kupujesz dla siebie książki?

a) tak	b) nie
--------	--------

 Jeżeli tak - ile pieniędzy wydajesz na ten cel miesięcznie?....
16. Czym kierujesz się kupując książki?

a) ceną	d) swoimi zainteresowaniami	e) reklamą w TV, radio, czasopismach
b) radą rodziców		
c) opinią kolegów		

Anna Nadstawna

Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Słupsku

Kółko dziennikarskie

Charakterystyka programu

Program koła dziennikarskiego jest propozycją stworzoną z myślą o zajęciach dodatkowych, pozalekcyjnych. Ma on służyć nauczycielowi i uczniom – współtwórcom kompetencji kluczowych. Praca na zajęciach koła pozwala bowiem na odejście od tradycyjnych form przekazywania informacji przez nauczyciela, a to stawia ucznia w zupełnie nowej sytuacji edukacyjnej: pozwala na samodzielne zdobywanie wiedzy i umiejętności.

Praca nauczyciela nie jest tu dominująca, według założeń programu jest on osobą stawiającą zadania i organizującą pracę tak, by umożliwić uczniom samodzielne osiąganie pożądanego rezultatu. Uczeń, traktowany podmiotowo, może w sposób swobodny i twórczy wyzalać aktywność w różnych formach działalności koła. Informują o tym zadania do realizacji ujęte w treściach programowych:

- redagowanie szkolnej gazetki,
- opracowanie tomiku wierszy uczniowskich,
- nawiązanie współpracy z redakcją dziennika regionalnego,
- uczestnictwo w konkursach recytatorskich i literackich,
- wspomaganie Samorządu Uczniowskiego w organizacji imprez okolicznościowych.

Jak widać, umiejętnie prowadzone zajęcia koła dziennikarskiego powinny wyzalać taką aktywność uczniów, której nie sposób osiągnąć, stosując wyłącznie tradycyjne metody kształcenia. Należy przecież pamiętać o tym, że to właśnie szkoła ma za zadanie wspomagać rozwój indywidualnych kompetencji uczniów, uczyć samodzielności w myśleniu, działaniu, wyrażaniu myśli i sądów.

Program koła dziennikarskiego został więc tak skonstruowany, by kształtowanie kompetencji kluczowych mogło odbywać się na drodze samodzielnej aktywności uczniów.

Cele ogólne:

- Rozwijanie kompetencji ogólnohumanistycznych.
- Wyzwalanie działań twórczych uczniów poprzez redagowanie i przekształcanie różnego rodzaju tekstów publicystycznych i literackich.
- Wyrabianie sprawności w posługiwaniu się językiem jako narzędziem porozumiewania się oraz wyrażania myśli i uczuć w mowie i na piśmie.
- Wdrażanie uczniów do prezentowania własnych poglądów i opinii na forum publicznym.
- Przystosowanie do ustawicznego samokształcenia i bogacenia własnego warsztatu pracy umysłowej; wyrabianie nawyku korzystania ze słowników, encyklopedii, programów komputerowych, Internetu i innych źródeł wiedzy.
- Kształtowanie indywidualnych i społecznych cech charakteru uczniów, tj. dyscyplina, zdecydowanie, odpowiedzialność, współdziałanie w grupie.
- Kształtowanie stosunków demokratycznych.

Procedura osiągania celów:

Cele koła dziennikarskiego realizowane są w ramach wykonywanych zadań. Efekt finalny widoczny jest w postaci działań twórczych uczniów. Do głównych, wynikających z programu należą:

- zrealizowanie czterech wydań gazetki szkolnej,

- przeprowadzenie konkursu literackiego wśród młodzieży gimnazjalnej i opracowanie tekstów poetyckich w formie antologii,
- okazjonalne drukowanie tekstów w prasie regionalnej w wyniku nawiązanej współpracy,
- udział w konkursach literackich szczebla wojewódzkiego i ogólnopolskiego,
- współorganizowanie imprez okolicznościowych na terenie szkoły. Tak ujęta procedura osiągania celów pozwala na ocenę pracy koła dziennikarskiego oraz ocenę indywidualnej pracy uczniów.

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH REALIZACJA

1. Hasło programowe: Organizacja pracy koła dziennikarskiego

Zadania do realizacji:

- powołanie zespołu redakcyjnego
- ustalenie terminu spotkań
- przydzielenie zadań do realizacji
- opracowanie rubryk tematycznych
- określenie sposobów współpracy i komunikowania się

Cele szczegółowe:

- umiejętne organizowanie pracy redakcyjnej
- efektywne komunikowanie się
- odpowiedzialność za realizację przydzielonych zadań
- umiejętność wdrażania własnych pomysłów twórczych

2. Hasło programowe: Specyfika pracy dziennikarza.

Zadania do realizacji:

- wizyta w profesjonalnej redakcji dziennika regionalnego
- praktyczna ocena pracy profesjonalistów
- poznanie sylwetek znanych dziennikarzy telewizyjnych, radiowych, prasowych

Cele szczegółowe

- nawiązanie współpracy z redakcją profesjonalną
- zdobycie podstawowych wiadomości na temat budowy i komputerowego składania gazety
- ustalanie kodeksu pracy dziennikarza
- wzorowanie się na profesjonalnych twórcach.

3. Hasło programowe: Dzieje pisma i druku

Zadania do realizacji:

- korzystanie z różnych źródeł wiedzy (encyklopedie, Internet, słowniki)

Cele szczegółowe

- selekcjonowanie ogólnodostępnego materiału wokół tematu
- poznanie historii pisma i druku
- dostrzeganie potrzeby efektywnego (za pomocą pisma) komunikowania się.

4. Hasło programowe: Poszukiwanie i selekcja materiału

Zadania do realizacji:

- systematyczny przegląd prasy
- korzystanie z różnych źródeł wiedzy, tj. Internet, słowniki, środki masowego przekazu, encyklopedie, leksykony, itp....

Cele szczegółowe:

- czytanie i analiza wybranych czasopism
- redagowanie różnego typu notatek
- dokonywanie właściwej selekcji materiału ze względu na jego przydatność
- realizowanie zadań z edukacji czytelniczej i medialnej.

5. Hasło programowe: Kształcenie sprawności językowej i stylistycznej

Zadania do realizacji:

- wybrane ćwiczenia językowo – stylistyczne z następujących pozycji:
- D. Buttler "Kultura języka polskiego".
- A. Nadstawna "Ćwiczenia słownikowo – leksykalne",

- Z. Turlej "Frazeologia w ćwiczeniach",
- P. Wierzbicki "Ćwiczenia stylistyczne",
- "Współczesna polszczyzna"
- czytanie cudzych tekstów i ich analiza językowo – stylistyczna
- tworzenie własnych tekstów w zależności od celu wypowiedzi oraz rodzaju kontekstu sytuacyjnego
- redagowanie tytułów i nagłówek

Cele szczegółowe:

- pogłębianie świadomości językowej poprzez dobrą znajomość języka naturalnego
- wartościowanie różnorodnych tekstów literackich i publicystycznych
- tworzenie własnych tekstów oryginalnych pod względem językowo – stylistycznym
- dbanie o spójność i prawidłową kompozycję wypowiedzi
- formułowanie tytułów i podtytułów różnorodnych pod względem gramatyczno – stylistycznym.

6. Hasło programowe: Redagowanie tekstów literackich, informacyjnych i publicystycznych**Zadania do realizacji:**

- Redagowanie tekstów informacyjno - publicystycznych:
- notatka prasowa,
- artykuł informacyjny,
- wywiad, ankieta,
- sprawozdanie, recenzja,
- reportaż, felieton.
- Redagowanie tekstów literackich:
- opowiadania, wiersze, parafrazowanie tekstów.

Cele szczegółowe:

- odróżnianie komentarza od informacji
- odróżnianie tekstów literackich od publicystycznych
- redagowanie różnorodnych form wypowiedzi
- tworzenie stałych rubryk w czasopiśmie szkolnym.

7. Hasło programowe: Posługiwanie się technologią komputerową**Zadania do realizacji:**

- praca w systemie Microsoft Word
- tworzenie strony tytułowej i stron środkowych gazetki
- tworzenie strony internetowej
- kompletowanie materiału na jedno wydanie
- komputerowe składanie gazetki
- formatowanie tekstu
- opracowanie graficzne
- drukowanie gazetki

Cele szczegółowe:

- sprawne posługiwanie się różnymi programami komputerowymi
- przepisywanie i formatowanie tekstów
- opracowanie graficzne gazetki (wydania)
- publikowanie gazetki w Internecie.

8. Hasło programowe: Działania twórcze uczniów w formie: działań szkolnych, działań pozaszkolnych**Zadania do realizacji:**

- redagowanie szkolnej gazetki
- opracowanie tomiku wierszy uczniowskich
- udział w konkursach polonistycznych szczebla wojewódzkiego i ogólnopolskiego
- współpraca z wybraną redakcją gazety regionalnej
- praca organizacyjna w eliminacjach do olimpiady języka polskiego
- współpraca z Samorządem Uczniowskim w organizacji imprez okolicznościowych

Cele szczegółowe:

- planowanie i organizacja pracy w ramach koła dziennikarskiego
- aktywne uczestnictwo w różnych formach działalności koła
- sprawne posługiwanie się technologią komputerową

- umiejętna współpraca w zespole
- kreowanie właściwych postaw, tj. odpowiedzialność, dyscyplina, zdecydowanie.

**PLAN PRACY KOŁA DZIENNIKARSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2001/ 2002 (33 godz.)****Tematyka zajęć 1:** Zajęcia organizacyjne (2 godz.)**Materiał do realizacji:**

- przydzielenie zadań do realizacji
- zapoznanie z formą pracy
- ustalenie planu zajęć koła
- opracowanie stałych rubryk tematycznych
- stworzenie kontraktu.

Tematyka zajęć 2: Po co komu dobre obyczaje? (1 godz.)**Materiał do realizacji:**

- zapoznanie z pracą dziennikarza
- formułowanie zasad obowiązujących w pracy dziennikarza
- budowanie więzi z czytelnikiem.

Tematyka zajęć 3: Z wizytą w redakcji..... (2 godz.)**Materiał do realizacji:**

- wycieczka do redakcji dziennika regionalnego w Słupsku
- poznanie specyfiki warsztatu pracy dziennikarza
- wymiana doświadczeń
- praktyczna ocena zdobytych informacji.

Tematyka zajęć 4: Co mnie w nim pasjonuje? (1 godz.)**Materiał do realizacji:**

- "spotkanie" na łamach prasy, telewizji, radia ze znanymi dziennikarzami
- ustalenie priorytetów w pracy publicystycznej.

Tematyka zajęć 5: Bądźmy aktywni czytelniczko i medialnie.**Materiał do realizacji:**

- czytanie i analiza różnych czasopism dla młodzieży i dorosłych
- korzystanie z Internetu, telewizji, radia
- poszukiwanie potrzebnych informacji w tekstach literackich, wydaniach słownikowych i encyklopedycznych.

Tematyka zajęć 6: Mało treści, dużo zamieszania, czyli o nagłówkach i tytułach słów kilka. (1 godz.)**Materiał do realizacji:**

- analiza słownikowo – stylistyczna tytułów prasowych
- formułowanie zasad dotyczących powstawania tytułów (tytuł, podtytuł), forma językowo – stylistyczna, zabawa słowami, wykorzystanie frazeologii, synonimiki, skojarzeń
- ćwiczenia w tworzeniu tytułów.

Tematyka zajęć 7: Tytuł nie wystarczy. Jak zdominować uwagę czytelników? (1 godz.)**Materiał do realizacji:**

- redagowanie zapowiedzi tekstów
- opracowanie zredagowanych tekstów (akapity, śródtytuły, wypuklenie najważniejszych informacji, cytatów)
- omówienie stylistyki wstępów (intrygująca, oryginalna).

Tematyka zajęć 8: Trochę historii - z dziejów pisma i druku.**Materiał do realizacji:**

- korzystanie z różnych źródeł wiedzy w celu pozyskania informacji
- określenie roli pisma i druku w dziejach rozwoju komunikacji.

Tematyka zajęć 9: Jak zredagować notatkę prasową i artykuł informacyjny. (2 godz.)**Materiał do realizacji:**

- czytanie notatek i artykułów

- ustalenie cech wyróżnionych form (najważniejsze informacje na początku tekstu, zwięzłość wypowiedzi, spójność informacji, odpowiedź na pytanie: Jak? Gdzie? Kiedy? Dlaczego?)
- ćwiczenia redakcyjne.

Tematyka zajęć 10: Ankieta, wywiad, sprawozdanie - co je łączy, a co dzieli? (2 godz.)

Materiał do realizacji:

- określenie różnic między podanymi formami wypowiedzi
- celowe dobieranie form ze względu na specyfikę sytuacji komunikacyjnej.

Tematyka zajęć 11: Między informacją a krytyką- recenzja w twórczości dziennikarskiej. (2 godz.)

Materiał do realizacji:

- czytanie recenzji książek, filmów, przedstawień teatralnych, wystaw
- określenie formy recenzji (część informacyjna i krytyczno-reklamująca)
- formułowanie sądów wartościujących
- ćwiczenia redakcyjne.

Tematyka zajęć 12: Wokół tyle ważnych spraw - piszemy reportaż. (2 godz.)

Materiał do realizacji:

- wyodrębnienie cech reportażu:
- swobodna kompozycja
- łączenie różnych form wypowiedzi, tj. opis, opowiadanie, charakterystyka
- łączenie narracji z dialogiem
- zmiana punktów widzenia
- nastawienie na postać lub na problem
- ustalenie sytuacji komunikacyjnej (dochodzenie do prawdy, poszukiwanie i rozwiązanie problemu, wnioskowanie, dedukcja)
- zredagowanie reportażu z aktualnego wydarzenia.

Tematyka zajęć 13: Z felietonem nie ma żartów. (2 godz.)

Materiał do realizacji:

- czytanie felietonów znanych publicystów (Prusa, Ogórka, Kisiele)
- wyodrębnienie cech felietonu (swobodna wypowiedź na aktualny temat z wykorzystaniem różnych środków artystycznych)
- tworzenie felietonów na różne tematy, np. felieton o niskiej kulturze słowa, o egzaminach gimnazjalnych, itp.

Tematyka zajęć 14: Zbieramy materiał do wydania tomiku wierszy uczniowskich. (3 godz.)

Materiał do realizacji:

- przeprowadzenie konkursu literackiego wśród uczniów
- kompletowanie materiału do wydania
- opracowanie broszurowe antologii poezji uczniowskiej.

Tematyka zajęć 15: Prace redakcyjne nad gazetką szkolną.

Materiał do realizacji: (8 godz.)

- planowanie kolejnych numerów gazetki szkolnej
- wspólne przygotowanie i redagowanie odpowiedniego materiału
- dyskusja nad tekstami i ich korekta
- kompletowanie materiału do numeru (artykuł wstępny, opowiadania, wiersze, wywiady, humor, ciekawostki, sondy prasowe)
- składanie gazetki (przepisywanie, formatowanie stron, opracowanie graficzne całości)
- tworzenie strony tytułowej i stron środkowych
- praca z komputerem w programie Microsoft Word
- opublikowanie kolejnych wydań gazetki na stronach internetowych).

Mirostawa Mikołajczak

Szkoła Podstawowa nr 6 w Słupsku

Projekt warsztatów terenowych na ścieżce przyrodniczej w Gałęźni Małej (cz.II)

Temat: Zabudowa hydroenergetyczna Słupi i jej skutki

Ćwiczenie 12 – Przystanek 11 Zwiedzanie elektrowni wodnej. Elektrownia wodna (hydroelektrownia) wytwarza energię elektryczną (prąd), wykorzystując energię spływającej wody. W większości elektrowni wodnych spiętrzona przez tamę woda spada na turbinę, która kręcąc się obraca generator, produkujący prąd. Elektrownia w Gałęźni Małej jest największą z czterech wybudowanych na rzece Słupi. Oprócz niej w skład systemu energetycznego wchodzi elektrownie w: Soszycy, Konradowie i Krzynie. Moc tej elektrowni wynosi 3500kW, wybudowano ją w latach 1912-14. Prawie stoletnie elektrownie stanowią przykład unikatowych rozwiązań technicznych stały się dziś zabytkami kultury materialnej.

Elektrownia w Gałęźni Małej jest unikatową, gdyż woda spadająca na turbiny z wysokości 38,5m jest kierowana dwoma żelbetowymi rurociągami. Szlak wodny tej elektrowni rozpoczyna się na rzece Bytowej, na której wybudowano jaz, dzięki czemu powstał zalew, który łączy się z rzeką Słupią wpływającą do Jeziora Głębokiego. Z niego woda przepływa pod szosą podziemnym syfonem i następnie płynie kanałem do "zamku wodnego" pochodzącego z początku XX wieku.

Zamek wodny swoją nazwę wzięł od pełnionej przezeń funkcji. Zamyka on otwarty kanał Słupi i wprowadza jej wody do wspomnianych już dwóch żelbetowych podziemnych rur. Początkowo rury są ukryte przez nasyp ziemny, kilkadziesiąt metrów od elektrowni rury wychodzą na powierzchnię ziemi. Dają one spadek wody rzędu 38,5m. W budynku elektrowni znajduje się pięć turbin produkcji Francisa Siemensa, pracujących nieprzerwanie od czasów ich montażu. Turbiny kręcą się z szybkością 375 obrotów na minutę.

Budowa na Słupi elektrowni wodnych pociągnęła za sobą obok niewątpliwych zysków w postaci produkcji taniej i "czystej" ekologicznie energii również negatywne skutki. Zmieniono całkowicie stosunki wodne i "górski" charakter rzeki. Została ona poprzegradzana zaporami, śluzami, jazami itp., co spowodowało odcięcie drogi na tarliska rybnym łososiowatym: łososiom i trociom wędrownym. Zmniejszyło to znacznie pojemność tarliskową rzeki i w konsekwencji doprowadziło do ustąpienia tych cennych gatunków ryb wędrownych z jej górnego i środkowego biegu. Trocie docierają jedynie do zapory przy elektrowni w Krzynie. Konsekwencją tego jest konieczność prowadzenia zarybienia. Od 1988 roku wpuszczany jest tu narybek łososia szlachetnego – ginącej i objętej całkowitą ochroną ryby. Obserwuje się zastępowanie gatunków rzecznych rybami jeziornymi głównie z rodziny karpiowatych o znacznie mniejszych wymaganiach środowiskowych. Ogółem gatunki wymarłe, skrajnie zagrożone i zależne od działań ochronnych stanowią w dorzeczu Słupi około 40% stwierdzonych tu wszystkich gatunków ryb. Tak więc dalsze wystę-

powanie troci wędrownej wraz z pstrągiem potokowym i węgorzem zależy od czynnych działań ochronnych (zarybianie).

Po zapoznaniu się z podanym tekstem uczniowie zwiedzają elektrownię wodną.

Ćwiczenie 13- Na dowolnym stanowisku

Określanie stopnia zanieczyszczenia powietrza SO_2 na podstawie skali porostowej. **Materiały:** * ramka papierowa (25 cm x 25 cz) * skala porostowa

Instrukcja: 1. Do badań wybierz drzewo, gdzie jest najwięcej porostów. 2. Na karcie pracy postaw krzyżyk obok właściwego rodzaju drzewa /Etap I/. 3. Policz ile różnych gatunków porostów zasiedla dane drzewo oraz wpisz tę cyfrę na linii nr 1 w karcie wyników /Etap II/. 4. Podziel obserwowane porosty na grupy i zapisz ich liczbę /Etap III/. 5. Przyłóż ramkę do pnia drzewa w miejscu, gdzie jest najwięcej porostów w procentach jaką część kwadratu zajmują porosty /Etap IV/. 6. Zaznacz miejsce występowania drzewa na planie ścieżki. 7. Posługując się skalą porostową określ stężenie dwutlenku siarki i strefę skażenia. Dane wpisz do karty wyników /Etap VI/. 8. Wybierz kolejne drzewo i zacznij od etapu I. Wynik wpisz w pozycji 2-4.

Skala porostowa

Strefa zanieczyszczenia powietrza	Formy wzrostu spotykanych porostów	Miejsce lokalizacji
Strefa 0 – „pustynia porostowa”. Powietrze bardzo zanieczyszczone dwutlenkiem siarki (powyżej 170 mg na metr sześcienny powietrza)	Porostów brak. Mogą występować glony np. pierwotek. Na korze drzew, murach, kamieniach widać zielony wilgotny nalot.	Duże miasta i ośrodki przemysłowe.
Strefa 1 Duże zanieczyszczenie powietrza (stężenie SO_2 od 100 do 170 mg na metr sześcienny powietrza).	Występują porosty skorupiaste i proszkowate	Mniej zanieczyszczone obszary w miastach i ośrodkach przemysłowych.
Strefa 2 Średnie zanieczyszczenie powietrza (stężenie SO_2 od 60 do 100 mg na metr sześcienny powietrza).	Występują ponadto porosty listkowate.	Obrzeża miast, obszary leśne w pobliżu miast i ośrodków przemysłowych.
Strefa 3 Powietrze słabo zanieczyszczone (stężenie SO_2 od 30 do 60 mg na metr sześcienny powietrza).	Występują ponadto porosty krzaczkowate	Najczęściej duże obszary leśne.
Strefa 4 Powietrze czyste (stężenie SO_2 poniżej 30 mg na metr sześcienny powietrza).	Bogata flora porostów na pniach i gałęziach drzew.	Rzadko spotykane tereny o prawie czystym powietrzu – rozległe obszary leśne z dala od dróg, miast i przemysłu.

Karta wyników:

		Numer drzewa				
Etap I	Rodzaje drzew	Drzewo iglaste	1.	2.	3.	4.
		Brzoza				
		Inne				
Etap II	Liczba gatunków porostów					
Etap III	Rodzaje porostów	Liczba porostów skorupiastych				
		Liczba porostów listkowatych				
		Liczba porostów krzaczkowatych				
Etap IV	Łączna ilość w % wszystkich rodz. porostów	0 – 25%				
		25 – 50 %				
		50 – 100%				
Etap V	Miejsce występowania	Ruchliwa droga				
		Skraj lasu				
		Polna łąka				
Etap VI	Stężenie SO_2					
	Strefa skażeń					

Wnioski z przeprowadzonych obserwacji badań:.....

Pomiar dydaktyczny

Proponuję ocenić ucznia za przeprowadzenie obserwacji terenowej i wypełnienia arkusza do ćwiczeń. Podział punktów:

1. za poprawność i stopień wypełnienia kart pracy – 30 pkt.
 2. za organizację obserwacji i pracę w grupie – 5 pkt.
 3. za umiejętność posługiwania się mapą, kompasem, skalą porostową, taśmą mierniczą – 5pkt.
 4. za umiejętność korzystania z literatury i posługiwania się kluczami, przewodnikami – 5 pkt.
 5. za umiejętność prezentacji wyników końcowych – 15 pkt.
- W sumie – 60 pkt.

Wzór tabeli:

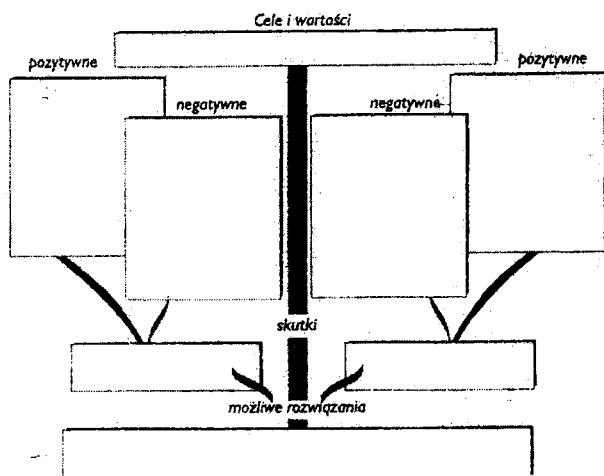
Nr i skład grupy	Umiejętności					Suma punktów	Stożek
	Poprawność i stopień wypełnienia kart pracy	Organizacja obserwacji i praca w grupie	Posługiwanie się mapą, kompasem itp.	Korzystanie z materiałów źródłowych	Prezentacja wyników końcowych		

Wynik punktowy ucznia należy odpowiednio zamienić na stopień szkolny. Proponuję dokonać następującego podziału: jeżeli całkowita liczba pkt. wynosi 60. Na stopień:

dopuszczający – 18 - 29 pkt bardzo dobry - 51 - 56 pkt
dostateczny - 30 - 41 pkt celujący - 57 - 60 pkt
dobry - 42 - 50 pkt

Ognisko na parkingu w Gałęźni Małej. Zakończenie warsztatów.

A. Na zakończenie warsztatów rozdajemy poszczególnym grupom karteczki samoprzylepne oraz pisaki. Proponujemy przedyskutowanie w grupach podany na drzewku decyzyjnym problem, wyniki zapisać na karteczkach i następnie przyklejać kolejno na wspólnym schemacie.

B. Zabawy przy ognisku

I. Zgadnij co to? Do 4 torebek papierowych wkładamy po 3 przedmioty np. szyszka sosnowa, gałązka świerka, skrzydłak klonu. Przedstawiciele grup nie patrząc wkładają ręce do wskazanej torby i poprzez dotyk starają się odgadnąć jej zawartość.

II. Co mam w ręku? Ustawić dzieci w kole z rękoma złożonymi do tyłu. Do rąk dzieci wkładamy różne przedmioty przyrodnicze. Dzieci nie mogą ich zobaczyć ani nie mogą podać ich nazwy. Każde dziecko za pomocą przymiotników określa swój przedmiot(trzymanym z tyłu za plecami). Punkt dla grupy, której przedstawiciel pierwszy odgadnie nazwę opisywanego przedmiotu.

III. Jakie to zwierzę? Dzielimy dzieci na 4 – 5 osobowe grupy. Na karteczkach są przygotowane nazwy zwierząt: mysz, kot, lis, dzięcioł, orzeł, sarna, jelen...itp. Grupy losują po 1 zwierzęciu (nie pokazują innym) Grupy rozchodzą się po terenie na 5 – 10 min i zbierają materiały przyrodnicze niezbędne do utworzenia portretu zwierzęcia (na placu przy ognisku). Układanie portretu zwierzęcia trwa około 5 min. Najwięcej punktów uzyskuje grupa, której nazwa zwierzęcia została najszybciej odgadnięta.

IV. Które drzewo? Gra jest dobrą metodą odróżniania gatunków drzew w pobliskim lesie. Nauczyciel mówi: Biegnijcie i stańcie obok jarzębiny..., klonu..., dębu.

V. Zbieranie Każda grupa ma za zadanie zebrać pewną ilość przedmiotów przyrodniczych o specjalnych właściwościach np. miękkie, ostre, gładkie, brązowe..... lub wyglądające jak krasnal, żaba, bocian, motyl, baran itp. lub: o długości 5, 10, 15 20 cm. Dzieci przynoszą zbiory po 5 minutach, pokazują swoje znaleziska i opowiadają o nich. Najwięcej punktów uzyskują grupy, które najciekawiej zaprezentowały swoje zbiory.

VI. Gra w kratkę Ułożyć kratkę z patyków tak, aby utworzyć 9 kwadratowych pól. W każdym kwadracie położyć po jednym eksponacie. Grupy ustawione przy kratce przyglądają się jej i omawiają poszczególne eksponaty. Po upływie 1 minuty zakryć kratkę. Grupy się rozchodzą i starają się odtworzyć zakrytą kratkę z własnych materiałów.

liść	patyk	szyszka
piórko	kwiatek	gałązka
mech	kora	owoc głogu

C. Pytania do ramblitu przyrodniczego dla 4 grup.

Zestaw I

1. Osoba pracująca w lesie (leśnik)

- 3 drzewa rosnące w lesie mieszanym (np. sosna, świerk, dąb, jodła)
- Mieszkanie lisa lub borsuka (nora)
- Które zwierzę jest większe łoś czy jelen (łoś)
- Nasiona sosny znajdują się w? (szyszce)
- W jakiej warstwie lasu spotkasz krzewy? (podszyt)
- Limba to gatunek sosny czy buka? (sosny)
- Potężne, zorganizowane siedlisko mrówek (mrowisko)
- Czy pospolity ptak naszych lasów sówka lubi żołądź? (tak)
- Kwiaty wierzby to (bazie, kotki)

Zestaw II

- Wymień warstwy lasu (drzewostan, podszyt, runo, ściółka)
- 3 gatunki drzew lasu iglastego (świerk, sosna, modrzew)
- Które zwierzę przespia zimę lis czy niedźwiedź? (niedźwiedź)
- Zając czy kret podlega ochronie? (kret)
- Bór to stary las iglasty, liściasty czy mieszany? (iglasty)
- Które drzewo zrzuca igły na zimę: sosna, jodła, modrzew, świerk? (modrzew)
- Rzekotka drzewna to płaz, gad, ptak czy ssak? (płaz)
- Należy do największych zwierząt w Polsce, pod całkowitą ochroną (800 – 1000 kg. zubr)
- Zwierzę potocznie zwane "dziką swinia"? (dzik)
- Ogon lisa lub wiewiórki (kita)

Zestaw III

- Wymień rodzaje lasów: (liściaste, iglaste, mieszane)
- Z jakiej rośliny wyrabia się kosze, a nawet meble, wyplatane? (z wikliny)
- Zwyczajna, kosodrzewina, limba, wejmutka to gatunki: (sosny)
- Który ptak posłużył jako wizerunek godła państwowego? (orzeł)
- Zawilec czy zonkil jest pod ochroną? (zawilec)
- Liście sosny (igły)
- Nasiona dębu (żołądź)
- Mech najbardziej pospolity na torfowiskach: (torfowiec)
- Ślady zwierząt na śniegu (tropy)
- Czy dzięcioły wiją sobie gniazda? (nie – wykorzystują do legu dziuple)

Zestaw IV

- Z którego drzewa będziesz zbierać orzechy laskowe? (leszczyna)
- Co wspólnego mają te organizmy: róża, jeżyna, agrest, jeż? (kolce)
- Miejsce, gdzie ptaki składają jaja (gniazda)
- Larwy kornika zerują: pod korą, na korze czy na liściach? (pod korą)
- Roślina łąpiąca owady np. komary (rosiczka)
- Kłepa jest samicą owcy, sarny, jelenia, czy łosia? (łośia)
- Czym drzewa przytwierdzają się do podłoża? (korzeniami)
- Czy w lasach Pomorza żyją zbiki? (nie)
- Która z ryb jest większa sum czy szczupak? (sum)
- Od jakiego przodka wywodzą się rasy psów (od wilka)

Literatura: • Lenart B. – Atlas regionu śląskiego; ARW LenART 76-200 Ślupsk, • ul. Poznańska 1 A tel. (0-59)8429862 • Klimuszek B. – Biologia 5/6; Wyd. Edukacyjne Zak, W-wa 1996 • Praca zbiorowa – Ścieżka przyrodnicza w Gałęzi Małej, Wydawca: Park Krajobrazowy "Dolina Słupi" 76-200 Ślupsk, ul. Szarych Szeregów 14 Tel. (0-59)8429829 • Praca zbiorowa p. red. T. Kotłyni – Edukacja ekologiczna w terenie – wybór scenariuszy; Wyd. Wing ul. Tuwima 22/26 Łódź 1998r. • p r a c a zbiorowa- Edukacja Ekologiczna; Wyd. EKO-KAPIC; 81-735 Sopot tel. (0-585)4873 • Tyrańska-Wojtyca E. – Woda; Kraków 1994, Wyd. I, Fundacja Wspierania Inicjatyw Ekologicznych

Doskonalenie nauczycieli

Odbywa się w ODN...

Formy doskonalenia kontynuowane z roku szk. 2000/2001

1. Kurs kwalifikacyjny „Oligofrenopedagogika” nr 50- 300 godz., I. grup-1, I. uczestn. -3 I, zak. - 01.2002;
2. Kurs kwalifikacyjny dla oświatowej kadry kierowniczej nr 60- 270 godz., I. grup-I, I. uczestn. - 23, zak. - 12.200;
3. Kurs kwalifikacyjny „Wychowanie do życia w rodzinie” nr 65-270 godz. I. grup- I, I. uczestn. - 23. zak. - 12.2001;

Formy doskonalenia rozpoczęte i zakończone w roku szkolnym 2001/2002

1. Podstawy pomiaru dydaktycznego- 20 godz., I. uczestn. - 19, IX-X 2001
2. Kierowanie placówką doskonalenia nauczycieli w praktyce- realizowanie zadań związanych z regionalizmem- 20 godz., I. uczestn. - 13, IX 2001
3. Podstawy obsługi komputera IBM PC- 35 godz., I. uczestn. - 10, X2001
4. Szkolenie w zakresie wdrażania programów ekologicznych w szkołach podstawowych i gimnazjalnych- 18 godz., I. uczestn. - 19, IX 2001
5. Elektroniczne instrumenty muzyczne i techniki multimedialne w nauczaniu sztuki- 32 godz., I. uczestn. 36, IX-X 2001
6. Kurs komputerowej obsługi biblioteki szkolnej MOL- 10 godz., 4 grupy; I. uczestn. - 40, X- XI 2001
7. Podstawy obsługi komputera IBM PC-Lębork. 35 godz., I. uczestn. - 10, XI 2001
8. Pomiar dydaktyczny -Wiek- 80 godz., I. uczestn.-29, XI 2001
9. Regionalizm w pracy biblioteki szkolnej- 20 godz., I. uczestn.-27, XI 2001
10. Awans zawodowy nauczyciela-20 godz., I. uczestn.-1 8, XI-XII 2001
11. Awans zawodowy nauczyciela- 10 godz., I. uczestn.-39, XII 2001

Aktualnie trwają:

1. Podstawy obsługi komputera IBM PC-35 godz., I. uczestn. - 10, X 1-XII 2001
2. Studia podyplomowe „Oligofrenopedagogika”- 300 godz., I. uczestn.-35, XI 2001-2002
3. Podstawy tańca i choreografii- 60 godz., I. uczestn. - 40, XII 2001-V 2002
4. Podstawy obsługi komputera IBM PC- Ustka. 40 godz., I. uczestn.-14, I 2001
5. Edukacja europejska w szkole- 15 godz., I. Liczest.-20, XII 2001

Ewa Misiewicz
konsultant ds. doskonalenia nauczycieli

Budzić sumienia

19 listopada w słupskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli odbyła się konferencja metodyczna dla katechetów, którą prowadziła mgr Małgorzata Pęczkowska, konsultant ds. religii z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku. Temat konferencji: Idea wolontariatu-małe grupy parafialne, dynamicznie i ciekawie zaprezentowany, spotkał się z żywym zainteresowaniem obecnych.

Prelegentka podkreśliła, że zmienia się profil wychowania w szkole. Dużą rolę odgrywają małe grupy, między innymi grupy wolontariatu. Czy można mówić o wolontariacie nie będąc wolontariuszem? Najlepszym Wolontariuszem i przykładem jest sam Pan Jezus. Ojciec Święty Jan Paweł II podkreśla: *Dobro wychowanków domaga się, by nauczanie religii pomogło szkole znaleźć jej tożsamość wspólnoty poszukiwania prawdy, która jest kontemplowana przez ducha ludzkiego unoszącego się na dwu skrzydłach-wiały i rozumu.*

Człowiek, jako istota społeczna, już od najwcześniejszych lat dokonuje nieustannych wyborów. Wolność staje się coraz bardziej umiejętnością mądrego wyboru dobra. otwarcia się na drugiego człowieka. Często pozorne powstrzymanie się od wyboru staje się wyborem zła, zgodą na zło, które blokuje i niszczy młodego człowieka. Czy on kiedyś rozpozna dobro, jeśli wcześniej nie potrafił dokonywać właściwych wyborów? Nikt nie będzie wolontariuszem nie mając Pana Jezusa w sercu! Jak katecheci mają dać komuś coś, czego nie mają? Aby wychować do idei wolontariatu, trzeba przygotować najpierw na przyjmowanie Jezusa, na dokonywanie właściwych wyborów - kontynuowała mówczyni. powołując się dalej na słowa Jana Pawła II: *W wychowaniu właściwie chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem, o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich (JP II, Przemówienie dla UNESCO).*

Małe grupy szkolne, czy parafialne, mogą doskonale uczyć tego *bycia dla drugich*, mogą współpracować z innymi grupami np. Caritas. Akcją Katolicką i innymi. Również w szkole mogą zaistnieć szkolne koła Caritas, grupy wolontariatu, które powinny mieć konkretne zadania do wykonania. Grupy te będą mogły realizować szkolny program wychowawczy, zarówno na terenie placówki, jak i poza nią. Młodzi chcą coś robić, oczekują twórczego zaangażowania. Młodzież nie jest gorsza niż dawniej, jest jednak inna i czego innego od nas oczekuje. - Kto w dzisiejszych czasach nie ma problemów z prowadzeniem lekcji? Niektórzy mówią o problemie. Jeżeli nie damy możliwości zagospodarowania wolnego czasu, to zrobią to inni. *Nie może to być jednak następna katecheza (...)* Młodzi chcą coś robić, można od nich się uczyć. Mają dużo innego spojrzenia. Bóg chce pomagać potrzebującym poprzez drugiego człowieka. Dla młodych pomoc innym jest najlepszą formą przygotowania do życia w społeczeństwie.

W podsumowaniu znalazło się stwierdzenie, że każda grupa powinna pełnić wolontariat. jest to niejako wymóg czasów. Każde spotkanie z człowiekiem potrzebującym może być ostatnim. Trzeba się spieszyć, nieść dobre słowo, odrobinę swojego czasu, uśmiech, a przede wszystkim bezinteresowną pomoc i miłość. Trzeba budzić sumienia i czynić tak, jak powiedział św. Augustyn: *Kochaj w co wierzysz, głos, co kochasz, kochaj ludzi, człowieka, a niszcz błędy.* Do tego możemy wychowywać dzieci i młodzież w grupach wolontariatu.

s. Janina Sabat ursz. SJK

Konferencja opiekunów Uczniowskich Klubów Sportowych

Reforma edukacji wniosła do szkół wiele zmian i nowości, jedno pozostało bez zmian. Aby utrzymać się w profesji i pozostać kompetentnym, nauczyciel zmuszony jest do ciągłego doszkalania. Jedną z takich form doszkalania była kursokonferencja organizowana dla opiekunów Uczniowskich Klubów Sportowych. Odbyła się ona w dniach 04-06.11.2001r. w Spale, pięknym ośrodku szkolenia kadry polskiej, pod patronatem PZLA. Konferencja ta miała na celu zapoznanie nauczycieli i trenerów z nowymi metodami szkolenia dzieci i młodzieży w lekkiej atletyce.

Trzeba przyznać, że pani Iwona Kilian /kierownik organizacji szkoleń w PZLA/ odpowiedzialna za prawidłowy przebieg konferencji spisła się na medal. Nie zabrakło niczego: dobrej organizacji, pełnej informacji jak i dobrze wykorzystanej każdej godziny.

W pierwszym dniu uczestnicy zostali zaopatrzeni w broszurę /uczestników było ok. 200/ zawierającą dokładny program konferencji jak i konspekty planowanych zajęć –teoretycznych i praktycznych. Dni szkolenia upłynęły na zdobywaniu wiedzy, którą bardzo chętnie dzielili się prowadzący zajęcia wraz ze swymi podopiecznymi. A byli to: pan Jacek Zamecznik –omawiający roczny plan szkolenia młodego sportowca; pan Andrzej Radiuk wraz z demonstrującym ćwiczenia Pawłem Rączką prezentujący zajęcia z zakresu techniki i taktyki nauczania biegu przez płotki; pan Bogumił Mańka wraz z demonstrującym Michałem Bieńkiem ukazujący metodykę nauczania skoku wzwyż; pani Jadwiga Szyszko z podopiecznymi Joanną Doncer i Ewą Jarosiewicz przedstawiające metodykę nauczania startu niskiego i biegu sztafetowego oraz pan Jacek Zamecznik z podopieczną Kamilą Wierniuk prezentujący zajęcia ze sprawności ogólnej. Pod okiem wybitnych trenerów można było przypomnieć i udoskonalic swoją wiedzę –teoretycznie i praktycznie. Wiadomo, że zdobyta wiedza częściowo może ulecieć z pamięci, więc takie spotkania są bardzo przydatne dla jej odświeżenia. Szczególnie, gdy tą wiedzę można udoskonalac na spręcie dobrej klasy, którego tak brak w szkołach i pod okiem doskonałych fachowców. Trzeba również przyznać, że każdy prowadzący przekazywał swoją wiedzę dogłębnie, nie szczędząc ani chęci, ani swojego czasu. Nie odbyło się to na zasadzie ”zapłacicie więcej, to się więcej dowiecie” / Było to poważne traktowanie nas jako ”kursantów”, abyśmy mogli profesjonalnie zajmować się rozwojem młodego organizmu. Jednego brakowało – czasu. Na taką odległość, jaką w większości musieliśmy przebyć przydałyby się jeszcze ze dwa dni, aby pełniej wykorzystać pobyt w tamtejszym ośrodku. Ponieważ pogoda również dopisała wszyscy wyjechali stamtąd w doskonałych nastrojach i pełni zapału do dalszej pracy, z pragnieniem, aby kolejne szkolenia odbywały się w podobnym stylu.

Joanna Melaniuk
Szkoła Podstawowa w Redzikowie

Technologia informacyjna w nauczaniu Studia podyplomowe

Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku Instytut Matematyki zaprasza na studia podyplomowe ”Technologia informacyjna w nauczaniu”. Projektowane studia podyplomowe są adresowane do nauczycieli wszystkich typów szkół i różnych przedmiotów, absolwentów studiów magisterskich lub zawodowych (najlepiej z przygotowaniem pedagogicznym), w tym zaś przede wszystkim do takich nauczycieli którzy dotąd nie mieli żadnej styczności z technologią informacyjną i komputerami w szczególności, a pragnęliby zdobyć niezbędną wiedzę i umiejętności związaną z wykorzystaniem środków technologii informacyjnej w swojej dziedzinie. Dodatkowo absolwenci studiów będą w sposób formalny spełniać wymóg wszechstronnej posługiwanie się metodami i środkami TI zapisany w rozporządzeniach MEN dotyczących awansu zawodowego.

Studia są zaplanowane na dwa semestry, liczą 150 godzin (30 h wykładu i 150 ćwiczeń), przeprowadzone będą w systemie zjazdowym (zaplanowano wstępnie 10 zjazdów). Zajęcia, których program obejmuje 5 przedmiotów prowadzone będą w nowych pracowniach Zakładu Informatyki i Statystyki PAP przy ul. Słowiańskiej 8. Koszt studiów to 2300 zł (2*1150 zł za semestr). Słuchacze, którzy wnoszą opłatę w jednej racie płacą 2200 zł.

Zainteresowane studiami osoby powinny w terminie do 12 listopada 2001 złożyć następujące dokumenty:

- odpis dyplomu ukończenia studiów,
- podanie o przyjęcie na studia podyplomowe na specjalnym druku PAP (w załączeniu)
- kserokopia 2 i 3 strony dowodu osobistego (lub obu stron nowego dowodu osobistego)
- 4 fotografie

Wymienione dokumenty można składać osobiście lub przesyłać pocztą na podany niżej adres. O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń.

Wszelkie bardziej szczegółowe informacje zainteresowani mogą uzyskać pod adresem: Pomorska Akademia Pedagogiczna w Słupsku, Instytut Matematyki, Zakład Informatyki i Statystyki, 76-200 Słupsk, ul. Słowiańska 8, tel. 8400161 (mgr inż. Danuta Tatar), pokój 101, e-mail : dankata@poczta.onet.pl

Kierownikiem studiów jest dr inż. Zbigniew Ledóchowski. Kontakt w kwestiach merytorycznych z kierownikiem za pośrednictwem podanego wyżej telefonu lub też poprzez pocztę elektroniczną zbigniewl@edukacja.com.

Ku ekologii egzaminu

VII Ogólnopolska Konferencja z cyklu Diagnostyka Edukacyjna

(Wrocław, 4-6 grudnia 2001)

Główny temat Konferencji *Dawne i nowe formy egzaminowania* streszczał intencje organizatorów: Międzywydziałowego Studium Pedagogicznego Uniwersytetu Gdańskiego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej Edukacji, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Wydziału Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Chodzi o to, aby otwierając się na to, co nowe, nie stracić niczego, co zdomowało się w naszej oświacie. Ewolucja teorii oraz praktyk egzaminacyjnych wskazuje, że coraz ważniejszy staje się ich związek z doskonaleniem kształcenia. Pojawia się postulat dbania o "ekologiczną" wartość egzaminu. Spełniając swoje dotychczasowe funkcje egzamin taki nie zakłócałby toku pracy dydaktyczno-wychowawczej szkoły, lecz ujawniał w większym stopniu osiągnięcia ucznia. **Bolesław Niemierko** z UG – przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji, przedstawił w referacie programowym - *Ku czemu zmierzają egzaminy szkolne - funkcje egzaminu zewnętrznego*. Sformułował cztery postulaty: sprawności, naturalności, twórczości i motywowania. Sprawność i naturalność wiążą się z wykorzystaniem (do budowania sytuacji zadaniowej, rejestracji oraz interpretacji czynności ucznia) urządzeń elektronicznych. *Postulaty twórczości i motywowania mają charakter humanistyczny, co sygnalizuje ich doniosłość, lecz zarazem niemożność uzyskania bardzo szybkiego postępu. Dostrzeganie twórczości ucznia nie jest mocną stroną polskiej szkoły, a kwalifikacje nauczycieli w tym zakresie pozostawiają sporo do życzenia. Także kształcenie egzaminatorów, jakiego dokonano ostatnio w naszym kraju, było zbyt masowe, za mało selektywne i w innym kierunku zorientowane niż interpretacja nietypowych rozwiązań zadań egzaminacyjnych. Jeszcze więcej jest do zdziałania w zakresie takiego komunikowania uczniom wyników egzaminu zewnętrznego, by wszyscy byli pokrzepieni.* **Heliodor Muszyński** z UAM (*Diagnostyka edukacyjna a humanizacja szkoły*) określił, w tym kontekście, funkcje diagnozy edukacyjnej. Jest ona: elementem kontroli szkoły, czynnikiem kulturowej unifikacji (świata), podstawą procesów selekcyjnych. Idea humanizacji szkoły może się wyrażać m. in. w bliskim kontakcie osobistym nauczyciela i ucznia, w ukazywaniu uczniowi możliwości samorealizacji, w indywidualizacji nauczania. Praktyka diagnozowania prowadzi natomiast do kultu wyników, depersonalizacji kontaktów (ucznia poznaje się i ocenia poprzez wytwór). **Bogusława Dorota Gołębnik** z DSWE (*Portfolio – jeszcze jedna technika oceniania czy pedagogiczna rewolucja*) wskazała na możliwości, jakie stwarza stosowanie w nauczaniu i ocenianiu gromadzenie wytworów (prac) ucznia. Teczka osiągnięć ucznia była stosowana w edukacji "od zawsze". Obecnie jest preferowana w tzw. dyskursie humanistyczno-poznawczym towarzyszącym nurtowi refleksyjnej pedagogiki. Portfolio jest rodzajem przewodnika.

Zawiera w sobie element refleksji, utrudniający standaryzację. Pozwalając na kumulowanie osiągnięć ucznia, zawiera w sobie element refleksji. Nauczyciel, stosujący tę metodę oceniania, może zweryfikować swoje sposoby integrowania treści i metod nauczania. Jest to, przy wszystkich swoich zaletach, metoda oceniania bardzo trudna, czasochłonna. O jej zaletach i wadach przekonują się nauczyciele ubiegający się o przyznanie, na podstawie przedstawionej dokumentacji, stopnia awansu zawodowego.

Zagadnienie personalizacji egzaminu przewijało się w wielu referatach, komunikatach i w ramach dyskusji panelowych. Najmocniej w referatach: **Wojciecha Małeckiego** z DSWE – przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego Konferencji – (*Egzaminator egzaminów zewnętrznych: hobby czy profesja?*), **Bożeny Chrzęstowskiej** z UAM (*Pomiar polonistyczny ze znakiem zapytania*), **Tadeusza Patrzalka** z UW. (*Ku ocenie kryterialnej wypracowania*), **Bożeny Żuk** z ODN w Słupsku (*Współczesny polonista – bezduszny mierniczy czy twórca przyjaciela ucznia*), **Marii Groenwald** z UG (*Czy godność nauczyciela jest zagrożona egzaminem zewnętrznym?*).

Wojciech Małecki przedstawił niektóre wnioski z przeprowadzonych wywiadów narracyjnych (rozmów odroczonych) z 4 egzaminatorami oceniającymi próbny egzamin gimnazjalny, przeprowadzony 16 października 2001 r. oraz z 2 przewodniczącymi zespołów egzaminatorów (łącznie 6 osób): a) istotą pracy egzaminatora jest ocenianie zadań otwartych, gdyż twórcami odpowiedzi są uczniowie; b) najlepszym ocenianym dane zadanie jest nauczyciel danego przedmiotu (w gimnazjum bada się tzw. kompetencje humanistyczne i matematyczno-przyrodnicze); c) choć szkolenie wstępne przygotowuje dobrze do roli egzaminatora, należy wzbogacić je o problemy organizacji warsztatu pracy np. planowanie sprawdzania i oceniania, porządkowanie arkuszy, autoweryfikacja; d) egzaminator powinien najpierw pracować wspólnie z zespołem, żeby dobrze poznać kryteria i wyjaśnić trudności, uzgodnić drogi porozumiewania się z innymi. Następnie jednak egzaminator powinien sprawdzać i oceniać indywidualnie, gdyż pozwoli mu to na maksymalną koncentrację i optymalną organizację swojej pracy.

Bożena Chrzęstowska, przypominając najczęściej podnoszone zastrzeżenia wobec tzw. Nowej Matury z języka polskiego oraz wobec tworzonych narzędzi (arkuszy testowych), wskazała na potrzebę opracowania innej koncepcji nauczania oraz motywowania nauczycieli do transformacji programowej. Próbą przybliżenia nowego nauczania ma być opracowany przez nią program do trzyletniego liceum ogólnokształcącego - *Uczę się sam*.

Tadeusz Patrzalek zwrócił uwagę na zbieżność holi-stycznych (intuicyjnych) ocen nauczycielskich z ocenami na podstawie szczegółowych kryteriów i schematów punktowania. Ocenianie na poziomie profesjonalnym okazuje się, w tym kontekście, jedynie uzasadnieniem, jakby poparciem dowodami tego, na co wskazał w swej ocenie globalnej nauczyciel.

Bożena Żuk w swoim wystąpieniu zaznaczyła, że egzaminy zewnętrzne odsłoniły niedostatki edukacji. Wskazała na potrzebę wzbogacenia warsztatu pracy nauczyciela o

zagadnienia trafności pomiaru dydaktycznego. Nauczyciel nie może być bezdusznym mierniczym. Ilościowe wyniki pomiaru dydaktycznego nie powinny być przekładane, niejako automatycznie, na ocenę jakości nauczania.

Maria Groenwald zarysowała pole zagrożenia, jakie dla nauczyciela stwarza egzaminowanie zewnętrzne. Za kluczowe uznała zagrożenia jego godności (osobistej, zawodowej) poprzez takie czynniki jak: podporządkowanie nauczycielskiego kształcenia wymaganiom egzaminacyjnym, zanik więzi emocjonalnych między uczniami i pedagogami na skutek ostrej rywalizacji w wyścigu po wynik egzaminu; decydenci porównując statystyczne wyniki, odniosą je do (słabych) nauczycieli oraz do (niedoskonałych) narzędzi. Trzeba, jej zdaniem, utrzymać stan swoistej równowagi między wartościami instrumentalnym a społeczno-moralnymi, takimi jak: tolerancja, poczucie obowiązku, odpowiedzialność, sprawiedliwość.

O tym jak wielostronnie można wykorzystać bogactwo materiałów na przykład z próbnego egzaminu maturalnego z matematyki, przekonuje demonstracja programu internetowego SIEMA. Program taki opracował Marek Legutko w OKE w Krakowie. Istota przyjętych rozwiązań polega na tym, że każdy zainteresowany uczeń może poprzez wpisanie swojego numeru PESEL otrzymać: tekst każdego zadania, przykładowe poprawne rozwiązanie, schemat punktowania, swój wynik sumaryczny oraz wynik uzyskany za każde rozwiązanie. Może też wygenerować inne informacje, takie jak: procentowa łatwość każdego zadania, dane dotyczące wyników uczniów zespołu klasowego, jego szkoły, gminy, powiatu, województwa. Również dyrektor danej szkoły może uzyskać, podając kod identyfikacyjny i klucz szyfrujący, informacje - cyfrowe i graficzne - o wynikach swoich uczniów i całej szkoły na tle innych placówek.

Interesujące wyniki wieloletnich badań różnic pomiędzy standardami edukacyjnymi a standardami osiągnięć (możliwości uczniów) przedstawił Janusz Mulawa z Instytutu Badań Kompetencji w Wałbrzychu. Badaniami kompetencji pod nazwą "Trzecioteścik", przeprowadzonymi w roku 2000 i 2001 objęto dużą grupę (ponad 40 000) uczniów klas trzecich szkół podstawowych. W obu próbach powtórzono te same cztery zadania. Porównanie wyników prowadzi do wniosków, że podobnie rozkładają typowe odpowiedzi oraz typowe błędy. Można więc, prowadząc badania na dużych grupach, określić potencjalne możliwości uczniów, a na podstawie powtarzalności wyników ustalić społeczną normę czyli standard osiągnięć na danym poziomie kształcenia.

Oprócz problemów diagnozowania i oceniania zewnętrznego, na Konferencji zajmowano się zagadnieniami oceniania wewnętrznego, konstrukcji testów, w tym z zakresu kształcenia praktycznego i nauki zawodu. Analiza przykładowych zadań zamkniętych i otwartych (z języka polskiego, historii chemii, fizyki, matematyki, biologii), sposobów uczniowskich rozwiązań oraz porównań nauczycielskich ocen i komentarzy do nich, unaoczniała jak bardzo skomplikowana jest interpretacja wyników egzaminu i wszelkich prób oceniania osiągnięć uczniów. Z tym większym uznaniem trzeba odnieść się do, niekiedy bardzo szczegółowych, analiz przedstawionych w ramach 9 sesji tematycznych i 6 zespołów dyskusji panelowych.

Konferencja zgromadziła dużą grupę ponad 200 uczestników z 52 miejscowości, zainteresowanych dawnymi i nowymi formami egzaminowania. Reprezentowane były uczelnie, Centralna i okręgowe komisje egzaminacyjne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, szkoły różnych typów. Obecny był Wiceminister Edukacji Narodowej i Sportu - Włodzimierz Paszyński. Wygłoszono 50 referatów i doniesień naukowych. Nadesłane wcześniej opracowania udostępniono w ramach obszernej (355 stron!) publikacji książkowej. Inne ukażą się w suplemencie. Organizacji kolejnej - VIII Konferencji z cyklu Diagnostyka Edukacyjna podjął się Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach.

*Bożena Żuk, Jerzy Paczkowski, Jan Tyborczyk
(uczestnicy konferencji)*

Wystawa malarska w bibliotece II Liceum Ogólnokształcącego w Słupsku

Biblioteka szkolna to nie tylko wypożyczalnia i czytelnia. W naszej szkole, popularnym "Mickiewiczu" biblioteka szkolna to również galeria wystaw artystycznych. Od wielu lat prezentuje np. plakaty filmowe. Kilka razy prezentowano twórczość nauczycieli i uczniów, były to m.in. modele statków pasażerskich i wojennych wykonanych przez Dariusza Bownika - nauczyciela geografii, haft artystyczny Mirosławy Piwońskiej - zastępcy dyrektora i nauczycielki matematyki, ex libris, rysunki i obrazy naszych uczniów; haft kaszubski ze zbiorów Muzeum w Słupsku.

W połowie września 2001r. w bibliotece zaprezentowano prace malarskie Janiny Piechowskiej, słupskiej artystki amatorki. Dzięki moim osobistym kontaktom udało mi się zgromadzić w bibliotecznej galerii dużą część Jej okazałego dorobku. Piękne martwe natury oraz pejzaże Słupska i okolic zdobią wnętrza bibliotecznej czytelnia. Janina Piechowska przekazała jeden ze swych obrazów naszej szkole. Mamy nadzieję, że inni wystawiający uczynią to samo. Byłby to początek własnej szkolnej galerii.

Przygotowujemy wystawę artystek amateerek - Zofii Michalskiej i Elżbiety Wiszmuńskiej.

Mam nadzieję, że nawiązane kontakty okażą się owocne i zapoczątkują stałą współpracę naszej biblioteki z Klubem Plastyka Amatora działającym przy Słupskim Ośrodku Kultury.

Małgorzata Topka

Olimpiady, konkursy

Terminarz konkursów przedmiotowych w roku szkolnym 2001/2002 dla uczniów gimnazjów

J. ANGIELSKI: Przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji Konkursowej - **Maryla Poray-Różańska**, Szkoła językowa ELS-Bell, ul. Polanki 110, 80-308 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 5548382. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 04.01.2002r.; wojewódzkich 08.03.2002r., 09.03.2002r.**

J. NIEMIECKI: Przewodnicząca WKK - **Anna Zgórska**, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, ul. Bałtycka 29, 76-200 Słupsk, tel. 0-prefix-59 8423462. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 22.02.2002r.; wojewódzkich 16.03.2002r. i 09.03.2002r.**

J. POLSKI: Przewodnicząca WKK **Anna Konkolewska**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404147. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 16.02.2002r.; wojewódzkich 15.03.2002r.**

J. ROSYJSKI: Przewodnicząca WKK **Regina Franczak**, I Liceum Ogólnokształcące, ul. Szarych Szeregów 15, 76-200 Słupsk, tel. 0-prefix-59 8422217. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 11.01.2002r.; wojewódzkich 15.03.2002r.**

BIOLOGIA: Przewodnicząca WKK **Lilanna Hopke**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404146. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 18.01.2002r.; wojewódzkich 23.03.2002r.**

CHEMIA: Przewodnicząca WKK **Jolanta Sawicka**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404146. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 19.01.2002r.; wojewódzkich 05.04.2002r.**

FIZYKA: Przewodniczący WKK **Zdzisław Szpiter**, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, ul. Bałtycka 29, 76-200 Słupsk, tel. 0-prefix-59 8423567. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 25.01.2002r.; wojewódzkich 06.04.2002r.**

GEOGRAFIA: Przewodnicząca WKK **Krystyna Domachowska**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404148. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 01.03.2002r. ¹⁾terminu przesunięty z przyczyn obiektywnych**; **wojewódzkich 12.04.2002r.**

HISTORIA: Przewodnicząca WKK **Ryszarda Szymańska**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404144. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 12.01.2002r. wojewódzkich 22.03.2002r.**

INFORMATYKA: Przewodniczący WKK **Józef Stanisławski**, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, ul. Bałtycka 29, 76-200 Słupsk, tel. 0-prefix-59 8423567. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 15.02.2002r. wojewódzkich 13.04.2002r.**

MATEMATYKA: Przewodnicząca WKK **Bożena Zawistowska**, Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Hallera 14, 80-401 Gdańsk, tel. 0-prefix-58 3404106. **Termin eliminacji: szkolnych do 20.12.2001r. rejonowych 23.02.2002r. wojewódzkich 20.04.2002r.**

Konkursy i olimpiady

w województwie pomorskim w r. szk. 2001/2002

1. "Wieki średnie" - Ogólnopolski konkurs wiedzy o średniowieczu.
2. "Biznes Junior 2002"
3. "Adamus 2001" I Ogólnopolski Konkurs Recytatorski poświęcony twórczości Adama Mickiewicza
4. Program Edukacyjny "JA - TY". *Program zawiera elementy psychoedukacji i profilaktyki społecznej, ogólnopolski konkurs na pracę z literatury, temat pracy "Udzielanie wsparcia w sytuacji trudnej"*
5. Tematyczna Olimpiada Historyczna Losy Polaków na Wschodzie po 17 września 1939r.
6. Historia i Kultura Żydów Polskich
7. V Ogólnopolski konkurs „Iglą malowane”
8. Ogólnopolski konkurs plastyczny „Grafika młodych 2002”
9. Podlaski konkurs historyczny „Polska Piastowska”
10. X konkurs poetycki „Samowar 2000”
11. Fundacja Centrum Solidarności - „Drogi do wolności”
12. VI Ogólnopolski konkurs na pracę z literatury
13. Ogólnopolska Olimpiada wiedzy religijnej
14. V Gdyński Konkurs Historyczny o Zasięgu Ogólnopolskim „KONKURS KATYŃSKI 2002”

Szczegółowe informacje dotyczące konkursów przedmiotowych i olimpiad przedmiotowych można znaleźć na stronie internetowej KO: www.kuratorium.sprintnet.pl.

Żyjemy blisko morza Konkurs regionalny

Scenariusz konkursu wiedzy o regionie został opracowany i zorganizowany przez mgr Krystynę Hnatiuk, mgr Annę Krakowiak i mgr Elżbietę Liwerską-Pankau - nauczycielki Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bytowie a zrealizowany wiosną 2000 roku.

Tradycją stało się, że wraz z początkiem roku szkolnego w naszym ośrodku wybieramy hasło przewodnie, które realizujemy zgodnie z przyjętym programem pracy szkoły, np.: "Żyjemy na Kaszubach", "Ziemia Bytowska dawniej i dziś", "Żyjemy blisko morza", "Żyjemy wśród lasów, pól i jezior". Założenia wybranego hasła, jego treści realizujemy w ciągu całego roku szkolnego w ramach lekcji przedmiotowych, konkursów plastyczno-technicznych, czytelniczych i wycieczek. Zdobytą wiedzę uczniów na dany temat podsumowujemy w trakcie finałowego konkursu. Celem konkursu "Żyjemy blisko morza" było przede wszystkim rozbudzenie zainteresowań i pogłębienie wiedzy na temat naszego morza otaczającego nas najbliższego środowiska, integracja społeczności szkolnej, propagowania wiedzy o Pomorzu na lekcjach geografii, historii i innych przedmiotach, a także rozwijanie umiejętności wyszukiwania wiadomości, jak również samych siebie.

Konkurs składał się z dwóch etapów. Pierwszy odbywał się w poszczególnych klasach (V, VI, VIII, gimnazjum), gdzie nauczyciele przedmiotów przeprowadzali eliminacje, które wyłaniały po dwóch uczniów reprezentujących klasę w finale. Organizatorzy przygotowali zestawy pytań, z których mogli korzystać opiekunowie klas lub ułożyć własne. Zależało nam na tym, aby jak najwięcej uczniów brała udział w konkursie i dlatego pytania w pierwszym etapie nie były trudne. Dotyczyły one ogólnej wiedzy o morzu, naszym regionie, jego historii i teraźniejszości. Wszyscy uczniowie odpowiadali ustnie na zadane pytania. Przytoczenie niektórych pytań pozwoli zorientować w zakresie tematycznym tego etapu konkursu: Nad jakim morzem leży Polska?, W jakim województwie mieszkamy?, Czy nasze województwo leży na północy Polski, na zachodzie czy w centrum kraju?, Jakie rzeki przepływają przez Bytów?, Jak nazywa się najwyższe wzniesienie na Pojezierzu Kaszubskim?, Jakie miejscowości wchodzi w skład Trójmiasta?, Jakie miasto jest stolicą województwa pomorskiego?, Co jest przedstawione w herbie Kaszub i Pomorza?, W którym roku Bytów otrzymał prawa miejskie?, Jak nazywa się najwyższe wzniesienie na Ziemi Bytowskiej?, Podaj imię i nazwisko Starosty Powiatu Bytowskiego?, Jaki smak ma woda morska?, Jak nazywa się gazeta wydawana w Bytowie?, Jak nazywa się coroczne święto Bytowa i kiedy się odbywa? Jaki tytuł nosi wydawana przez dzieci w naszym ośrodku gazetka szkolna? Kto wybudował zamek w Bytowie?

W finałowym konkursie, który odbył się na scenie auli szkolnej, drużyny z poszczególnych klas odpowiadali na nieco trudniejsze pytania. Np.: Jakie znasz rzeki przymorskie?, Wymień największe porty polskie. Wymień kilka miejscowości leżących nad Morzem Bałtyckim?, Jaka jest długość grani-

cy morskiej Polski?. Jaki ptak mieszka na wybrzeżach i w portach Morza Bałtyckiego i czym się odżywia?, Wymień znane ci ryby morskie?, Co to jest bursztyn?, Jaka kraina geograficzna rozciąga się nad samym Morzem Bałtyckim?, Jak nazywa się park krajobrazowy w okolicach Bytowa?, Jak nazywa się park narodowy na Pomorzu?, Nad jaką zatoką leży Gdańsk?, Jakie znasz latarnie morskie na Pomorzu Gdańskim?, Jak ogólnie dzielimy statki?, Co to jest reda?, Jak nazywa się statek, który oprócz ludzi zabiera na pokład samochody i pociągi?, jakie znasz gazety na terenie województwa pomorskiego?, Podaj właściwą liczbę mieszkańców Bytowa – 20 tys., 13 tys., 17,5 tys.. Wymień coroczne imprezy kulturalne odbywające się w Bytowie latem. Gdzie i kiedy odbyły się zaślubiny z morzem?, Jaka jest największa wyspa polska? Na jakim półwyspie leży miasto Hel?, Co to jest wydma?, Do czego służy latarnia morska? Czego potrzebuje do życia ryba morska w odróżnieniu od ryby słodkowodnej?, Czym oddycha ryba?, Na jakich statkach odbywają się połowy ryb?, Co to jest stocznia, jakie są najważniejsze stocznie polskie?

Uczniowie siedząc w ławkach na scenie mieli jednakowe szanse. Starali się prawidłowo, ustnie odpowiedzieć na wylosowane przez nich pytania. Jurorzy oceniali uczestników natychmiast, a zdobyte punkty były zapisywane na tablicy na bieżąco. Zawodników dopingowali i okłaskiwali kole-dzy, nauczyciele. A także zaproszeni goście z Kuratorium Oświaty, władze miasta i powiatu, dyrektorzy innych szkół podstawowych. Aula rozbrzmiewała piosenkami o morzu, Bytowie, Kaszubach, a barwnie przystrojona scena akcentami morskimi (przestrzenne ryby, muszle, roślinność morska) dodawała uroku i atmosfery dobrej zabawy. W przerwach między rundami pytań, uczestnicy mieli szansę na zdobycie dodatkowych punktów za udział w rozgrywkach umysłowych (ułożenie puzzli z herbem Bytowa, odgadnąć- jaka to melodia?, zgaduj-zgadula) lub wykazać się sprawnością fizyczną ("pływanie na sucho"- na deskorolce, łowienie ryb na haczyk magnetyczny itp.).

Jury miało trudne zadanie, ale po ustaleniu kolejności zwycięskich drużyn z przyjemnością rozdano nagrody (sprzęt sportowy, kalkulatory, przybory szkolne, książki, foldery, koszulki oraz mnóstwo słodyczy. Każdy z zawodników został nagrodzony i wyróżniony dyplomem.

Okazało się, że odzew na hasło konkursu "Żyjemy blisko morza" był duży i wbrew pesymlom dzieci chcą poznać historię i teraźniejszość rodzinnego miasta, regionu. Uważam, że szczególnie młodzi ludzie powinni rozbudzać w sobie zainteresowanie miejscami, w których się urodzili i żyją, a dorośli mają wręcz obowiązek im w tym pomagać. Wydaje mi się, że nasz konkurs spełnił swoje cele. Dowodem na to było duże zaangażowanie uczniów i chęć udziału w konkursie. Na-leżą się im podziękowania i gratulacje. Wielu uczestników zapowiadało, że w przyszłym roku spróbują swoich sił jeszcze raz, bo spodobała im się forma tej rywalizacji i nagrody.

*Krystyna Hnatiuk
SOSW Bytów*

Zabawa choinkowa w szkole

Szkola jest dynamicznym środowiskiem wychowawczym ucznia. W szkole dziecko uczy się współżycia i współdziałania z innymi, rozróżniania spraw ważnych od błahych, dostrzegania wartości moralnych, społecznych i politycznych. Nabyte w szkole przeżycia, doświadczenia, wiadomości i umiejętności ukierunkowują całe niemal życie każdego wychowanka.

Wśród licznych celów ujmowanych w swoich planach wychowawczych każdy nauczyciel planuje zabawę choinkową lub inaczej bal przebierańców. Pragnę przedstawić nauczycielom innych szkół, szczególnie rozpoczynającym pracę sposób przygotowań i przebieg takiej imprezy klasowej. Zabawy choinkowe odbywają się w styczniu. Przygotowania do każdej z nich rozpoczynają się dużo wcześniej. Na około miesiąc przed planowanym bale informujemy dzieci, że taki bal się odbędzie. Robimy to po to, aby wspólnie z rodzicami dzieci miały czas na przygotowanie ciekawego stroju na przebranie się oraz, żeby pomyślały w domu nad konkursami, które będzie można przeprowadzić podczas zabawy. Przy okazji należy zaznaczyć, że jeżeli ktoś nie chce to nie musi się przebierać, może przyjść na zabawę w stroju odświętnym. Mówimy tak głównie dlatego, że nie każde dziecko ma możliwość uszycia, pożyczania bądź wypożyczenia sobie stroju. Za kilka dni jedną z lekcji poświęcamy na omówienie propozycji konkursów i wybranie najciekawszych. Wychowawca zgłasza również swoje pomysły. Przy okazji omawiania konkursów ustalamy kto przyniesie niezbędne rzeczy do ich przeprowadzenia. Właściwie zorganizowany bal nie mógłby się odbyć bez pomocy rodziców. Służą oni wsparciem finansowym i aktywną pomocą przy organizacji balu. Na jednym z zebrań ustala się odpowiedzialnych za: * przygotowanie poczęstunku (ciasta, cukierki, chipsy, owoce, napoje itp.); * paczek, * odegranie roli Mikołaja, * kupno nagród.

W dniu, w którym ma odbyć się bal zajęcia lekcyjne powinny być na pierwszą zmianę. Po skończonych lekcjach uczniowie mają czas na krótki odpoczynek, zjedzenie obiadu i przebranie się. Na około 40 minut przed planowanym rozpoczęciem imprezy wyznaczeni rodzice wraz z nauczycielem przygotowują salę do zabawy (nakrywają stoły obrusami, ustawiają świeczniki ze świecami, rozkładają na talerzach ciasta, słodycze, itp.). W tym czasie dzieci powoli schodzą się, podziwiając swoje stroje.

Przebieg zabawy:

1. Powitanie. (Pałą się tylko świece na stołach, zapalone są lampki na choince.) Wychowawca wita dzieci i ich rodziców, życzy udanej zabawy i życzeniem "smacznego" rozpoczyna słodki poczęstunek.

2. Zabawa ruchowa ze śpiewem "Dalej w tany"(patrz St. Lukasz "Wesoła szkoła" Przewodnik metodyczny cz. 1.). Dzieci stają w kółeczku i posuwają się krokiem dostawnym na palcach w lewą stronę, śpiewając: Dalej w tany, dalej w tany wszyscy wraz. Bo na płasy, bo na tany nadszedł czas. Zatrzymują się na słowo wraz i jednocześnie jeden raz klaszczą w

dłonie, po czym takim samym krokiem posuwają się w prawą stronę, zatrzymując się i przyklaskując na słowo czas. Zbliżają się do przodu na palcach, z równoczesnym stopniowym wzniesieniem ramion wwyż: Cztery kroki więc do przodu, Potem cztery w tył ..., aby przy następnych słowach cofać się w tył, ze stopniowym pochYLENIEM tułowia w dół i opuszczeniem ramion. Hejże ha! Hejże ha! Taniec piękny był! (bis)

3. Zabawa ruchowa przy muzyce. Bardzo ważny jest w tym punkcie dobór muzyki. Musi to być muzyka dla dzieci - wesoła i skoczna, np.:

- piosenki z repertuaru Majki Jeżowskiej,
- kasety zespołu "Hula Hop" pt. "Mały mis "
- kasety "Ciuchcia" z piosenkami dla najmłodszych,
- płyta CD z serii "Złota kolekcja" pt. "Pluszowy miś",
- płyta CD w wykonaniu Densoludków pt. "Kosmokaczki"- piosenki z repertuaru Pana Tik-Taka, Kulfona i Misia Uszatka, i inne.

Dzieci w młodszym wieku szkolnym rzadko bawią się w parach, dlatego nauczyciel i obecni rodzice muszą zachęcać dzieci do zabaw w kółeczku i grupach. Dużym powodzeniem cieszą się zabawy z gestykulacją np. "Kaczuchy". Po ok. 30 minutach zabawy przystępujemy do przeprowadzania konkursów, które mogą być przerywane tańcami.

• **Taniec parami na gazecie.** Każda para tańczy na swojej gazecie. Po umówionym czasie odrywa się połowę gazety. Czynność tę powtarzamy kilkakrotnie. Stopniowo z zabawy odpadają pary, które wyjdą poza gazetę. Wygrywa para, która najdłużej będzie tańczyła mieszcząc się na pomniejszanych częściach gazety.

• **Picie napoju z butelki ze smoczką.** Do kilku butelek wlewamy równe ilości napoju i zakładamy na nie smoczki (nowe, wygotowane) z dziurkami o jednakowej wielkości. Wygrywa dziecko, które najszybciej wypije napój.

• **Pękanie balonika.** Dzieci ustawione są w dwóch lub trzech rzędach. Na przeciwko każdego rzędu stoi krzesło, na którym leży balonik. Na sygnał startowy dzieci biegną do krzesła i pękają balon siadając na niego. Przy każdym krzesle stoi pomocnik, który kładzie kolejny balonik na krzesło (baloników jest tyle ile dzieci w rzędzie). Wygrywa ten rząd, który w najkrótszym czasie pęknie swoje balony.

• **Jedzenie jabłka zawieszzonego na sznurku.** Sznurek z jabłkiem przywiązany jest do stelaża lub wieszaczka na wysokości ust dzieci. Wygrywa ten kto zje więcej jabłka w ustalonym czasie.

• **Piłka parzy.** Dzieci siadają skrzyżnie na podłodze w kółeczku i słuchają muzyki. Zgodnie z rytmem podają sobie piłkę, która "parzy", gdy muzyka zostaje wyłączona, dziecko mające piłkę w dłoni odchodzi z zabawy.

• **Taniec z balonikiem.** Tańcząca para musi jak najdłużej utrzymać balonik między głowami lub brzuskami.

• **Zwijanie tasiemki.** Do dwóch lub trzech krzeseł przywiązana jest tasiemka (każda jednakowej długości 3 - 4 metry). Na drugim końcu tasiemki przywiązany jest ołówek. Zadaniem uczestnika zabawy jest jak najszybsze nawinięcie tasiemki na ołówek.

• **Konkurs z krzesłami.** Krzesła ustawiamy w koło (o jedno mniej niż uczestników zabawy), dzieci tańczą przy muzyce wkoło krzesel, gdy muzyka milknie, starają się zająć krzesła. Odpada to dziecko, które nie zajmie krzesła (odchodząc zabiera ze sobą krzesło).

• **Mini play-beck show.** Do tego konkursu chętne dzieci przygotowują się wcześniej w domach. Występujące dzieci ocenia specjalne jury złożone z przedstawicieli rodziców oraz kolegów i koleżanek z klasy.

• **Kalambury.** Są dwie rywalizujące drużyny. Do tablicy podchodzą kolejno zawodnicy. Prowadzący pokazuje im zapisane na kartce hasło, które rysując mają przedstawić swojej drużynie. Drużyna, która odgadnie więcej haseł wygrywa.

• **Zasiadanie na tronie.** Każda drużyna ma swojego kandydata na króla, ale król może być tylko jeden. W oddalonym miejscu stoi tron. Królem zostanie ten, kto do tronu dotrze jak najszybciej i usiądzie. Jego stopy nie mogą jednak dotknąć gołej ziemi. Dlatego też członkowie drużyn układają bardzo szybko na jego drodze gazety. Zwycięzca otrzymuje papierową koronę

• **Puzzle.** Prowadzący przygotował w domu puzzle (duże plakaty o tematyce świątecznej, a następnie rozciął je na 15 części). Wszystkie pocięte części zmieszał w jednym koszyku (pudelku). Każda drużyna otrzymuje inny obrazek i wśród wszystkich puzzli muszą jak najszybciej znaleźć części swojego obrazka i ułożyć go. Nie pasujące elementy zawodnicy wrzucają ponownie do koszyka.

• **Szukanie skarbu.** Jest kilka worków z różnymi przedmiotami w środku, ale w każdym są 4 cukierki. Do worków podbiegają kolejno zawodnicy i szukają na wycucie cukierka, który będzie nagrodą dla zawodnika. Trudnością w tym konkursie jest to, że nie można zaglądać do worka, głowę należy odwrócić w przeciwną stronę.

• **Koło fortuny.** Wychowawca przygotowuje plansze z okienkami i podpisaną kategorią, np.: (hasła: tulipan, zebra,

--	--	--	--	--	--	--	--

kwiat

--	--	--	--	--	--

zwierzę

--	--	--	--	--	--

napój

--	--	--	--	--	--	--	--

owoc

mleko, jabłko)

W konkursie biorą udział trzy osoby. Kolejno podają spółgłoski. Trafione spółgłoski prowadzący wpisuje we właściwe okienka. Wygrywa ten, kto odgadnie najwięcej haseł.

• **Zaplatanie warkocz.**

Aby wziąć udział w tym konkursie trzeba już umieć pleść warkocz. W drużynie jest po cztery osoby. Każda drużyna otrzymuje trzy grube sznurki. Jeden zawodnik przytrzymuje końce wszystkich trzech sznurów, a pozostałe osoby biorą do ręki drugie końce. Muszą teraz zapleść warkocz. Jury ocenia zaplecione warkocz zwracając uwagę na ścisłość i poprawność zaplecionego warkocz.

Wszystkie z wyżej opisanych konkursów są bardzo lubiane przez dzieci. W trakcie bału przebierańców nie urządzam konkursu na najładniejsze przebranie. Dziecięce stroje są tak ciekawe i pomysłowe, że jest rzeczą ogromnie trudną wybrać ten najładniejszy. Nawet gdyby taki się znalazł, wyróżnienie go byłoby faktem krzywdzącym dla innych dzieci.

4. Odwiedziny Mikołaja. Dzieci śpiewają piosenką pt. "Dziazio Mikołaj" (kaseta magnetofonowa cz. 2 i 3 "Wesoła Szkoła") zapraszając w ten sposób Mikołaja do sali. Z chwilą gdy dzieci kończą śpiewanie piosenki wchodzi Mikołaj i siada na zaszczytnym miejscu. Wyznaczona delegacja wita Mikołaja. Ten rozmawia z dziećmi, odpowiada na ich pytania i przystępuje do rozdawania prezentów. Każde dziecko zanim otrzyma prezent musi na niego zasłużyć, np.: * podać sumę dwóch składników, * powiedzieć wierszyk, * zaśpiewać piosenkę, * zrobić pięć przysiadów, * opowiedzieć dowcip, * podać nazwę polskiej drużyny piłkarskiej, * rozwiązać zagadkę zadaną przez Mikołaja, * pokazać śmieszny minę, * wymienić trzy wyrazy z "ó", itp.

5. Wykonanie grupowego zdjęcia z Mikołajem.

6. Pożegnanie Mikołaja. Dzieci wręczają Mikołajowi laurkę z życzeniami zdrowia i zaproszeniem na następny rok. Machając rączkami żegnają go.

7. Zakończenie zabawy. Wychowawca dziękuje wszystkim za udaną zabawę.

Przy organizacji zabawy należy zadbać wcześniej o wystrój sali. Łańcuchy i inne ozdoby dzieci wykonują na zajęciach plastyczno - technicznych. Przy zawieszaniu dekoracji mogą pomóc uczniowie ze starszych klas. Ważnym elementem wystroju jest choinka.

Ewa Myszka
Szkoła Podstawowa nr 2 w Bytowie

*Czegoś nie ma w szkolnym programie,
Zapomniano o tym w pośpiechu.
A tu chodzi o ważną sprawę,
O tabliczkę mnożenia uśmiechów.
Sprawę trzeba załatwić od ręki,
Bo widzimy na każdej ulicy,
Że ponurych mamy zbyt wielu,
A w uśmiechu jest ciągle deficyt.*

*Prosimy Was o uśmiech,
Bo uśmiech jest potrzebny-
Jak kwiatom promień słońca,
Jak ptakom lot podniebny.
Potrzebny jest nam uśmiech,
Przez bardzo duże U,
Od rana do wieczora,
Jak również w czasie snu.
Piosenka wie najlepiej,
Piosenka dobrze wie,
Że gdzie uśmiechów nie ma,
Tam gorzej jest niż zle.
Więc uśmiech trzeba mnożyć,
Tam gdzie się tylko da,
To proste jest i łatwe,
Jak dwa razy dwa.*

Fragment wyjęty z programu poetycko - muzycznego zaprezentowanego ma uroczystości otwarcia nowej szkoły w Cewicach. Program przygotowała polonistka z Publicznego Gimnazjum w Cewicach Bożena Trojan

Dni Europy w Przechlewie

W przechlewskim Gimnazjum Publicznym i Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Przechlewie odbyły się w dniach 10-13 maja *Dni Europy Przechlewo 2001* pod honorowym patronatem Starosty Człuchowskiego, Aleksandra Gappy. Patronat medialny nad imprezą sprawował Dziennik Bałtycki. Redakcja tej gazety ufundowała rower górski jako główną nagrodę w konkursie "Przebieraniec" oraz szereg innych gadżetów Dziennika dla uczestników zabawy. Była to już druga tego typu inicjatywa przechlewskich szkół. W ubiegłym roku odbyły się Dni Unii Europejskiej, a wcześniej 17 grudnia 1999 roku zorganizowano Dzień Skandynawski z udziałem wielu zaproszonych gości. Wśród nich znalazło się całe kierownictwo duńskiej spółki Poldanor S. A. na czele z jej prezesem Tomem Axelgaardem oraz Tomem Jorgensenem, atache duńskiej ambasady do spraw przemysłu i handlu.

Ze względu na uczestnictwo w tych imprezach gości z Outrup/Dania/ i Gramzow/Niemcy/ miały one charakter międzynarodowy. Po raz pierwszy w 2000 r. X Jubileuszowe Biegi Przelajowe o Puchar Starosty Powiatu odbyły się w obsadzie międzynarodowej. Jest to na pewno inicjatywa godna naśladowania i propagowania-mówił w ubiegłym roku Aleksander Gappa, Starosta Człuchowski.- Myślę, że nasze przyszłe członkostwo w Unii Europejskiej powinniśmy budować właśnie na takich kontaktach młodzieży z krajów członkowskich.

W tegorocznej imprezie co prawda zabrakło gości z Niemiec, ale i tak miała ona charakter międzynarodowy. Nie zawiodły bowiem dziewczęta z Outrup/Dania/, które wzięły udział we wszystkich imprezach zaplanowanych przez organizatorów. W uroczystości brała także udział młodzież gimnazjalna z Ostrowa Wlkp.

Obchody Dni Europy Przechlewo 2001 r. zapoczątkował międzynarodowy sływ kajakowy rzeką Brdą. Jej malowniczym osiemkiłometrowym górnym odcinkiem z Nowej Brdy do mostu "Garbatego" popłynęła młodzież polska i duńska. Liczną grupą wodniaków opiekowali się m.in. Tom Axelgaard, prezes Poldanoru oraz nauczyciele przechlewskiego Gimnazjum Publicznego: Piotr Muchowski, Wojciech Rybak, Andrzej Zmuda-Trzebiatowski. Wieczorem nad J. Końskim wszyscy uczestnicy sływu wzięli udział w biesiadzie integracyjnej przy ognisku. Młodzież polska porozumiewała się z dziewczętami duńskimi głównie w języku niemieckim i angielskim. W duńskich zawiąściach językowych pomagali Tom Axelgaard i Grażyna Szychalska z przechlewskich Zakładów Mięsnych "Prime Food".

Główne uroczystości związane z obchodami Dni Europy Przechlewo 2001 rozpoczęły się w piątek 11 maja odśpiewaniem Hymnu Zjednoczonej Europy przez gimnazjalistów i uczniów szkoły podstawowej z Przechlewa. W wielkim haapeningu pod gołym niebem przed budynkiem szkoły swoje ekspozycje przedstawiały poszczególne klasy, które w tym dniu przybrały barwy i charakter państw "piętnastki". Występy dzieci z Biblioteki Publicznej i Domu Kultury oraz programy artystyczne przedstawione przez zaproszonych gości były wielką ozdobą głównej części piątkowych uroczystości. Największe emocje wzbudził konkurs "Przebieraniec", w którym uczniowie poszczególnych klas przebrani za postacie historyczne i bajkowe państw wspólnoty europejskiej trzykrotnie prezentowali swoje walory przed kolegami i zaproszonymi gośćmi. Wśród nich, podobnie jak w roku ubiegłym gościem honorowym był Aleksander Gappa, Starosta Człuchowski. Nie zabrakło również władz samorządowych gminy Przechlewo w osobach: Mirosława Maszczaka, wójta gminy, Antoniego Winłowskiego, przewodniczącego Rady Gminy oraz Józefa Sitarza, zastępcy wójta. Bogaty program artystyczny i konkursy o tematyce europejskiej z dużym zainteresowaniem śledziło kierownictwo duńskiej spółki Poldanor S. A. na czele z jej szefem Tomem Axelgaardem. Ostatecz-

nie konkurs "Przebieraniec" wygrał Szymon Grzeza z kl. I c przechlewskiego Publicznego Gimnazjum. Od redakcji Dziennika Bałtyckiego, który sprawował patronat medialny nad imprezą, otrzymał on w nagrodę atrakcyjny rower górski. Pozostali uczestnicy tego konkursu oraz uczniowie, którzy brali udział w głosowaniu na swego kandydata otrzymali szereg gadżetów Dziennika. Szymon Grzeza przebrany za "Świnke" pokonał w głosowaniu wielkiego "Klocka Lego", za którego przebrał się Kamil Gwizdź oraz "Nero-na" w którego wcielił się Damian Wrycz-Rekowski.

Laureatką konkursu plastycznego została Anna Dudek z kl. II b Gimnazjum z Ostrowa Wlkp. Wyróżnienie otrzymały dziewczęta z Przechlewa: Izabela Leszczyńska, Natalia Kerber, Angelika Baranowska- wszystkie z IV a. W konkursie na opowiadanie zwyciężyła również uczennica z Ostrowa Wlkp. Joanna Paterek. Gimnazjalistka z II f napisała o swoich wrazeniach z pobytu w Chorwacji.

Atrakcją kulinarną tej części uroczystości była sałatka ze ślimaków przygotowana przez przechlewskich gimnazjalistów pod opieką Wojciecha Rybaka. Zajądali się nią wszyscy uczestnicy zabawy i zaproszeni goście. Tuż po zakończeniu głównych uroczystości przed szkołą Tom Axelgaard prowadził zajęcia pokazowe z gimnastyki, w których uczestniczyło ponad 30 maluchów. O godzinie 15.00 rozpoczął się na stadionie Międzynarodowy Turniej Piłkarski dziewcząt, który bezapelacyjnie wygrały dziewczęta z Outrup, przed gimnazjum z Ostrowa Wlkp. Trzecie miejsce w rozgrywkach zajęły piłkarki z Konarzyn. Ich opiekun, Jarosław Jurewicz był także jednym z współrealizatorów przechlewskiej imprezy. Czwarte miejsce w turnieju zajęły przechlewiarki. Puchar prezesa UKS im. Janusza Korczaka wręczała Beata Ciemińska, sekretarz klubu. W tym samym czasie chłopcy z Ostrowa Wlkp. walczyli o puchar prezesa Poldanoru z piłkarzami Prime Food Brda Przechlewo. Mecz wygrali goście 4:1. Po sportowych emocjach o godz. 18.00 młodzież bawiła się nad J. Końskim na wspólnej dyskotecie.

Nazajutrz, 12 maja 2001 r. odbyły się na stadionie OKSiR XI Wiosenne Biegi Przelajowe o puchar Starosty Powiatu. Sobotnie zawody z udziałem 10 ekip zakończyły tegoroczne obchody Dni Europy Przechlewo 2001.

Cel obchodów: • powiększanie kręgu osobistych doświadczeń o wiedzę na temat innych krajów Europy • rozwijanie poczucia jedności z Europą • propagowanie idei integracji Polski z Unią Europejską • kształtowanie poczucia przynależności do szerszej i otwartej na świat społeczności o różnych tradycjach , mającej jednak korzenie we wspólnej historii • zapoznanie uczniów z podstawowymi wiadomościami na temat kultury europejskiej i procesu integracji • przybliżenie pojęć: Europa-europejskość-Europejczyk • zapobieganie defaworyzacji młodzieży wiejskiej • kontynuacja procesu wymiany młodzieży z Danii i Niemiec

Organizatorzy: • Rada Gminy Przechlewo • Dyrekcje szkół i rady pedagogiczne • UKS im. Janusza Kusocińskiego • OKSiR Przechlewo • Biblioteka Publiczna im. Jana Kochanowskiego • Rada Programowa Kultury • Koło Miłośników Przechlewa • Komitety rodzicielskie szkół

Fundatorzy nagród i sponsorzy: • Poldanor S. A. • Prime Food • Bank Spółdzielczy • Dziennik Bałtycki • Nadleśnictwo Niedźwiady w Przechlewie • Komitety rodzicielskie szkół • P. H. Andrzej Szwedowski

Głównym inicjatorem i realizatorem Dni Europy był Mariusz Rutkowski, nauczyciel wychowania fizycznego w SP im. J. Korczaka w Przechlewie

Danuta Grzeza

Szkoła Podstawowa w Przechlewie

Ślubowanie i otrzęsiny klas pierwszych

Scenariusz imprezy

1. Całość poprowadzi Hermes- posłaniec bogów.
2. Warunkiem przejścia przez próg gimnazjum jest posiadanie oślich uszu (każdy pierwszak musi zrobić sam z tektury wykonać opaskę z uszami, dzięki , której będzie mógł wejść na uroczystość).
3. Pokonanie drogi od wejścia do sali gimnastycznej, gdzie będą odbywały się dalsze konkurencje:
 - rzucają się na kolana oddając pokłon bogu,
 - całują Zeusa (uczniwa przebranego za króla bogów) w odsłonięte kolano,
 - składają bogom ofiarę (mogą to być drobnostki np. cukierek, guma, lizak, kredka...)
 - wypijają sporządzoną wcześniej miksturę,
 - przechodzą przez ciemny długi worek,
 - otrzymują pieczętkę-znak przyjęcia w poczet uczniów gimnazjum.
4. W sali gimnastycznej odbywa się prezentacja uczniów klas pierwszych:
 - każda klasa przygotowuje playback piosenki, taniec z jak największą liczbą uczniów
 - prezentuje swoją klasową piosenkę,
 - wybrane wcześniej pary przedstawiają wyznanie miłości (styl archaiczny, lat pięćdziesiątych, czasy współczesne).
 - wybór miss i mistera kotów
 - śpiewanie tekstów niepoetyckich (np. artykuł z gazety, instrukcja dawkowania leków)
 - prezentują swoje reklamy np. najlepsza sucha karma dla kotów,
 - reprezentat każdej klasy odpowiada na zadane pytania:
 - * Jaki numer ma klasa chemiczna? * Jakie imię ma nauczyciel geografii? * W jakim miesiącu zaczęliśmy po raz pierwszy naukę w nowym budynku gimnazjum? * Jak na imię ma Pani Dyrektor? * Podaj choć jedno imię pani sprzątajacej? * Podaj pełną nazwę szkoły. * Ile jest wszystkich klas w szkole (sal lekcyjnych)? * Ilu uczniów liczy nasza szkoła (można pomylić się o 20)? * Wymień 2 nauczycielki , które noszą okulary? * Ile mamy komputerów? * Kto jest opiekunem Samorządu Uczniowskiego? * Kto jest przewodniczącą S.U. ? * Jakie sekcje działają na terenie szkoły? * Podaj imię i nazwisko Pani Wicedyrektor. * Ile schodów łączy parter z piętrem (można pomylić się o 5)? * Ile mamy w szkole szatni sportowych? * Która klasa wykonała gazetkę z okazji Dnia Edukacji Narodowej (konkurs na rozpoznanie nauczycieli-zdjęcia z dzieciństwa)? * Jakże ostatnio na korytarzu znajdowały się wystawy? * Kto zwyciężył w szkolnym konkursie ortograficznym? * Ilu uczniów liczy najliczniejsza klasa w szkole?. Każdy przedstawiciel klasy wybiera sobie numer pytania.
5. Jury i Dyrektor stwierdzają, że po ciężkich przejściach i zaangażowaniu wszyscy uczniowie klas pierwszych zostali uroczystie przyjęci w poczet społeczności gimnazjalnej. Od dziś wspólnie z uczniami klas starszych odpowiadają za dobre imię szkoły i muszą godnie reprezentować ją w środowisku. Imprezę kończy "Oda do radości" (O radości, iskro bogów) oraz *Gaudeamus*.

Dorota Długa i Bożena Trojan
Publiczne Gimnazjum w Cewicach

Festiwal Baśni Andersena

Regulamin:

1. Organizator imprezy – *Szkoła Podstawowa* w Redzikowie zaprasza na *Festiwal Baśni Andersena*, który odbędzie się w maju 2002 r. (o dokładnym terminie poinformujemy zainteresowanych indywidualnie).
2. W festiwalu mogą uczestniczyć zespoły lub osoby indywidualne uprawiające różne formy teatralne (inscenizacje, teatry lalek, teatry ruchu, pantonimy, monodramy itp.).
3. Treść widowiska winna być zaczerpnięta z wybranych utworów Andersena lub opierać się na jednej baśni, dopuszczamy indywidualną interpretację.
4. Opracowania teatralne winny posiadać wysokie walory artystyczne i wychowawcze.
5. Oprawa plastyczna widowisk nie powinna zawierać zbyt dużych elementów scenograficznych oraz takich, które wymagają specjalnych warunków technicznych do ich montowania.
6. Czas trwania spektaklu nie może przekroczyć 30 minut.
7. Grupa może liczyć najwyżej 15 osób.
8. W festiwalu mogą wziąć udział zespoły zrzeszone w szkołach, placówkach pozaszkolnych, domach kultury itp.

Uwaga! Dojazd grup na koszt własny! Zgłoszenia udziału w festiwalu wraz z kartą zgłoszenia prosimy przesłać do końca lutego na adres: *Szkoła Podstawowa w Redzikowie, 76-204 Słupsk 6, tel. (0-59) 811-82-57*

Karta zgłoszenia

(pieczętka szkoły / placówki)

Nazwa grupy.....
Adres szkoły (placówki).....
Imię i nazwisko opiekuna, telefon kontaktowy.....
Krótka informacja o grupie (od kiedy istnieje, ilość osób, ewentualne osiągnięcia).....

(podpis dyrektora szkoły / placówki)

Polecamy

Liga Matematyczna dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów

ODN Słupsk 2001, ss. 37

Piotr Gumieny i Zdzisław Matuski proponują zestaw zadań rozwijających zdolności matematyczne.

XVIII Ogólnopolski Konkurs Literackiej Twórczości Dzieci i Młodzieży Gimnazjalnej

Gimnazjum Nr 2 w Słupsku - tradycyjnie już przypomina zaprzyjaźnionym z dziecięcą i młodzieżową twórczością literacką - Polonistom i Nauczycielom Bibliotekarzom o osiemnastej edycji Ogólnopolskiego Konkursu Literackiej Twórczości Dzieci i Młodzieży Gimnazjalnej. Główne cele Konkursu to: inspirowanie zainteresowań literackich, rozbudzanie wyobraźni, literackiej pasji i wrażliwości, odkrywanie świeżości i wnikliwości dziecięcego spojrzenia na otaczającą nas rzeczywistość, a także oryginalności języka.

Ubiegłoroczna, siedemnasta edycja konkursu miała bardzo szeroki zasięg. Dziękujemy gorąco opiekunom ponad pięciu tysięcy uczestników naszej zabawy.

Nagrody zostały uroczyście wręczone przez wspianą przyjaciółkę konkursu, Wandę Chotomską, podczas spotkania finałowego w Teatrze Impresaryjnym w Słupsku.

Popularność konkursu to niewątpliwie zasługa nauczycieli polonistów i bibliotekarzy, którzy inspirują i otaczają troskliwą opieką młode talenty literackie. Nawet jeśli nie wszyscy nasi laureaci będą pisali przez całe życie, to i chwilowa przygoda z piórem jest bardzo cenna, gdyż pomaga patrzeć na świat i dostrzegać to wszystko, co dostrzec trudno bez pochylecia się nad kartką papieru. Takie zwroty jak pocałować gwiazdę, konfitury ze słońca, liczę na skrzydła, czy taniec z jednorożcem, powstają tylko podczas tworzenia.

Dziękujemy Państwu gorąco za pracę przynoszącą tak znakomite efekty. Dziękujemy za sukcesy wychowawcze, za pozyskanie zaufania młodych twórców.

Wierzmy, że osiemnasta edycja konkursu spotka się z życzliwością młodych twórców - także współautorów pokonkursowego tomiku "Ubranie dla smutku" i ich opiekunów - że zaowocuje interesującymi utworami, a spotkanie z ulubionymi pisarzami, nagrody i wyróżnienia, przyniosą im autorem pełną satysfakcję.

Regulamin Konkursu

1. W konkursie mogą brać udział uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów z całej Polski.
2. Tematyka prac jest dowolna.
3. Prace konkursowe należy nadsyłać do Gimnazjum Nr 2 w Słupsku do 15 stycznia 2002 r. Dla pełnego obiektywizmu oceny w kategorii poezji - każdy autor proszony jest o nadesłanie kilku wierszy.
4. Wiersze i opowiadania powinny być podpisane następująco: imię i nazwisko autora, klasa, szkoła; imię i nazwisko prowadzącego nauczyciela lub opiekuna.
5. Rozstrzygnięcie konkursu nastąpi do końca marca 2002r.
6. Prace oceniane będą w kategoriach: a) wiersze - uczniowie klas I-IV, uczniowie klas V- VI i uczniowie klas gimnazjalnych; b) opowiadania - uczniowie klas I-IV, uczniowie klas V-VI, uczniowie klas gimnazjalnych. W skład Komisji Konkursowej wchodzi: Wanda Chotomska, Zofia Beszczyńska - krytyk literacki i redaktor czasopisma "Guliver": poeci i dziennikarze słupscy: Jerzy Dąbrowa-Januszewski, Tadeusz Martychewicz; pracownicy naukowci Pomorskiej Akademii Pedagogicznej - dr Marianna Borawska, dr Anna Wiech, prof. dr hab. Zbigniew Zielonka oraz nauczyciele poloniści.
7. Wręczenie nagród nastąpi podczas uroczystego spotkania młodych twórców w czerwcu 2002r. w Teatrze Impresaryjnym w Słupsku. O terminie osoby nagrodzone i wyróżnione oraz ich opiekunowie zostaną zawiadomieni indywidualnie. Dzieciom i opiekunom spoza Słupska zapewniamy nocleg.
8. Wyróżnione wiersze i opowiadania będą opublikowane w kolejnym tomiku, podsumowującym konkurs, a także w prasie literackiej - ogólnopolskiej i regionalnej.

Adres organizatora Konkursu: Gimnazjum Nr 2, ul Sobieskiego 3, 76-2 00 Słupsk

Maria Pietryka

Doradca metodyczny ds. bibliotek szkolnych

Jolanta Wiśniewska

Dyrektor Gimnazjum Nr 2 w Słupsku

Konkursy o tematyce religijnej - rok szkolny 2001/2002

➤ III Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej dla Szkół Podstawowych

z terenu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy w Darłowie, Szkoła Podstawowa Nr 3 oraz Darłowski Ośrodek Kultury organizują Konkurs Recytatorski Poezji religijnej dla Szkół Podstawowych. Za przygotowanie i przeprowadzenie konkursu odpowiedzialni są: mgr Małgorzata Miszczuk i mgr Krystyna Staruch katechetki ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Darłowie wraz doradcami metodycznymi do spraw religii: mgr Barbarą Jankowską, mgr Lucyną Sroczyńską.

CELE KONKURSU: • Poznanie poezji propagującej piękno i treść wiary chrześcijańskiej. • Poszerzenie horyzontów myślowych i kręgu zainteresowań uczestników o tematykę religijną poprzez poszukiwanie wartościowej literatury. • Propagowanie piękna i kultury języka polskiego. • Pogłębienie wzajemnych przyjaźni dzieci z różnych parafii i szkół.

GRUPY WIEKOWE: • Młodsza grupa - klasy I - III
• Starsza grupa - klasy IV - VI

ETAPY: • rejonowy - 3 rejonu: Piła, Słupsk, Darłowo. • diecezjalny - w Muzeum Zamek Książąt Pomorskich w Darłowie - wszystkie rejonu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

KOMISJE: • Konkurs szkolny - komisje powołuje katecheta w porozumieniu z ks. proboszczem oraz dyrektorem szkoły. Konkurs rejonowy - komisję powołują doradcy metodyczni do spraw religii z danego rejonu. • Konkurs diecezjalny - komisję powołuje Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy po konsultacjach ze Szkołą Podstawową Nr3 • Konkurs rejonowy obejmuje: * organizację konkursu; * weryfikację do konkursu diecezjalnego; * kompletowanie dokumentacji z przebiegu konkursu. • KOMISJA KONKURSOWA DIECEZJI KOSZALIŃSKO - KOŁOBRZESKIEJ przygotowuje zawiadomienia o terminach konkursów.

TERMINY: • Eliminacje rejonowe: * Darłowo - 7 stycznia 2002 * Piła - 5 grudnia 2001 * Słupsk - 18 stycznia 2002 • Final diecezjalny - 12 lutego 2002 r. - Muzeum Zamek Książąt Pomorskich w Darłowie.

REPERTUAR. Uczestnicy konkursu recytują utwory o tematyce religijnej - wybrane teksty powinny być dostosowane do wieku dziecka i jego możliwości wykonawczych. Mile widziane własna twórczość. Repertuar Prezentowany w konkursie obejmuje: • jeden utwór dla dzieci młodszych, • dwa utwory dla kategorii dzieci starszych (W przypadku dużej ilości zgłoszeń organizatorzy zastrzegają sobie prawo do propozycji recytowania jednego utworu w kategorii dzieci starszych). Wykonawcy mogą stosować kostiumy i rekwizyty, wprowadzać światło i dźwięk, a także łączyć słowo mówione ze śpiewem. Czas prezentacji nie powinien przekroczyć 5 minut. Wyklucza się udział recytacji grupowej.

OBOWIĄZKI SZKÓŁ UCZESTNICZĄCYCH W KONKURSIE: Każda Szkoła przekazuje dwa tygodnie przed konkursem rejonowym listę uczniów zakwalifikowanych do następnego etapu. Listę uczestników należy przesać do: **Etap rejonowy Słupsk:** Szkoła Podstawowa nr 7, ul. Kilińskiego 38, 76-200 Słupsk, Lucyna Sroczyńska, tel. 059 842 24 93. **Etap rejonowy Piła:** Barbara Jankowska, ul. Dąbrowskiego 2/4, 64-920 Piła, Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej, tel. 067 213 51 72. **Etap rejonowy Darłowo,** Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. WOP 12; 76-150 Darłowo, Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej, Krystyna Staruch, tel. 0- 607-3522 19; Małgorzata Miszczuk tel. (0-94)3146036

LAUREACI: Spośród laureatów etapu szkolnego komisja ustala reprezentację trzech osób z każdej grupy wiekowej. Na etapie rejonowym i diecezjalnym też po trzech laureatów z każdej grupy wiekowej.

GŁÓWNY SEKRETARIAT KONKURSU: Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. WOP 12, 76-150 Darłowo, Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej, Krystyna Staruch tel. 0- 607-352219, Małgorzata Miszczuk tel. (0-94) 3146036. Organizatorzy przewidują atrakcyjne nagrody książkowe i rzeczowe.

➤ Konkurs „Mały biblista”

Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska - Wydział Katechetyczny, Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy w Darłowie, Szkoła Podstawowa Nr 3 oraz Darłowski Ośrodek Kultury organizują Konkurs Biblijny dla Szkół Podstawowych. Za przygotowanie i przeprowadzenie konkursu odpowiedzialni są: mgr Grażyna Ososko katecheta za Szkoły Podstawowej nr 3 w Darłowie wraz doradcami metodycznymi do spraw religii: mgr Barbarą Jankowską, mgr Lucyną Sroczyńską i mgr Ireną Hanus. Pytania przygotowuje mgr Grażyna Ososko w konsultacji z ks. prof. zw. dr hab. Janem Łachem oraz ks. Michałem Bednarzem i ks. dr. Januszem Lemańskim.

CELE KONKURSU: • Głębsza znajomość wśród dzieci Pisma Świętego - Dzieje Apostolskie (wstęp do Nowego Testamentu, wstęp do Dziejów Apostolskich oraz przypisy do Dziejów Apostolskich w Biblii Tysiąclecia) • Inspirowanie do poznania nauki w niej zawartej; • Rozwijanie wiary poprzez głębszą analizę Biblii; • Skuteczniejsze przygotowanie do życia chrześcijańskiego i moralnego.

GRUPY WIEKOWE: • Młodsza grupa - klasy III i IV,
• Starsza grupa - klasy V i VI

ETAPY: • klasowy - eliminacje do konkursu szkolnego w dwóch poziomach wiekowych • szkolny - Komisja konkursowa w Szkole Podstawowej. • rejonowy - (4 rejonu: Piła, Szczecinek, Słupsk, Darłowo). • diecezjalny - w Muzeum Zamek

Książąt Pomorskich w Darłowie - wszystkie rejony diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej.

KOMISJE: • Konkurs szkolny - komisje powołuje katecheta w porozumieniu z ks. proboszczem oraz dyrektorem szkoły. • Konkurs rejonowy - komisję powołują doradcy metodyczni do spraw religii z danego rejonu. • Konkurs diecezjalny - komisję powołuje Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy po konsultacjach z Kurią Biskupią. • Konkurs rejonowy obejmuje: * organizację konkursu; * przeprowadzenie konkursu piśmennego; * weryfikację do konkursu diecezjalnego; * kompletowanie dokumentacji z przebiegu konkursu. • **KOMISJA KONKURSOWA DIECEZJI KOSZALIŃSKO - KOŁOBRZESKIEJ PRZYGOTOWUJE:** * zawiadomienia o terminach konkursów; * zestaw pytań dla etapu szkolnego; * zestaw pytań dla etapu rejonowego; * testy dla etapu diecezjalnego.

Konkurs na etapach klasowym, szkolnym i rejonowym odbywa się na piśmie, natomiast etap finałowy ustny z elementami pisemnymi.

TERMINY: • Eliminacje w klasach w poszczególnych poziomach wiekowych do 15 stycznia 2002. • Eliminacje szkolne do 15 lutego 2002 r. • Eliminacje rejonowe - marzec 2002 (osoby odpowiedzialne za etap danego rejonu ustalą szczegółowy termin) • Finał diecezjalny - 30 kwiecień 2002 r. - Muzeum Książąt Pomorskich w Darłowie. • Poszczególne etapy odbywają się bez używania jakichkolwiek pomocy i środków dydaktycznych.

OBOWIĄZKI SZKÓŁ UCZESTNICZĄCYCH W KONKURSIE: Każda Szkoła przekazuje do 25 lutego 2002r. listę uczniów zakwalifikowanych do następnego etapu. Listę uczestników należy przesać do: **Etap rejonowy Słupsk:** Szkoła Podstawowa nr 7, ul. Kilińskiego 38, 76-200 Słupsk, Lucyna Sroczyńska, tel. 059 842 24 93; **Konkurs „Mały Biblista”.** **Etap rejonowy Piła:** Barbara Jankowska, ul. Dąbrowskiego 2/4, 64-920 Piła, Konkurs Recytatorski Poezji Religijnej, tel. 067 213 51 72; **Konkurs „Mały Biblista”.** **Etap rejonowy Darłowo, Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy, ul. Cmentarna 1, 76-150 Darłowo, Konkurs „Mały Biblista”, tel. 094 314 27 16.** **Etap rejonowy Szczecinek:** Miejski Zakład Doskonalenia Nauczycieli Obsługi Szkół i Przedszkoli, Irena Hanus, ul. Krakowska 1e, 78-400 Szczecinek; **Konkurs „Mały Biblista”**

LAUREACI: Spośród laureatów etapu szkolnego komisja ustala reprezentację trzech osób z każdej grupy wiekowej. Na etapie rejonowym i diecezjalnym też po trzech laureatów z każdej grupy wiekowej.

GŁÓWNY SEKRETARIAT KONKURSU: Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Gertrudy, ul. Cmentarna 1, 76-150 Darłowo, Konkurs „Mały Biblista”, tel. 094 314 27 16. Organizatorzy przewidują atrakcyjne nagrody książkowe i rzeczowe.

WSZYSTKO POSTAWIŁEM NA MARYJĘ

Olimpiada Wiedzy Religijnej Częstochowa 2002

ORGANIZATOR: (z polecenia Komisji Episkopatu ds. Wychowania Katolickiego) KURIA METROPOLITALNA W CZĘSTOCHOWIE WYDZIAŁ KATECHIZACJI DZIECI I MŁODZIEŻY, Aleja Najświętszej Maryi Panny 54, 42 - 200 Częstochowa, tel. (034) 324-10-44; www.adiec.czest.niedziela.pl e-mail: maszczerba@czestochowa.opoka.org.pl

ETAPY OLIMPIADY: • szkolny przeprowadzony w dniu 11 stycznia 2002 r. • diecezjalny: przeprowadzony w dniu 26 lutego 2002 r., (zgłoszenie trzech kandydatów na finał ogólnopolski do 8 marca 2002 r. na adres organizatorów) • ogólnopolski: Częstochowa, 15-17 marca 2001 r.

UCZESTNICY. Konkurs adresowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

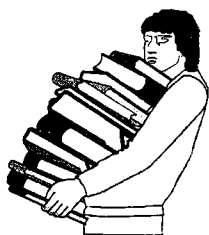
LITERATURA:

Etap szkolny: • Ewangelia według św. Łukasza, Biblia Tysiąclecia, Pallotinum - Poznań, wydanie IV. • Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich, Wydawnictwo KUL, Lublin 1992, s. 180-186; 243-248; 427-432. • Katechizm Kościoła Katolickiego, Pallotinum 1994, Nr 148-149: 484-5 II, 963-975; 2617-2619; 2673-2679. • Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, Wszystko postawiłem na Maryję, Wydawnictwo "Soli Deo", Warszawa 1998.

Etap diecezjalny: • Ewangelia według św. Łukasza, Biblia Tysiąclecia, Pallotinum - Poznań, wydanie IV. • Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich, Wydawnictwo KUL, Lublin 1992. s. 180-186; 243-248; 427-432. • Katechizm Kościoła Katolickiego, Pallotinum 1994, Nr 148-149: 484-5 II. 963-975; 2617-2619; 2673-2679. • Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, Wszystko postawiłem na Maryję, Wydawnictwo "Soli Deo", Warszawa 1998. • Redemptoris Mater, Encyklika Ojca Świętego Jana Pawła II o Błogosławionej Maryi Dziewicy w życiu pielgrzymującego Kościoła (25 marca 1987) • O. Jan Pach, Maryjne dziedzictwo Prymasa Tysiąclecia, Jasna Góra - Częstochowa 2001.

Etap ogólnopolski: • Ewangelia według św. Łukasza, Biblia Tysiąclecia, Pallotinum - Poznań, wydanie IV. • Być chrześcijaninem dziś. Teologia dla szkół średnich, Wydawnictwo KUL, Lublin 1992. s. 180-186; 243-248; 427-432. • Katechizm Kościoła Katolickiego, Pallotinum 1994, Nr 148-149; 484-511, 963-975; 2617-2619; 2673-2679. • Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski, Wszystko postawiłem na Maryję, Wydawnictwo "Soli Deo", Warszawa 1998. • Redemptoris Mater, Encyklika Ojca Świętego Jana Pawła II o Błogosławionej Maryi Dziewicy w życiu pielgrzymującego Kościoła (25 marca 1987) • O. Jan Pach, Maryjne dziedzictwo Prymasa Tysiąclecia, Jasna Góra - Częstochowa 2001. • Ks. Teofil Siudy, Zawierzyć Maryi, Edycja św. Pawła - Częstochowa 2000. • Drugi Polski Synod Plenarny (1991-1999), Pallotinum 2001, s. 263-279.

NAGRODY: • Laureaci: * I - pielgrzymka autokarowa do Fatimy; * II - pielgrzymka autokarowa do Lourdes; * III - pielgrzymka autokarowa do Rzymu • Laureaci i finaliści (10 osób) - przyjęcie bez egzaminów wstępnych na teologię i filozofię Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (mogą korzystać ze swoich uprawnień tylko jeden raz, tj. w roku uzyskania świadectwa dojrzałości)

Książki i czasopisma

Działalność Stowarzyszenia Edukacyjnego „VOLUMIN”

Jesteśmy Stowarzyszeniem zawiązanym w listopadzie 2000 roku przez pracowników Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Słupsku. Powołaliśmy nasze zrzeszenie w celu rozwijania i propagowania inicjatyw i działań sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi kultury w regionie i edukacji medialnej lokalnego środowiska, upowszechniania czytelnictwa, a także wspierania osób i organizacji, które podejmują takie działania. Terenem działania naszego Stowarzyszenia jest obszar województwa pomorskiego, a działania kulturalne i oświatowe dotyczące jego mieszkańców są dla nas szczególnie ważne. Stowarzyszenie nasze ma siedzibę w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Słupsku.

Osobowość prawną Stowarzyszenie Edukacyjne „VOLUMIN” uzyskało 18 grudnia 2000 roku.

Pierwszym naszym przedsięwzięciem, którego się podjęliśmy jest wydanie książki „Baśni i legend Pomorza” pod redakcją Jolanty Nitkowskiej-Węglarz.

Jolanta Nitkowska-Węglarz, znana już słupszczanom z dotychczas wydanych książek poświęconych przeszłości Pomorza: „Tajemnicze Pomorze”, „Szukajcie pomorskich skarbów”, „Słupsk - miasto niezwykłe”, zobowiązała się wobec słupskich nauczycieli realizujących regionalną ścieżkę dydaktyczną oraz wszystkich zainteresowanych historią naszego regionu, że wypełni lukę w wiedzy na temat lokalnych legend i baśni.

W wyniku starań doszło do międzynarodowej współpracy, której celem jest przygotowanie publikacji wykorzystującej stare, niemieckie źródła. Autorka namówiła do wspólnego przedsięwzięcia emerytowaną niemiecką bibliotekarkę uniwersytecką - Isabell Selheim, która przywozła do Polski kopie bajek, zebranych przez etnografów niemieckich na przełomie XIX i XX w. Teksty te są obecnie tłumaczone przez wykładowcę z Pomorskiej Akademii Pedagogicznej - Iłonę Zwierz. Autentyczne motywy zawarte w przekazach etnograficznych zostaną przez autorkę wprowadzone do współcześnie napisanych utworów, zrozumiałych dla małych czytelników.

Stowarzyszenie Edukacyjne „VOLUMIN” zakłada, że powstanie wydawnictwo nawiązujące zarówno w

formie, jak i w oprawie plastycznej do tradycyjnych, klasycznych baśni, budzących emocjonalną więź z miejscowościami, przyrodą, charakterystycznymi obiektami i światem lokalnej magii.

Członkowie stowarzyszenia opracowali wstępny preliminarz kosztów, nawiązana została współpraca z wydawnictwem LenART.

Wydaliśmy i rozpowszechniliśmy ulotkę z prośbą o wpłaty. Uzyskaliśmy dotychczas dofinansowanie od sponsorów indywidualnych, uczniów słupskich szkół, zapewnienie o dofinansowaniu przez Urząd Miejski w Słupsku. Wystąpiliśmy również o dofinansowanie z budżetu województwa pomorskiego w roku 2002, opracowany został również kalendarz oraz kartki świąteczne z motywem z Baśni...

Ponadto opracowaliśmy w formie projektu imprezę, która cyklicznie odbywa się w Słupsku: **IX Słupska Wiosna Literacka**.

Słupska Wiosna Literacka już na stałe wpisała się w obraz działalności kulturalnej naszego miasta i regionu. Jest to cykl spotkań autorskich znanych pisarzy i poetów z dziećmi, młodzieżą, studentami i nauczycielami. Dla wielu placówek obecność żywych autorów książek na spotkaniu z młodzieżą jest prawdziwym świętem. Sondaż przeprowadzony wśród placówek oświatowych i kulturalnych potwierdza ogromną potrzebę kontynuacji tej imprezy. Miło nam jako organizatorom - słyszeć o tym, iż Słupska Wiosna Literacka to impreza znana w środowiskach literackich w kraju i wysoko oceniana przez naszych wiosennych gości.

Pragniemy również wesprzeć finansowo **XVIII Ogólnopolski Konkurs Literackiej Twórczości Dzieci i Młodzieży Gimnazjalnej**, który swoją popularność zawdzięcza patronatowi m.in. Wandy Chotomskiej, Edwarda Lutczyna. Celem konkursu jest rozbudzanie wyobraźni, premiowanie wrażliwości współczesnego ucznia, inspirowanie zainteresowań literackich.

Członkowie stowarzyszenia uczestniczą od kilku lat w organizacji obu imprez, pragną aby ich popularność jeszcze wzrosła oraz aby jak największa liczba uczniów, nauczycieli, bibliotekarzy, szczególnie ze wsi oraz małych miejscowości naszego regionu wzięła w nich udział.

W tej chwili opracowane zostały preliminarze wydatków, terminy spotkań autorskich oraz nawiązana współpraca z zaproszonymi gośćmi.

Stowarzyszenie Edukacyjne „VOLUMIN” zwraca się z prośbą o zainteresowanie, współpracę oraz wsparcie finansowe organizowanych imprez. **NASZE KONTO** : BGŻ S.A. Oddział w Słupsku Nr 20301895-412379-2706-11

Danuta Kamińska i Jolanta Janonis
Stowarzyszenie Edukacyjne „VOLUMIN”

Wybrane z prasy

Próbne matury, sprawdziany i egzaminy

Około 319 uczniów z 3,7 tys. szkół średnich w całym kraju pisało 18 i 19 września 2001r. próbny egzamin maturalny z matematyki i języka obcego według nowych zasad. 206 tys. uczniów pisało egzamin z języka angielskiego. 70 tys. uczniów z języka niemieckiego, 29 tys. z języka rosyjskiego. W wypowiedzi prasowej dyrektor I LO w Słupsku – Krystyna Danilecka – Wojewódzka stwierdziła, że matura próbna pozwoli uczniom i nauczycielom "zorientować się na jakim są etapie. Oswoi także wszystkich z nową formą egzaminowania."

W województwie pomorskim próbna matura odbyła się w 208 szkołach, w tym w 115 liceach. Przystąpiło do niej 16 537 uczniów. Stosunkowo dobrze wypadła próba z języków obcych, a szczególnie z języka angielskiego. Najczęstszy był wynik 47 punktów na 50 możliwych (średni wynik we wszystkich typach szkół wyniósł – 39, 58 p.) Próba matury pisemnej z matematyki ujawniła stosunkowo duże braki w zakresie podstawowych umiejętności matematycznych. Jak podała prasa średni wynik ro 19, 32 p. na 40 możliwych (w liceach ogólnokształcących – 20,8). Minister Edukacji Narodowej i Sportu – dr Krystyna Łybacka - uznała, że w tej sytuacji należy tzw. nową maturę przesunąć o trzy lata, pozwalając jednak zarazem w r. 2002 zdawać tym uczniom klas czwartych licealnych, którzy tego chcą, egzamin dojrzałości według zasad zawartych w regulaminie ustalonym dla nowej matury. Małgorzata Kołowska zatytułowała swój komentarz w Głosie Pomorza bardzo wymownie: Lekcja niedojrzałości. Rafał Janus – polonista i dyrektor I LO im. Stanisława Dubois w Koszalinie zaznaczył, że matura jest kwestią formy, nie treści, ale obawia się, że wszystko trzeba będzie zaczynać od początku.

2 października 2001 r. przeprowadzono próbny sprawdzian uczniów szóstych klas szkół podstawowych. Sprawdzian ogółem objął pół miliona uczniów, w tym 130 tys. w województwie pomorskim. Celem sprawdzianu było: zapoznać uczniów, nauczycieli i rodziców z formą sprawdzianu i z procedurami, sprawdzenie stopnia przygotowania szkół do sprawdzianu; sprawdzenie jak funkcjonuje komputerowy system przetwarzania danych egzaminacyjnych; zweryfikowanie przygotowania egzaminatorów.

16 października próbny egzamin z zakresu tzw. kompetencji humanistycznych lub matematyczno-fizycznych przeszli też wszyscy uczniowie klas trzecich gimnazjalnych. Było ich około 600 tys.

Nowe sale gimnastyczne i zmodernizowane budynki szkolne

14 września oddano do użytku Halę sportową przy Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Ustce. Uroczystość środowiskową połączono z inauguracją wojewódzka sportowego roku szkolnego.

Nową salę gimnastyczną zbudowano także w Tuchomiu. Jest druga co do wielkości w powiecie bytowski.

Budynki szkolne rozbudowano i zmodernizowano w Cewicach i w Brzeźnie Szlacheckim. Gruntowne remonty przeprowadzono m. in. w siedmiu budynkach szkolnych w gminie Człuchów, a także w internacie OSW w Bytowie.

Festiwal Pianistyki Polskiej

XXXV Festiwal Pianistyki Polskiej w Słupsku trwał przez tydzień od 8 do 15 września 2001r.. Patronował mu Jan Paderewski. Zainaugurowała go Ewa Poblócka i jej córka Ewa Leżęczyńska. Pianistkom towarzyszyła Państwowa Orkiestra Kameralna w Słupsku pod batutą Bohdana Jarmołowicza. Koncert prowadził dyrektor artystyczny festiwalu Jan Popis. Obecni byli m. in. wiceminister

Kultur i Dziedzictwa Narodowego Arkadiusz Rybicki oraz Marszałek Województwa Jan Zarębski. Przed inauguracją dwie członkinie STSK – Halina Chmielecka i Barbara Major-Milewczuk wyróżniono odznaką Zasłużony Działacz Kultury.

Kazimierz Rozbicki w Głosie Pomorza ocenił, jak się wydaje obiektywnie, przebieg, poziom organizacyjny i wykonawczy Festiwalu. Oceniał przede wszystkim Estradę Młodych. Sześciu wykonawców: Natalia Sawościanik, Bartłomiej Zajkowski, Joanna Strzelecka, Łukasz Jungowski, Agnieszka Przemek, Piotr Latoszyński – sprostalo w różnym stopniu wymaganiom. Najwyższe umiejętności (i talent) zaprezentowała, jego zdaniem Agnieszka Przemek ("To był najjaśniejszy punkt Estrady Młodych /.../ Artystka wie i czuje co gra; i potrafi grać, potrafi to przekazać. Talent. Nagroda bezsporna").

VII Komeda Jazz Festiwal

Trwał dwa dni i jedną noc - 16 i 17 listopada 2001 r. Do sali Teatru Rondo przybyli wykonawcy z Polski i z zagranicy oraz publiczność młodzieżowa. Połączyło ich przekonanie, że jazz to nie tylko sposób grania, ale także sposób na życie, łączący tych, którzy podobnie czują. W tym roku zrezygnowano z konkursu kompozytorskiego.

Mieczysław Michalski patronem PSM i Stopnia w Lęborku

Z okazji Jubileuszu 50-Lecia Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia w Lęborku otrzymała imię Mieczysława Michalskiego (1924 – 1988). Był wieloletnim nauczycielem gry na skrzypcach i przez lat trzydzieści dyrektorem tej Szkoły. Ponadto przez dwadzieścia pięć klas prowadził założony przez siebie Zespół Pieśni Tańca Młodość. Z okazji Jubileuszu przypominano, że placówka istnieje od 1 października 1951 roku, że odegrała wielką rolę edukacyjną oraz w zakresie tworzenia kultury muzycznej nie tylko w Lęborku. Odbywają się w nie cykliczne imprezy, m. in.: Spotkania Kolędowe, Spotkania z Gitarą Klasyczną, liczne koncerty i popisy uczniów. Placówka objęła swoim oddziaływaniem prawie 3.500 tys. uczniów; ukończyło ją 387 absolwentów + 217 uczestników zajęć w Ognisku Muzycznym działającym przy Szkole. Niektórzy absolwenci są dziś nauczycielami muzyki. O wysokim poziomie nauczania świadczą znaczące sukcesy w konkursach dla uczniów na poziomie województwa i kraju. Od siedemnastu lat Szkoła kieruje Wojciech Siedlik – nauczyciel gry na klarnecie, saksofonie i akordeonie. Obecnie szkoła prowadzi dwie klasy teoretyczne w cyklu sześcioletnim i czteroletnim (dla młodzieży) oraz dziewięć klas instrumentalnych.

W Liceum im. Stefana Żeromskiego

Tegoroczny Dzień Patrona Szkoły w lęborskim Liceum Ogólnokształcącym Nr 1 zaznaczono kilkoma ważnymi akcentami. Przede wszystkim szkolny Teatr Forma zaprezentował spektakl Słowo i czyn. Spektakl przygotowały nauczycielki: Elżbieta Baranowska, Halina Wielgus i Teresa Szczepańska. Wystąpił chór oraz zespół muzyczny. Składał się z tekstów Norwida i S. Żeromskiego. Ponadto uczczono jubileusz 50 lecia pracy b. dyrektora LO – Jerzego Repińskiego. Obecny dyrektor - Roman Prył wyróżniony został Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Nagrody wręczono także uczniom wyróżnionym w Konkursie im Stefana Żeromskiego - za recytację, plastykę, fotografię i twórczość literacką. Szkoła wzbogaciła się o nową pracownię komputerowa (20 stanowisk).

Stypendia MEN

116 uczniów i tegorocznych absolwentów szkół średnich otrzymało stypendia ministra edukacji narodowej. Jednorazowa nagroda za wyniki w nauce, olimpiadach i konkursach oraz w pracach badawczych wynosi 3 tys. złotych. W końcu października wręczano wyróżniającym się uczniom (ze średnią ocen co najmniej 4,75) dyplomy stypendystów Premiera. Stypendium to wynosi 236 zł miesięcznie.

Pomorska Akademia Pedagogiczna i inne uczelnie

Z okazji rozpoczęcia nowego roku akademickiego prasa poinformowała, że w słupskiej PAP kształci się obecnie 8280 studentów. Największym zainteresowaniem cieszą się: filologia polska, filozofia i matematyka z informatyką. Opłaty na studiach zaocznych wynoszą od 1150 zł (polonistyka i filozofia) do 1450 (wychowanie muzyczne). W słupskiej Wyższej Szkole Zarządzania studiuje 400 osób na kierunkach ekonomia i marketing (ogółem WSZ liczy: 1372 studentów). Za semestr na studiach dziennych opłata wynosi 1600 zł, na zaocznych – 1500.. W Redzikowie w Filii Politechniki Koszalińskiej nauczanie prowadzone jest tylko w systemie zaocznym. Studenci płacą za semestr na kierunku ekonomia – 1440, zarządzanie i marketing – 1350, za semestr na studiach uzupełniających z ekonomii – 1800 zł. W Instytucie Politologii warszawskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Człuchowie studia dzienne (64 studentów) kosztują miesięcznie 340 zł, zaoczne 900 zł za semestr. Punkt Konsultacyjny gdyńskiej Akademii Marynarki Wojennej w Ustce prowadzi studia licencjackie (za semestr płaci się 350 zł.), inżynierskie (1400zł), magisterskie (1500 zł.).

Komunikacja przez teatr

Teatr Edukacyjny – komunikacja bez granic to hasło seminarium teatralnego w OT Rondo w Słupsku. I etap szkolenia w formie warsztatów miał miejsce wiosną na Bornholmie, etap drugi poprowadził Mirosław Gliniecki wspólnie ze Zbigniewem i Zofią Wojcik z Ożarowa Mazowieckiego. Przewidziano m.in. występy teatrów: Figaro, Stop, Dialogus i chóru Fantazja

I Konkurs Recytacji Poezji Karola Wojtyły w Łodzi

Konkurs zorganizował 16 października 2001 r. Mirosław Batruch - dyrektor Zespołu Szkół Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Łodzi. Uczestniczyło w nim 50 uczniów z Bytowa, Miastka, Kościerzyny, Białego Boru i Gdyni. Nagrodzono 1. w kategorii szkół podstawowych Ewelinę Zgutko (SP1 w Miastku), 2. W kategorii gimnazjów – Monikę Myszk i Izabellę Szyrwer (Pólczo), Dorotę Rolbiecką (Borzytuchom); 3. W kategorii szkół ponadgimnazjalnych – Kamilę Blank (Łódź), Alicję Piekarską i Karolinę Peplińską (z ZSO w Bytowie). Prócz tego przyznano kilka wyróżnień.

Konkurs recytacji poezji Edwarda Stachury

Konkurs zorganizowała Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Miastku. Uczestniczyło w nim 25 wykonawców z gimnazjów i szkół średnich z Białego Boru, Słupska i Miastka. I miejsce w kategorii recytatorów przyznano Justynie Buracek z Gimnazjum nr 1 w Miastku oraz Dorocie Safaryn z ZS Ekonomicznych w Słupsku; w kategorii poezji śpiewanej najwyższą oceniono Annę Mieczkowską z LO w Miastku.

Z okazji Dnia Edukacji Narodowej

W tym roku uroczystość wręczano pedagogom, oprócz okolicznościowych nagród i wyróżnień, decyzje o nadaniu stopnia awansu zawodowego – nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego. Podczas uroczystości szkolnych miały miejsce popisy uczniów. W prasie ukazały się okolicznościowe (laurkowe) teksty. Magda Wieczorek - uczennica klasy II w Gimnazjum w Kobylnicy opublikowała w Głosie Pomorza wiersz, w którym ukazuje złe i dobre strony zajęć lekcyjnych. W oryginalnej formie wyraża też podziękowania: ... *A kto nas nauczył/ sporządzić kosztorys balu? / A kto wytłumaczył/ zasady dynamiki/ przeciwzmiemy zrobić te zadania z matematyki./ Nie będziemy jeszcze chwalić/ tak bardzo tego dnia pięknego./ ale należy się jeszcze/ coś miłego./ o naszej wiedzy/ która w Pacyfiku się przelewa/ staje się pierwiastkiem/ w tablicy Mendelejewa./ Oczyszcza planetę/ z chaosu i strachu/ w Teatrze Wielkim/ wystawia "Skrzypka na dachu" / jeszcze nam rozumu nie odjęto./ wygrywamy konkursy./ bo wiemy z kim walczył Jagiełło./ zdoby-*

wamy Oskary/ Tour De Pologne na rowerze/ i zawdzięczamy/ to w głównej mierze/ - Wam Drogim nauczycielom./ pani od matematyki/ i polskiego/ nauczycielowi od chemii/ i pani od niemieckiego./ Przyznajemy wam wiele racji./ niech będzie lubiany/ ten Dzień Edukacji./ w którym pamiętamy/ o Sobie./ Życzą kochani uczniowie.

Region w nauczaniu

Głos Pomorza w tematycznym dodatku informuje co pewien czas o podejmowaniu przez poszczególne szkoły nauki kaszubszczyzny. W Głosie Kaszeb z dn. 8 października 2001 podano informacje o nauczaniu języka kaszubskiego w Zespole Szkół w Lipnicy oraz w SP w Niezabyszewie i w Pomysku Wielkim (gm. Bytów). Ponadto lekcje kaszubszczyzny odbywają się w Parchowie, Nakli, Studzienicach, Ugoszczy, Brzeźnie Szlacheckim i Borowym Młynie. Koło regionalne działa przy SP w Jasieniu. Program edukacji regionalnej wdraża także świetlica terapeutyczno - profilaktyczna przy szkole Podstawowej Nr 1 w Ustce. Elementy programu autorskiego pn. W zgodzie z tobą i z sobą i z naszym środowiskiem wzbogacono o program Jesteśmy u siebie.

55 lat Kaszubskiego Zespołu Pieśni i Tańca "Bytów"

Dla wielu *Bytów* to młodość, wspaniałe przygody. Dla innych to niemal dom, bo pół swego życia spędzili z Zespołem, a członkowie grupy to niemal rodzina. Okolicznościowe spotkanie zgromadziło wielu członków Zespołu z różnych lat jego działalności. Z Elbląga przybył Czesław Kujawski – długoletni choreograf i twórca sukcesów Zespołu (wraz z ówczesnym i obecnym kierownikiem muzycznym – Janem Stecem). Obecnie Zespół prowadzą, związani z nim od lat kilkudziesięciu, Jan Stec i Eugeniusz Kaniuka. Z okazji Jubileuszu Inga Mach - znana hafciarka - podarowała Zespołowi sztandar, burmistrz przyznał nagrody i dyplomy, odczytano gratulacyjno – życzeniowe telegramy. Po koncercie bawiono się wspólnie na balu.

VI Walny Zjazd Oddziału PTSM w Słupsku

Mimo trudności ekonomicznych PTSM prowadzi ożywioną działalność. W rejonie słupskim działa 11 schronisk, w tym jedno stałe. PTSM organizuje obozy wędrownie, wycieczki, szkolenia warsztaty turystyczne, a także imprezy rekreacyjne, jak np. Z Głosem Pomorza w plener. Podczas Zjazdu wyróżniono zasłużonych działaczy. Złotą Odznakę PTSM otrzymali: Halina Wełk i Joanna Ploch, Srebrne – Hanna Dwurznik i Teresa Frąckowiak. Wybrano też nowy zarząd. Prezesem Słupskiego Oddziału PTSM został Andrzej Remelski, wiceprezesem Joanna Ploch, sekretarzem Janusz Grabowski.

Przywrócono sztandar

Na strychu budynku szkolnego w Borowym Młynie odnaleziono sztandar szkolny z 1928 roku. Po renowacji został on uznany za oficjalny sztandar tej Szkoły. Jest on dla nas wielką pamiątką historyczną. Dzięki niemu widać ciągłość między polską szkołą sprzed wojny, a obecną placówką – stwierdziła dyrektor SP w Borowym Młynie - Barbara Storman.

Sukces w konkursie Longmana

W konkursie na historyjkę w j. angielskim uczestniczyło ponad tysiąc uczniów gimnazjów z całego kraju. Uczniowie Gimnazjum nr 1 w Lęborku pod kierunkiem nauczycielki Barbary Cieślak aranżowali scenki, zaprojektowali choreografię i zrobili zdjęcia. Ich praca zdobyła trzecią nagrodę. Każdy z członków drużyny otrzymał dyplom i aparat fotograficzny, a szkoła - komputer.

Tydzień Comeniusa

Program Morze, które łączy zakłada pogłębienie znajomości zagadnień z zakresu ochrony środowiska. Lęborska budowlanka realizuje go od 1999 roku. W ramach tegorocznego Tygodnia

Comeniusa niebo nad Lęborkiem z przesłoniły białe baloniki z wypisanymi na nich życzeniami pokoju i przyjaźni. Baloniki wypuścili także uczniowie SLO w Człuchowie, uczestniczący w programie My młodzi w Europie. Na balonikach umieścili życzenia pokoju, miłości i życia bez groźby terroryzmu. Podobne gesty wykonali uczniowie z 650 polskich szkół uczestniczących w projekcie UE Socrates Comenius oraz uczniowie z innych krajów.

Problemy PDDz

Głos Pomorza zainteresował się sytuacją finansową domów dziecka. Organem prowadzącym dla tych placówek jest starostwo powiatowe, ale finansowane są w ramach dotacji celowej z budżetu państwa. W 2001 roku dotacje dla poszczególnych placówek były o jedną trzecią mniejsze od planowanych kosztów. W tej sytuacji podejmowane są starania o pozyskanie sponsorów. Wokół prawie każdej placówki skupiają się ludzie dobrej woli oraz instytucji organizacje wspierające. Nawet zagraniczne. Niekiedy dochodzi jednakdo nieporozumień, jak w przypadku Klubu Przyjaciół Ziemi Słupskiej w Chicago. Darczyńcy z tego Klubu poczuli się dotknięci, gdyż nie otrzymali pokwitowania z wykazem przekazanych podopiecznym PDDz w Ustce upominków wartości 1300 dolarów. Ogólne podziękowanie ich nie zadowala. Do Domu Dziecka nr 2 w Lęborku 15 ton darów (ubrania, zabawki, lekarstwa itp.) przekazała luksemburska organizacja Hellef fir Polen. Jej prezes Fernand Poncelet uczestniczył w otwarciu ogródka jordanowskiego.

Terapia poprzez warsztaty plastyczne

Z inicjatywy Edyty Król – specjalisty ds. edukacji artystycznej w Bałtyckiej Galerii Sztuki Współczesnej w Słupsku – Galeria Kameralna prowadzić będzie warsztaty dla 20 niepełnosprawnych umysłowo dzieci. Spotkania odbywają się raz w miesiącu. Na pierwszych zajęciach w listopadzie dzieci malowały obraz Świat bez wojen.

Dziecięcy mistrz ortografii

Po raz drugi tytuł Bezblędnego Małego Gościa, czyli mistrza polskiej ortografii zdobył Michał Piątek – uczeń klasy drugiej Gimnazjum Nr 4 w Tychach. Trzeci ogólnopolski konkurs ortograficzny dla uczniów ze szkół podstawowych i gimnazjów zorganizowała redakcja Małego Gościa Niedzielnego oraz Krystyna Bohenek – dziennikarka z Radia Katowice. Tekst dyktanda przygotował profesor Walery Pisarek. O stopniu trudności niech świadczy początkowy fragment: O domokraŝtwie, myslistwie i egoizmie Rybołówcy krązą legendy. Jak mówią, był hipochondrykiem. Szwendając się po facjatkach, hycając z łodzi (albo: z logii) na wykusz, przemierzył niejedno miasto wzdłuż i wszerz, a nawet można by rzec, że w głąb i wzwyż, bo się wałęsał zarówno po suterrenach, jak i po poddaszach.

Mistrzostwa uczniów szkół wiejskich w biegach

Biegi przełajowe zorganizowano w Konarzynach. Startowało ponad 600 uczniów z 14 szkół podstawowych. Startowali też nauczyciele. Zespołowo najlepsi byli uczniowie z Konarzyn i to zarówno ze szkoły podstawowej jak i z gimnazjum. Indywidualnie wygrali: z klasy IV-Joanna Hamernik z Konarzyn i Błażej Lemańczyk z Przechlewa; z klasy V- Marta Stępień z Przechlewa i Tadeusz Mizerski z z Konarzyn.; z klasy VI- Paulina Hamernik z Konarzyn i Mikołaj Kurzk ze SP w Swornegaci; z klasy I gimnazjum-Katarzyna Uzar z Jezierzyc i Leszek reszka z Borowego Młyna; z klasy II-Anna Latuszewska z Lipnicy i Dawid Szulc ze Swornegaci; z klasy III- Dorota Treder i Wojciech Szczypior z Borzytuchomia.

(J.T.)

Pożegnanie Andrzeja Leśniaka

Tyle umiejętności, taka perfekcja.../Chociażby po to, aby się nie zmarnowały,/ nagrodą za to wszystko powinna być nieśmiertelność,/ a już co najmniej jej wybrakowana wersja, życie./ Śmierć. Nie, to niepoważne, nie przyjmujemy tego do wiadomości ./Z iloma trudniejszymi sprawami dawateś sobie radę. /Jeżeli ktoś podziwialiśmy, to właśnie Ciebie ./Jeżeli co było trwałe, to właśnie ten podziw./ Ile razy chcieliśmy Ci powiedzieć. Nie było jak./ Wstydziliśmy się luk w słownictwie./ Teraz słyszymy, że za późno./ Nie, nie wierzymy...

Takimi słowami pożegnali Andrzeja Leśniaka – Naczelnika Wydziału Oświaty w Urzędzie Miejskim w Słupsku - dyrektorzy słupskich placówek oświatowych.

Andrzej Leśniak zmarł nagle 26 września 2001r. podczas pełnienia obowiązków służbowych. W uroczystościach pogrzebowych 29 września licznie uczestniczyli mieszkańcy Słupska, nauczyciele i uczniowie, szczególnie z b. Szkoły Podstawowej Nr 11, w której był nauczycielem, Szkoły Podstawowej Nr 2, której był wieloletnim dyrektorem. Żegnali Go m. in. Jerzy Mazurek – prezydent Miasta Słupska, Barbara Grędecka – dyrektor Delegatury Kuratorium Oświaty w Słupsku, Krystyna Danilecka – Wojewódzka - dyrektor Szkół Ogólnokształcących Nr 1 w Słupsku oraz Halina Gesse – w imieniu członków związków nauczycielskich zawodowych. Nad mogiłą pochyliły się sztandary placówek oświatowych; śpiewały chóry szkolne: *Kantele i Fantazja*.

Edukacja ustawiczna dorosłych

- wybór materiałów ze zbiorów PBW

• Edukacja ustawiczna dorosłych - zagadnienia ogólne

Wydawnictwa zwarte:

1. Andragogiczne problemy współczesności/pod red. Tadeusza Aleksandra-Kraków: Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1999
2. Boydell Tom, Leary Malcolm. Identyfikacja potrzeb szkoleniowych. - Kraków : Oficyna Ekonomiczna. Oddział Polskich Wydawnictw Profesjonalnych : "ABC", 2001
3. Dubas Elżbieta. Edukacja dorosłych w sytuacji samotności i osamotnienia. - Łódź : Wydaw. Uniwersytetu Łódzkiego, 2000
4. Edukacja dorosłych : teoria i praktyka w okresie przemian / pod red. Jana Sarana. - Lublin : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2000
5. Hordyjewicz Teresa, Ilżycka Halina, Lelińska Krystyna. Możliwości szkolenia bezrobotnych w systemie edukacji niestacjonarnej. - Wwa : Ogólnopolskie Centrum Edukacji Niestacjonarnej, 1997
6. Jankowski Dzierżymir, Przyszczypkowski Kazimierz, Skrzypczak Józef. Podstawy edukacji dorosłych : zarys problematyki. - Poznań : Wydaw. Naukowe UAM, 1996
7. Kształcenie dorosłych : zestaw materiałów. - Radom : Ośrodek Kształcenia i Doskonalenia Kadr Instytutu Technologii Eksploatacji, 1997
8. Memorandum kształcenia ustawicznego : dokument roboczy. - [b.m.] : [Komisja Wspólnot Europejskich], 2000
9. Problemy i dylematy andragogiki : praca zbiorowa / pod red. Mieczysława Marczyka. - Lublin -- Radom : Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej; Międzyresortowe Centrum Naukowe Eksploatacji Majątku Trwałego, 1994
10. Problemy pedagogiki dorosłych w Polsce i w Niemczech = Probleme der Erwachsenenbildung in Polen und Deutschland / red. nauk Stanisław Kaczor, Wiltrud Geiseke, Winfried Höhn. - Radom - Berlin - Wwa : Instytut Technologii Eksploatacji ; Humboldt Universität; Stowarzyszenie Oświatowców Polskich, 1998
11. Rae Leslie. Planowanie i projektowanie szkoleń. - Wyd. 2. - Kraków: Oficyna Ekonomiczna. Oddział Polskich Wydawnictw Profesjonalnych: "ABC", 2001
12. Turowski Lucjan. Andragogika ogólna. - Wyd. 2 rozsz. - Wwa : Wydaw. Akademickie "Żak", 1999
13. Wybrane zagadnienia z oświaty dorosłych : skrypt dla studentów pedagogiki/ pod red. Józefa Skrzypczaka. - Wyd. 3 popr. - Poznań : Wydaw. Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, 1995

Artykuły z czasopism:

1. Aleksander Tadeusz. Przeszłość i teraźniejszość edukacji dorosłych na wsi polskiej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 2 s.8-15
2. Bednarczyk Henryk. Wielopoziomowy elastyczny system ustawicznego kształcenia zawodowego. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1997 nr 2 s.64-70
3. Czyszewicz-Staniak Lidia. Edukacja na odległość. Nowa Edukacja Zawodowa. 2001 nr 3 s.23-24
4. Drogosz-Zabłocka Elżbieta. Edukacja ustawiczna- jak jest i jak może być? Szkoła Zawodowa. 1999 nr 2 s.15-19
5. Drogosz-Zabłocka Elżbieta. Organizacja i funkcjonowanie systemu edukacji dorosłych w opinii kuratorów i dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego. Edukacja. 1996 nr 2 s.51-60
6. Drozd Ewa, Kucharska Wanda, Solarek Barbara. Nowoczesne techniki komunikacji interpersonalnej na rynku pracy.[program szkolenia] Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999nr 4 s.98-103

7. Gęsicki Janusz. Ustawiczna edukacja zawodowa- siedem podstawowych pojęć. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1997 nr 3 s.7-12
8. Jaskot Kazimierz. Relacje: uczniowie dorośli - nauczyciele. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999 nr 4 s.21-28
9. Jopkiewicz Andrzej, Kamiński Władysław, Kurowski Zdzisław. Wstęp do projektu ustawy o edukacji ustawicznej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2001 nr 1 s.93-101
10. Kamińska Stella. Kształcenie i przekwalifikowywanie ludzi dorosłych na obszarach wiejskich na przykładzie Centrum Kształcenia Ustawicznego [CKU] w Toruniu. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999 nr 4 s.69-75
11. Karaś Stanisław. Na pograniczu obszarów badawczych andragogiki i pedagogiki społecznej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 3 s.30-32
12. Kirejczyk Andrzej. Kształcenie dorosłych w reformowanym systemie edukacji. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999 nr 2 s.21-34
13. Kirejczyk Andrzej. Projekt ustawy o pozaszkolnej edukacji dorosłych już w Sejmie [tekst projektu s.128-152]. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 2 s.32,128-152
14. Koprowska Dorota. Model regionalnego centrum ustawicznej edukacji zawodowej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1998 nr 3 s.57-62
15. Koprowska Dorota. Założenia i efekty funkcjonowania ośrodków ustawicznej edukacji zawodowej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 4 s.70-75
16. Krupa Józef, Murawska Anna. Obraz własnej osoby w opiniach słuchaczy rozpoczynających naukę w szkołach dla dorosłych. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999 nr 1 s.43-52
17. Kubiński Wiesław. Samokształcenie człowieka dorosłego-zarys problematyki. Informator Oświatowy. 1998 nr 1-2 s.20-26
18. Mosiek Piotr. Edukacyjne możliwości przewycięzania bezrobocia w środowisku lokalnym. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1999 nr 4 s.92-98
19. Półturzycki Józef. Edukacja dorosłych - wyzwania i przemiany na przełomie XX i XXI wieku. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 2 s.16-22
20. Półturzycki Józef. Pedagogika dorosłych- stan, potrzeby i zadania rozwoju. Rocznik Pedagogiczny. 1995 nr 1.18 s.115-139
21. Przybylska Ewa. Edukacja dorosłych warunkiem pełnego uczestnictwa w zjednoczonej Europie. Szkoła Zawodowa. 1999 nr 4 s.45-48
22. Przybylska Ewa. Na drodze do społeczeństwa europejskiego [rola kształcenia ustawicznego; doświadczenia niemieckie] Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 2 s.92-99
23. Skrzypczak Józef. Tak zwane kompetencje kluczowe, ich charakter i potrzeba kształtowania w toku edukacji ustawicznej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1998 nr 3 s.19-30
24. Turowski Lucjan. Rola oświaty dorosłych w kształtowaniu indywidualnych cech jednostki ludzkiej. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 1997 nr 3 s.27-30
25. Wicher Piotr. Wdrażanie uczniów do całościowego kształcenia się nieodłącznym ogniwem procesu dydaktyczno-wychowawczego szkoły polskiej. Informator Oświatowy. 1997 nr 11-12 s.17-18
26. Wiśniewski Czesław. Cele w wychowaniu dorosłych. Edukacja Ustawiczna Dorosłych. 2000 nr 4 s.31-40
27. Zgraja Halina. Kształcenie dorosłych w formach pozaszkolnych. Dyrektor Szkoły. 1997 nr 1 s.25-26

• Kształcenie i doskonalenie nauczycieli

Wydawnictwa zwarte:

1. Bayer Manfred. Perspektywa reformy kształcenia nauczycieli w kontekście europejskim. W: Kształcenie nauczycieli w wybranych krajach świata. -Gdańsk: "Okrętownictwo i Żegluga", 1998. - s. 31 - 40

2. Brzezińska Anna, Klus – Stańska Dorota, Strzelecka Anna. O nowe podejście w kształceniu nauczycieli. – Radom : Ośrodek Kształcenia i Doskonalenia Kadr Instytutu Technologii Eksploatacji, 1999
3. Górniewicz Jacek. W poszukiwaniu trzeciej drogi w myśleniu o kształceniu i doskonaleniu nauczycieli. W : Studia Edukacyjne. – Radom : Ośrodek Kształcenia i Doskonalenia Kadr Instytutu Eksploatacji, 1999. -23 - 30
4. Kaczor Stanisław, Plewka Czesław, Jamiołkowski Mieczysław. O tworzeniu warunków dla rozwoju kadr oświatowych. – Szczecin: Zachodniopomorskie Centrum Edukacyjne, 1998
5. Kędzińska Barbara, Moszner Paweł. Informatyczne przygotowanie nauczycieli – moda czy konieczność. W : Tradycja i wyzwania: edukacja, niepodległość, rozwój / pod. red. nauk. Kazimierza Paclawskiej. – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych "Universitatis", 1999.-635 - 648
6. Kształcenie i doskonalenie nauczycieli pracujących w Europie Środkowej: (wybrane problemy) / pod red. Zenona Jasińskiego, Tadeusza Lewowickiego–Opole: Uniwersytet Opolski, 1998
7. Mizerek Henryk. Dyskursy współczesnej edukacji nauczycielskiej: między tradycjonalizmem a ponowoczesnością. – Olsztyn: Uniwersytet Warmiński – Mazurski, 1999
8. Współczesne przemiany kształcenia i doskonalenia pedagogicznego nauczycieli : praca zbiorowa / pod red. Ryszarda Parzęckiego. – Bydgoszcz : Wydaw. Uczelniane Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 1998
9. Współczesność a kształcenie nauczycieli / pod red. Henryki Kwiatkowskiej, Tadeusza Lewowickiego, Stanisława Dylaka. - Wwa - Radom : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP: Instytut Technologii Eksploatacji, 2000
10. Źródła inspiracji współczesnej edukacji nauczycielskiej : praca zbiorowa / pod red. Henryki Kwiatkowskiej, Tadeusza Lewowickiego. – Wwa : Wyższa Szkoła Pedagogiczna ZNP. 1997
14. Nowak-Dziemianowicz Mirosława. Zasady kształcenia nauczycieli a reforma oświaty. Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. 2001 nr 8 s.41-43
15. Nowak-Justyna Bożena. O metodach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli. Wszystko dla szkoły. 2001 nr 3 s.3,5
16. Noworyta Lidia. Treningi twórczości jako metoda wspomagająca kształcenie nauczycieli. Edukacja. 1997 nr 1 s.89-92
17. Pachociński Ryszard. Funkcje doskonalenia nauczycieli w państwach UE. Nowe w Szkole. 1999 nr 4 s.20-21
18. Pery Andrzej. Plany MEN w kształceniu ustawicznym nauczycieli. Nowe w Szkole. 2000 nr 8 s.21-28
19. Rogala Stanisław. Psychologiczne uwarunkowania efektywnego kształcenia nauczycieli. Nowa Szkoła. 1994 nr 3 s.133-135
20. Sawiński Julian. Logika rozwoju zawodowego nauczyciela. Edukacja i Dialog. 1997 nr 1 s.29-32
21. Więckowski Ryszard. Ewolucja systemu doskonalenia nauczycieli w Polsce. Życie Szkoły. 2001 nr 3 s.131-135
22. Zalewski Sylwester. Doskonalenie nauczycieli na rzecz poszerzenia samodzielności szkoły. Dyrektor Szkoły. 1997 nr 10 s.22-25

opracowały

Jolanta Janonis i Danuta Kamińska,
Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Słupsku

Praktyka uczniów z Holandii w Łęborku

W ramach programu Leonardo da Vinci oraz porozumienia pomiędzy Baronie College w Holandii a Domem Pomocy Społecznej i Domem Małego Dziecka, do Łęborka przyjechało pięciu młodych ludzi na dwumiesięczną praktykę. Są to uczniowie wydziału socjalnego Baronie College w Bredzie, w Holandii. Breda jest dużym miastem leżącym blisko granicy z Belgią, w czasie wojny wyzwolonym przez dywizję gen. Maczka.

Nanouk, Lieke i Maarten zajmowali się małymi dziećmi a Martijn oraz Joyce opiekowali się ludźmi starszymi. Zajęcia swoje traktowali bardzo sumiennie, pracując przed- i popołudniu. Zdobyli sympatię podopiecznych oraz uznanie dyrektorów placówek - pani E. Kowalczyk i pani E. Kolator-Awchimieni. Mieli też okazję zwiedzić inne domy pomocy w województwie, zobaczyć okolicę Łęborka, Trójmiasto oraz nawiązać kontakty towarzyskie. O swoich wrażeniach opowiadali na spotkaniu ze Starostą Powiatu w Łęborku. Pan Bładoszewski zauważył, że korzystne jest iż uczniowie z krajów Unii Europejskiej przyjeżdżają by uczyć się i praktykować w Polsce.

Mamy nadzieję, że uczniowie swoje doświadczenia wykorzystają w pracy w Holandii.

Anna Maria Rombalska
konsultant ODN Słupsk

Zachęcamy do prenumeraty na rok 2002

Informatora Oświatowego *Biuletynu Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku*

Prenumerata roczna (5-6 numerów) wynosi 50 zł.

Wpłaty należy dokonywać na konto:
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

BANK PEKAO S.A. I/O SŁUPSK

11001324-6709-2101-111-0

UWAGA!

PRENUMERATĘ PRZYJMUJEMY OD STYCZNIA 2002 ROKU.

INFORMATOR OŚWIATOWY NR 5/01 ISSN 1505-0904

REDAKCJA: Jan Tyboreczyk, Dorota Iwanowicz.

Współpraca: Lucja Knop, Lech Kowalewski, Małgorzata Kowalska, Maria Kozak, Mariola Łukasiuk, Ewa Misiewicz, Barbara Major-Milewczyk, Alicja Nykiel, Jerzy Paczkowski, Maria Pietryka, Elżbieta Pliszka, Józef Stanisławski, Maria Grażyna Wieczorek, Stanisława Bożena Żuk.

SKŁAD KOMPUTEROWY: Dorota Iwanowicz. KOREKTA: Jan Tyboreczyk

WYKONANIE TECHNICZNE: Anna Lipa.

Wydawca: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, ul. Bałtycka 29, tel/fax sekretariat (059) 842-35-67,

centrala (059) 842-34-62, redakcja (059) 842-42-18; www.odnpr-inf.slupsk.tpnet.pl; e-mail: odn.pr-inf@slupsk.tpnet.pl

NAKŁAD: 300 egz. Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów i do nadawania im własnych tytułów. Materiały prosimy przysyłać na dyskietkach lub e-mailem. Numer zamknięto 13.12.2001r.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

ul. Bałtycka 29, 76-200 Słupsk

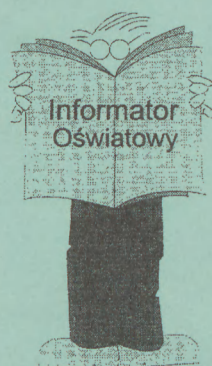
tel/fax sekretariat (059) 842-35-67

centrala (059) 842-34-62

redakcja (059) 842-42-18

www.odnpr-inf.slupsk.tpnet.pl

e-mail: odn.pr-inf@slupsk.tpnet.pl

**Zachęcamy do prenumeraty
na rok 2002**

Informatora Oświatowego
Biuletynu Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

Prenumerata roczna (5-6 numerów) wynosi 50 zł.

Wpłaty należy dokonywać na konto:

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku

BANK PEKAO S.A. I/O SŁUPSK

11001324-6709-2101-111-0

UWAGA!

PRENUMERATĘ PRZYJMUJEMY OD STYCZNIA 2002 ROKU.